

195. Ιούλιος- Αύγουστος 2017

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

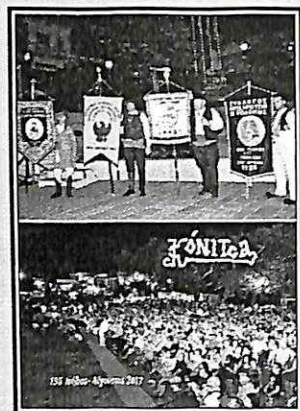
Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 195 Ιούλιος Αύγουστος 2017 • Euro 3

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Σελ.	
217	Οι Πυρκαγιές, Σ.Τ
218	Η Γέννηση ενός Συλλόγου, Η. Ανδρέου
221	Χρονολογίες σε παλιές επιγραφές, Χ. Γκούτου
224	Τριάκοντα ημερών αιχμαλωσία, Ν. Βεκιάρη
229	Αφιέρωμα στον όσιο Παΐσιο, Η. Ανδρέου
231	Εκδηλώσεις για τον όσιο Παΐσιο
233	Δελτίο Τύπου Δήμου Κόνιτσας
238	Αγιοςύνη, Καλλιρρόης Νάτση
239	Η αρπαγή των αλόγων, Σ. Τουφίδη
243	Πινδοβίνος ο άγνωστος, Π. Τουφίδη
245	Εντυπώσεις από έναν γάμο, Δ. Παπαλάμπρου
251	Υμνητές του Παραδείσου, Γ. Μαυρογιάννη
254	Βιβλιοπαρουσίαση, Σ.Τ.
255	Μ' ένα Γράμμα, Α. Παπαχρήστου
259	Η Πολύπλευρη Κρίση, Χ. Ζάνη
261	Ο Κουμπάρος και ο Δ. Στρατός, Σωκ. Οικονόμου
263	Εγκαίνια Μουσείου-Μνημείου, Σ.Τ.
265	Βρέχει στην Κόνιτσα, Τ. Παπαδημητρίου
267	Συνάντηση αποφοίτων, Κων. Παγανιά
269	Πεκλάρη, το πανηγύρι του χωριού, Κ. Κίτσιου
271	Για τον Αμάραντο, Αγγ. Πολίτη
274	Ύμνος στην Δημοκρατία (ποίημα), Β. Τσάγκα
275	Δελτίο τύπου Δημόσιας Βιβλιοθήκης
277	Τριήμερο Κτηνοτροφίας, Κων. Παγανιά
279	Τα Τοπωνύμια του Αρμάτοβου, Χ. Γιαννάκου
281	Σχόλια - Ειδήσεις - Κοινωνικά

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ
Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Ι Δ Η

Γαριβάλδη 10,
45221 Ιωάννινα
τηλ. 26510 77358
e_theodo@otenet.gr

195. Ιούλιος - Αύγουστος 2017

Φωτ. εξωφ. Π. Τσιγκούλη
(Εκδηλώσεις στην Κόνιτσα 2017)

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού
ΚΟΝΙΤΣΑ»

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. - fax. 26550 22212

Κιν. 6979138737

periodiko-konitsa@hotmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιγκούλης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 15 Ευρώ,

Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές

στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

ή

Τρ. Πειραιώς: 6302-010076-607

Οι Πυρκαγιές

Κάθε χρόνο, την καλοκαιρινή περίοδο, οι χώρες της Νότιας Ευρώπης υποφέρουν από το πρόβλημα των πυρκαγιών. Το ίδιο συμβαίνει και με τη χώρα μας.

Με τις υψηλές θερμοκρασίες, που φτάνουν πάνω από σαράντα βαθμούς και τους δυνατούς ανέμους, οι φωτιές εξαφανίζουν δάση και δενδροκαλλιέργειες χιλιάδων στρεμμάτων, καίνε σπίτια και προκαλούν θύματα σε ανθρώπους και ζώα. Πολλές φορές έχουμε θύματα ακόμα και πυροσβέστες που καταβάλλουν υπεράνθρωπες προσπάθειες με επίγεια και εναέρια μέσα για το σβήσιμο των πυρκαγιών.

Δάση, που δημιουργήθηκαν σε πολλές δεκαετίες και αιώνες, καταστρέφονται σε λίγες ώρες από το αδηφάγο πυρ με ανυπολόγιστες οικονομικές ζημιές.

Για όλο αυτό το κακό η φύση έχει τη λιγότερη ευθύνη. (Σπάνιες είναι οι φωτιές που προκαλούνται από κεραυνούς). Τη μεγάλη ευθύνη έχει ο άνθρωπος με τις επιπόλαιες ενέργειές του (κάψιμο χόρτων, απρόσεκτη χρήση μηχανημάτων, σύρματα ΔΕΗ κ.λ.π.), αλλά και από την εγκληματική ενέργεια παρανοϊκών συμπεριφορών και ασυνειδητών που δε σκέπτονται τη ζημιά σε κράτος και πολίτες.

Έχουμε χρέος όλοι, από το μικρότερο ως το πιο μεγάλο, να φυλάξουμε τη χώρα μας από την καταστροφή. Εκτός της οικολογικής διαπαιδαγώγησης στα scho-

λεία (οι παλιότεροι θα θυμούνται το προπολεμικό αναγνωστικό «τα ψηλά βουνά» Ζ. Παπαντωνίου) πρέπει να εντείνουμε την προσπάθειά μας στην πρόληψη.

Η Πολιτεία με τα κατάλληλα έργα στα δάση, τον απαραίτητο εξοπλισμό και το προσωπικό σε επίγεια και εναέρια μέσα με επαγρύπνηση και πρόληψη για άμεση καταστολή κάθε εστίας φωτιάς «εν τη γενέσει της».

Επί πλέον βαριά τιμωρία στους αμελείς και πιο βαριά, σ' αυτούς που ενσυνείδητα γίνονται πυρομανείς. Αυτοί δε διαφέρουν από εγκληματίες και φονιάδες, αφού καταστρέφουν χλωρίδα και πανίδα ζημιώνοντας τη χώρα και οικονομικά. Ανάλογη, λοιπόν, πρέπει να είναι και η τιμωρία τους. Αντί της ποινής θανάτου που επιβάλλεται από τη δικαιοσύνη σε εγκληματίες, δε θα ήταν καλύτερο να τιμωρούνται με είκοσι χρόνια υποχρεωτική εργασία όλο το διάστημα φυτεύοντας δέντρα και φτιάχνοντας αντιπλημμυρικά έργα κ.λ. για να εξιλεωθούν για το έγκλημά τους;

Ίσως έτσι θα αποθαρρύνονται οι επιδοξοί πυρπολητές των δασών και θα περιορίζονται στο ελάχιστο οι πυρκαγιές. Σ.Τ.

Σ.Σ. Το 1996 η διακομματική κοινοβουλευτική επιτροπή για την προστασία των δασών είχε καταλήξει ομόφωνα σε ένα πόρισμα σύστασης ενιαίου φορέα δασοπροστασίας.

Είναι καιρός πλέον να εφαρμοστεί, αρκετά καθυστερήσει δικαίως, (14!) χρόνια.

217

Δωρεά

Ημερομ.

Αριθμ.

Ευδοκίου

28-9-2017

24634

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΕΝΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΑΝΔΡΕΟΥ

Η χώρα μας ζει μια οικονομική κρίση πρωτοφανούς χρονικής διάρκειας και έντασης. Μια απλή δημοσιονομική εκτροπή εσόδων-εξόδων με παράλληλο εκτροχιασμό του δημόσιου χρέους μετατράπηκε άνευ λόγου και αιτίας σε ανθρωπιστική κρίση. Χιλιάδες συνάνθρωποί μας με πολλή αξιοπρέπεια παλεύουν τη φτώχεια τους, πλην όμως τα όποια αποθέματα της υπομονής τους εξαντλούνται και η ελπίδα για τερματισμό της φρικτής αυτής κατάστασης ούτε ακνοφαίνεται.

Σε μια καθώς πρέπει Κοινωνία και Πολιτεία στην οποία κυριαρχεί η καθαρή νόηση και ο ορθός λόγος, εκτός του ότι η οικονομική κρίση δεν θα είχε δημιουργηθεί θα είχε τερματισθεί το πολύ εντός τριών ετών. Δυστυχώς ένα καθαρά τεχνοκρατικό-οικονομικό θέμα, ενεπλάκη στο μάτι ενός κυκλώνα ψευδών και παρωχημένων ιδεολογικών αντιπαράθεσεων που κανείς δεν γνωρίζει πότε θα κοπάσουν και τι θα αφήσουν πίσω τους. Η κατάσταση είναι ρευστή με βαθμό επικινδυνότητας ο οποίος παρουσιάζει αυξομειώσεις. Με ρημαγμένη την μεσαία αστική τάξη τον διαμεσολαβητή μεταξύ των δύο άλλων τάξεων ανώτερης και κατώτερης και φυσικού μεταφορέα πλούτου, ποσοστού βέβαια προς την φτώχη, οι πολίτες έχουν απωλέσει τον

προσανατολισμό τους, με την καθοδηγήτρια διανόηση να λάμπει δια της απουσίας της, αφού προηγουμένως έτεινε ευήκοον ους στις σειρήνες της εξουσίας. Δεν υφίστανται πολιτικοί και δεν υφίσταται πολιτική ειμή μόνον παρατρεχάμενοι και άρπαγες του έπαθλου της εξουσίας. Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες τις οποίες βιώνει και η μικρή μας πόλη και από την μήτρα της οικονομικής κρίσης ξεπήδησε ο «Σύλλογος Προστασίας Ασθενών Κόνιτσας» με γεννήτορα τον κ. Αλέξανδρο Καρακατσάνη ο οποίος έχοντας βιώσει την απώλεια του γιού του Γεωργίου σε εφηβική ηλικία, κουβαλά μέσα του πολλά αποθέματα ευαισθησίας σε θέματα υγείας και πρώτος διαπίστωσε τα προβλήματα και τις πολλές ελλείψεις του τοπικού Κέντρου Υγείας. Εν συνεχεία ο Αλέκος πλαισιώθηκε από τον αείμνηστο Βασίλη Τσιαλιαμάνη την σπουδαία αυτή φυσιογνωμία της Κόνιτσας, τον Δημήτριο Ντάφλη τον πάντα ευαίσθητο και συμπάσχοντα έχοντας μεγαλώσει φτωχά και μετρημένα και τον γράφοντα. Κατόπιν εκλογών συγκροτήθηκε το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου με πρόεδρο τον Αλέξανδρο Καρακατσάνη κιν. 6972017303.

Λοιπά μέλη:

Ιωάννης Χατζηνούμης Ιατρός
6976800668

Ηλίας Ανδρέου 6945388028

Μερόπη Λάκκα-Σπανού 6943985793

Ιφιγένεια Ντίνη-Ιατρού 6937770712

και

Νίκη Παπασπύρου 6937091895

Οι σκοποί και στόχοι του Συλλόγου είναι αυτονόητοι. Ηθική και υλική συμπαράσταση στο μέτρο των οικονομικών μας δυνατοτήτων σε κάθε πάσχοντα συμπολίτη μας, ενίσχυση και προμήθεια του Κέντρου Υγείας με το αναγκαίο υγειονομικό, φαρμακευτικό υλικό, επίσης παρεμβάσεις προς την Πολιτεία ώστε το Κ.Υ. να είναι επανδρωμένο ως πρέπει.

Αγαπητέ Συμπολίτη:

Το Διοικητικό Συμβούλιο σε καλεί να λησμονήσεις τα ως άνω αναφερόμενα πρόσωπα, Μέλη του. Εσύ και ο κάθε συμπολίτης είστε τα εν δυνάμει Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Εμείς απλώς είμαστε συντονιστές.

Η επιτυχία και η πραγμάτωση των σκοπών θα είναι αντανάκλαση της ευαισθησίας του συνόλου της Κοινωνίας.

Κάποιος συμπολίτης μου έδωσε το ερέθισμα να μιλήσω εν ολίγοις για το κράτος Πρόνοιας που μελετώ αυτόν τον καιρό όπως αναλυτικά και καίρια το καταγράφει ο Costa Andersen στο βιβλίο του «Οι τρεις κόσμοι του Καπιταλισμού της Ευημερίας».

Ο εν λόγω συμπολίτης όταν του ανέλυσα τους λόγους ίδρυσης του Συλλόγου με ερώτησε:

Πού είναι το Κράτος Πρόνοιας μή-

πως αυτό που κάνετε είναι έστω μια μικρή υποκατάσταση;

Αγαπητέ και Αγαπητοί Συμπολίτες, οι δυνάμεις μας είναι ελαχιστότατες για να ομιλούμε για υποκατάσταση αλλά και τι να υποκαταστήσουμε, με ανεργία των ποσοστών 23 έως 27 επί τοις εκατό δεν υφίσταται Κράτος Πρόνοιας όπως το εννοούν οι Σκανδιναβικές χώρες. Οι χώρες αυτές κυβερνώμενες ανελλιπώς από Σοσιαλ-Δημοκρατικές κυβερνήσεις και με τρομερή κατανόηση Κυβέρνησης-Εργοδοτών και Συνδικάτων (εργάτες-αγρότες) υπήρξαν πρωτοπόρες στο σπήσιμο Κράτους Πρόνοιας.

Για την Νορβηγία-Δανία-Σουηδία-Φιλανδία το να περιορίζεται το κράτος πρόνοιας σ' αυτό που προσδιορίζεται ως «ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΦΤΩΧΕΙΑ» ήταν ΒΔΕΛΥΤΜΑ (σιχαλιά).

Και όμως η ανακούφιση από την φτώχεια έχει πεδίο εφαρμογής σε προηγμένες χώρες Η.Π.Α. και Καναδά. Δεν πρέπει να μας διαφεύγει πως το κράτος πρόνοιας έχει δεν έχει ζωή ενός αιώνα. Με εξαίρεση τις Σκανδιναβικές χώρες, το κράτος πρόνοιας στήθηκε στην Γερμανία επί Βίσμαρκ η δε Καθολική Εκκλησία πρωτοστάτησε στην κοινωνική μεταρρύθμιση και στην οργάνωση κράτους πρόνοιας με την εγκύκλιο Rerum Novarum στα τέλη του 19ου αιώνα.

Στις πρότερες εποχές οι άνθρωποι αναζητούσαν την αρωγή, την ανακούφιση από την φτώχεια και τα γεράματα εντός της οικογένειας, της Εκκλησίας και

μέσα στις εργατικές και επαγγελματικές οργανώσεις. Σήμερα το Κράτος Πρόνοιας δοκιμάζεται πλανητικά λόγω γήρανσης του πληθυσμού στον προηγμένο κόσμο, αύξησης του προσδόκιμου χρόνου ζωής (τον 18ο αιώνα το προσδόκιμο όριο ήταν τα 60 έτη) υποχώρησης της εργατικής τάξης, άνισης κατανομής του πλούτου και πολλών άλλων αιτιών. Σήμερα η Ευρώπη μετέχει στο παγκόσμιο ακαθάριστο προϊόν με ποσοστό 28 επί τοις εκατό το οποίο συντόμως λόγω παγκοσμιοποίησης θα πέσει στο 20.

Αναλογισθείτε με τι επιμονή και ένταση ο πρόεδρος των Η.Π.Α. Τράμπ προσπαθεί να αποδομήσει το σύστημα υγείας που άφησε ο Ομπάμα. Διαισθάνομαι πως αργά-αργά αλλά σταθερά ολισθαίνουμε σε ένα Κράτος Πρόνοιας με στόχους ανάλογους με εκείνους του συστήματος.

«Ανακούφισης από την Φτώχεια»

Θα μπορούσα να ανοίξω γόνιμο διάλογο αλλά ο χώρος του Περιοδικού μας δεν το επιτρέπει.

Επιστρέφω στα του Συλλόγου. Την στιγμή που παρουσιάζομαστε μέσω του περιοδικού μας «ΚΟΝΙΤΣΑ» βρισκόμαστε στη φάση διοικητικής οργάνωσης

φυσικά με οικονομικούς πόρους τις συνδρομές εγγραφής των πρώτων μελών και εξ ιδίων πόρων του Διοικητικού Συμβουλίου.

ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΣ, η επιτυχία στον ευαίσθητο αυτό τομέα της καθημερινής μας ζωής πρέπει να επιδιωχθεί με κάθε θυσία. Θα είναι επονείδιστο να οδεύσουμε σε σύλλογο σφραγίδα. Ο Ιησούς ευλόγησε και εξήρε τον οβολό της χήρας. Σε αυτή την εποχή το ένα ευρώ του καθενός μας αποτελεί την δυναμική επίτευξης των στόχων μας στην ουσία στόχων όλης της κοινωνίας μας.

Ευχαριστίες στη Δημοτική Αρχή:

Δήμαρχο και Δημοτικό Συμβούλιο για την παραχώρηση δημοτικού καταστήματος για την εγκατάσταση του Γραφείου μας απέναντι από την στάθμευση των ΤΑΞΙ.

Επίσης πολλές ευχαριστίες προς την συμπατριώτισσά μας Δικηγόρο Ελένη Παντελή Δερδέκη για την νομική κάλυψη των πρώτων βημάτων του Συλλόγου αλλά και για την εν συνεχεία νομική εκπροσώπηση.

Τα κινητά των Μελών του Δ.Σ. είναι στη διάθεση του καθενός για κάθε επαφή και ενημέρωση.

**Μην ξεχνάτε
την συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

Χρονολογίες σε παλιές επιγραφές

Επιμέλεια: Χ.Γ. Γκούτος

1. Μέχρι το 1730 περίπου, η αρίθμηση των ετών άρχιζε είτε από το έτος γέννησης του Χριστού, είτε από το έτος “κτίσεως του κόσμου”, το οποίο εθεωρείτο ότι ήταν το έτος 5508 π.Χ. Οι αριθμοί των χρονολογιών γράφονταν με ορισμένα γράμματα του ελληνικού αλφαβήτου (αρχαιοελληνική αρίθμηση), αλλά ενίοτε γράφονταν με τα αραβικά αριθμητικά σύμβολα, ιδίως σε υπολογισμούς των ετών από κτίσεως του κόσμου.

Αν αφαιρεθούν 5508 έτη από τον αριθμό ενός έτους υπολογιζομένου από κτίσεως κόσμου, προκύπτει το έτος που αντιστοιχεί στην αρίθμηση από γεννήσεως του Χριστού. Έτσι το έτος 7315 από κτίσεως κόσμου αντιστοιχεί το έτος (7315-5508) 1807 μ.Χ.

2. Επιγραφές με χρονολογίες που αρχίζουν με τον αριθμό 7 και αφορούν σε έτη υπολογιζόμενα από κτίσεως κόσμου παραγνώσθηκαν από μη ειδικούς ερευνητές, οι οποίοι νόμισαν ότι οι χρονολογίες αυτές αφορούν σε έτη υπολογιζόμενα από γεννήσεως Χριστού και συνεπώς ότι αρχίζουν με τον αριθμό 1 (όχι 7). Έτσι, στην μονή της Ζέρμας οι χρονολογίες 7164 και 7310 (δηλαδή 1656 και 1802 μ.Χ.) μεταγράφηκαν εσφαλμένα ως 1164 και 1310 μ.Χ., στην μονή του Εφταχωρίου η χρονολογία 7133 (δηλαδή 1625 μ.Χ.) διαβάσθηκε ως 1133 μ.Χ., σε ναό του Δελβινάκιου η χρονολογία 7127 (δηλαδή 1619 μ.Χ.) διαβάσθηκε ως 1127 μ.Χ. Η πληροφορία ότι σε λίθινη πλάκα του ναού της Καστάνιανης είναι γραμμένο το έτος 1018 θεωρώ ότι υποδηλώνει παρανόληση του έτους 7018 από κτίσεως κόσμου, το οποίο αντιστοιχεί στο έτος (7018-5580=) 1510 μ.Χ.¹

Ο Μιλτ. Ξινός έγραψε το 1959 ότι στο Γανναδιό υπάρχουν “εικόν της Θεοτόκου ζωγραφισμένη σε ποικιλόχρουν γύψον και εικόνες της Κοιμήσεως της Παναγίας, των Αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου κλπ” και ότι η κατασκευή των εικόνων τούτων “αναφέρεται εις τα έτη 1441 και 1442 μ.Χ.”, εδημοσίευσε δε φωτογραφία της πρώτης εκ των εικόνων αυτών με λεζάντα που γράφει ότι η εικόνα αυτή “είναι

1. Βλ. α) Χ. Ρεμπέλης, Ηπειρ. Χρονικά τ. 1930 σελ. 24, Δ. Ευαγγελίδης, Ηπειρ. Χρονικά, τ. 1930-19, Α. Τούρτα, Οι ναοί στην Βίσα και στο Μονοδέντρι, 1991 41, Δ. Καμαρούλιας, Τα μοναστήρια της Ηπείρου, 1996 198 επ., β) Δ. Τσίγκαλος, Το Επταχώρι, 1979 18, γ) Ν. Πατσέλης Το Δελβινάκιον της Ηπείρου, 1948 31, 68, δ) Χ. Γκάσιος, Ιστορία της Καστάνιανης Κονίτισης, 1971 10.

σκαλιστή, χρυσοποίκιλτη και φέρει χρονολογία 1144 μ.Χ.". Πιθανότατα, λόγω τυπογραφικού λάθους γράφτηκε 1144 αντί για 1441. Όμως ο π. Γ. Παΐσιος το 1940 διάβασε στην επιγραφή της εικόνας αυτής το έτος 7191, που αντιστοιχεί στο έτος 1683 μ.χ., και έγραφε ότι είναι απίθανο να εννοείται στην επιγραφή το έτος 1191 μ.χ.² Υποθέτω ότι τα έτη 1441 και 1442 που αναφέρει ο Μιλ. Ξινός αφορούν το μεν πρώτο σε άλλη εικόνα, το δε δεύτερο στην εικόνα Κοιμήσεως της Θεοτόκου του 1422, για την οποία γίνεται λόγος παρακάτω.

3. Σε φορητή εικόνα της Παναγίας που υπήρχε στην μονή Καθασίων, ο Χιο-νιαδίτης ζωγράφος Ζήκος Γεωργίου έγραψε το 1840: "Η παρούσα εικόν ... είναι η παμπάλαια και θαυματουργός του χωρίου Καβάσιλα, εξιστορήθη 1840"³. Δεν αναφέρει το έτος της αρχικής φιλοτέχνησης της παμπάλαιας εικόνας, πιθανότατα επειδή αυτό δεν είχε γραφεί στην εικόνα.

Στην εκκλησία της Κόνιτσας "Κόκκινη Παναγιά" (στα Σέρβενα), οι τοιχογραφίες φιλοτεχνήθηκαν στις αρχές του ΙΕ' αιώνα. "Αι επί του τέμπλου εικόνες, αι οποίαι ατέχνως πως επιδιωρθώθησαν κατά το έτος 1887, έφερον αρχικώς, φαίνεται την χρονολογίαν 1410, την οποίαν ανέγραψεν εκ νέου ο αλλοιώσας ταύτας αγιογράφος"⁴. Εν προκειμένω, ο αγιογράφος που ζωγράφισε εκ νέου τις εν λόγω εικόνες ανέγραψε σε αυτές αφ' ενός το έτος 1410 που είχε γραφεί σε αυτές κατά την αρχική φιλοτέχνησή τους και αφ' ετέρου το έτος της επαναζωγράφισής τους (1887).

Ωστόσο, στις εξής δύο παρόμοιες περιπτώσεις διατυπώθηκαν αμφιβολίες για την πιστότητα των παλαιών χρονολογιών που είναι γραμμένες σε επανιστορηθείσες εικόνες. α) Για την εικόνα της Παναγίας του ναού των Αγίων Αποστόλων της Κάτω Κόνιτσας, γράφτηκε: "Φέρει την χρονολογία 1411, αλλά είναι έργο του 19ου αιώνα. Η χρονολογία 1411 είναι άγνωστο πότε προστέθηκε και υποδηλώνει ύπαρξη παλαιότερου στρώματος βυζαντινής εποχής". β) Η χρονολογία 1422 επί εικόνας Κοίμησης της Θεοτόκου του ενοριακού ναού του Γανναδιού, κατά μία μεν γνώμη "γράφηκε από εκείνον που την επιζωγράφησε, κατ' άλλη δε γνώμη "έχει γραφεί δι' άλλης χειρός και θα ανταπεκρίνετο περισσότερο προς την αλήθειαν αν αναγνω-

2. Βλ. Χ. Γκούτος, Μολιστινά, 1983 20, 161, Κατά τον π. Γ. Παΐσιο, η εικόνα το 1940 βρισκόταν στο εξωκκλήσι του Αγίου Γεωργίου.

3. Γ. Παΐσιος, Ηπειρ. Εστία, τ. 1916 515, 595, Καμαρούλιας, ό.π., 165.

4. Β. Παπαδοπούλου, εις Β. Νιτσιάκος (επιμ.), Η Κόνιτσα και τα χωριά της, 2008 81-82, Γ. Παΐσιος, Κόνιτσα, τχ 19-20/1963.

σθεί ως 1722"⁵. Θεωρώ ότι στις ως άνω δύο περιπτώσεις οι αμφιβολίες για τις αρχικές χρονολογίες είναι αδικαιολόγητες, διότι δεν εξηγείται γιατί οι ζωγράφοι που επανιστόρησαν τις δύο εικόνες (ο ένας τον ΙΘ' αιώνα και ο άλλος μάλλον τον ΙΗ' αιώνα) χρονολόγησαν τις αρχικές ζωγραφήσεις των εικόνων με τα έτη 1411 και 1422 και όχι με κάποια άλλα έτη. Προφανώς οι αριθμοί 1411 και 1422 είχαν γραφεί αρχικώς με ελληνικά γράμματα, αλλά προτιμήθηκαν κατά τους αιώνες ΙΗ' και ΙΘ' οι χρησιμοποιούμενοι τότε αντίστοιχοι αραβικοί αριθμοί. Ούτε είναι απίθανο να διασώθηκαν οι αρχικές παλιές εικόνες μολονότι ζωγραφήθηκαν πριν να κατακτηθεί η επαρχία Κόνιτσας από τους Τούρκους το 1430, αφού άλλωστε διασώθηκε και στο Κάντισκο φορητή εικόνα της Παναγίας, φιλοτεχνημένη το 1309⁶.

5. Βλ. α) Β. Παπαδοπούλου, ό.π., 108, 109, Γ. Παΐσιος, Κόνιτσα, τχ 81/1969, β) Δ. Κωνσταντίνος, Αρχαιολ. Δελ. 1978, βλ. Χρονικά 1985 211, π. Γ. Παΐσιος, Ηπειρ. Εστία, τ. 1955 760 (και Χ. Γκούτος, Μολιστινά, 161).

6. Θ. Ζιώγας, Τα Καντιώτικα, τχ 21/2014 27.

Φέτος μας έφυγαν νωρίς...

ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΗΜΕΡΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ

& Συμβίωσις μετά των ληστών

ΥΠΟ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΕΚΙΑΡΗ
(ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ Κ. ΠΥΡΡΟΥ)

Στο τ. 186 / 2015 ο αείμνηστος Κ.Π. είχε αρχίσει τη δημοσίευση από το εκδοθέν το 1879 στην Κέρκυρα βιβλίο του Ν. Βεκιάρη που αναφέρεται στην περιπέτειά του με τους ληστές το 1878. Ο Ν. Βεκιάρης ήταν ευκατάστατος επιχειρηματίας στην Κόνιτσα και προπάππος του Κ. Πύρρου από τη γιαγιά του Κλεοπάτρα. Συνεχίζουμε τη δημοσίευση από το βράδυ της σύλληψής του.

Εν τοιαύτη καταστάσει ουδείς βεβαίως γνώσκων τον χαρακτήρα μου, την απειρίαν και αδυναμίαν, ήθελε πιστεύσει, ούτε και εγώ αυτός, ότι θα ηδυνάμην ν' αλλάξω βήμα, και αληθώς επί τινος στιγμής έμεινα εμβρόντητος και ακίνητος ως άγαλμα ποσάνθην ανερχόμενον όλον μου το αίμα εις την κεφαλήν και ιδρώς παγετώδης διεχύθη καθ' όλον το σώμα μου· προς στιγμήν δεν έζων ... αλλ' αμέσως συνήλθον, η επί της κεφαλής πίεσις εξησθένησε και το αίμα ήρξατο ρέον εις τας φλέβας· όθεν ήρπασα το τυχόν πυροβόλον και επυροβόλησα ασκόπως επί του παραθύρου, και ιδού έξωθεν χάλαζα σφαιρών κατά της αυθαδείας μου ταύτης. Εκ τούτου συνειδώς τον μέγιστον κίνδυνον της οικογενείας εν ροπή οφθαλμού εξέβαλον ταύτην μετά του ηθικώς πάσχοντος πατρός μου δια της οπισθίας θύρας ασφαλίσας αυτήν εις την παρακειμένην γειτονικήν οικίαν του κυρίου Παν. Σ. Ρούβαλη. Μείνας δε μόνος μετά του ανεψιού μου Δημητρίου και της δεκαετούς ορφανής ανεψιάς μου Αθηνάς, ήτις μη θελήσασα ν' ακολουθή-

ση τους λοιπούς εις την έξοδον επρονόησεν, όπως κρυβή εντός σαθρού κιβωτίου, κατήλθον εις το κατώγειον μετά του ανεψιού και επυροβολήσαμεν ανεπιτυχώς κατά των επί της αυλαίας επιτεθέντων, και του όπλου αρχήστου καταστάντος, επειδή προ πολλού ήσαν απεριποίητα· έλαβον έτερον αλλά και τούτο εφάνη όμοιον τω πρώτω. Έλαβον τέλος το κυνηγετικόν δίκανον αλλά και τούτο δυστροπεί εις την εκपुरσοκρότησιν. Οι λησταί τότε θεωρούντες εαυτούς ασφαλείς έσωθεν όσον και έξωθεν μη δυνηθέντες ίνα διαρρήξωσιν αποχρώντως την αυλαίαν, εισεπήδησαν δια των τοίχων της αυλής και κατήρξαντο δια των πελέκεων της ασθενούς θύρας της οικίας, μόλις απέχοντες των πολεμίστρων και του στόματος του ρεβόλβερ εν μέτρον. Πλην και το τελευταίον τούτο όπλον, εις ο είχαν, αν ουχί και δικαίως την εσχάτην ελπίδα ουδ' άπαξ ηθέλησε να εκपुरσοκροτήση ίσως διότι η γόμωσις ήτο προ καιρού, ούτω δε οι λησταί εργασθέντες εν πάση ασφαλεία εποίησαν επί της θύρας ταύτης ρογήν ικανώς μεγάλην. Τότε δη άπελ-

πισ ανήλθον εις τα δωμάτια, η οικία εδο- νείτο εκ του κρότου των πυροβόλων και του θορύβου των πυροβολούντων, η δε κερατίνη σάλπιγξ παρώτρυνεν εις το έρ- γον τους επιτεθέντας, διότι ουδείς έξω- θεν τους ηπειλεί. Εν τοιαύτη απογνωστι- κή θέσει εκλιπόντος μοι παντός μέσου αμύνης και μη βλέπων έξωθεν ουδένα αντιπερσπασμόν κατά των ληστών, μολο- νότι παρήλθεν ημισεία ώρα, διπύθυνα, βραδέως τα βήματά μου προς την μικράν θύραν ίνα σωθώ δια της φυγής και πάλιν ανεχαιτίσθην, αναλογισθείς ότι ήθελον συνεπιφέρει τον όλεθρον εις ην αν κατέ- φευγον γειτονικήν οικίαν κατ' εκείνην την στιγμήν. Εισήλθον ακολουθώς εις το χειμερινόν δωμάτιον τυχαίως, ενώ ο ανε- ψιός μου εν τη απελπισία του προσεπά- θει δια τινος θυρίδος να εκπνηδήση επί τι- νος μικρού κήπου, αλλ' ο τριγμός του παραθυροφυλλού προύδωκε το κίνημά του και μία των κατά του ημιοιχθέντος παραθύρου εκσφενδονισθεισών σφαι- ρών έτρωσεν αυτόν ελαφρώς εις την αρι- στεράν. Τότε πιεζόμενος υπ' αυτού απε- φάσισα ίνα φύγω, αλλ' ήδη ήτο πολύ αρ- γά, οι λησταί είχαν καταλάβει, εισελθόν- τες εις την αυλήν, και την μικράν οπι- σθίαν θύραν, ενώ έτεροι δια της ρογμής της μεγάλης θύρας, εισέδυσαν εις το κα- τώγειον, περιωρίσθην λοιπόν εις πολύ στενόν κύκλον, εις το ανώγειον μόνον· ουδεμία πλέον ελπίς σωτηρίας· είναι και- ρός ίνα επικαλεσθώ το έλεος των επι- δρομέων, των δημίων μου, αφού ουδείς μοι εφάνη χρήσιμος, ουδ' αυτοί οι επιτε- τραμμένοι τα της ασφαλείας της πόλεως,

εις ων τον αριθμόν προ μικρού είχαν επαναπαυθεί. Όθεν απηυδηνώς εκ των μυρίων λογισμών, οίτινες επέζον τον εγ- κέφαλόν μου, κατήλθον αμέσως την κλί- μακα και ννέωζα τας θύρας· και ως βαρύ κύμα βιαίως υπό του ανέμου ωθούμενον εισώρμησαν είκοσι των ληστών ηγουμε- νου του αρχηγού Ταμάζη. Μοί προσέφε- ρον φιλοφρόνως την δεξιάν και ως αδελ- φοί ή φίλοι μετά χρόνον επαναβλεπόμε- νοι εναγκαλισθέντες ησπασάμεθα αλλή- λους περιπαθέστατα. Άμα ληξάσης της ει- λικρινούς ταύτης δεξιώσεως, εζήτησα ίν' ακούσω από στόματος την αιτίαν της βε- βιασμένης ταύτης επισκέψεως μοι απήν- τησαν δε αφελώς ότι ζητούσι χρήματα και χρήματα πολλά και ανάγκη να μη βρα- δύνωμεν. Τους εισήγαγον αμέσως εις το δωμάτιον ένθα υπήρχε το ταμείον μου, παρέδωκα τας κλεις εις τον Ταμάζην και έστην με εσταυρωμένης τας χείρας, επει- δή τα μετά ταύτα ήσαν ιδιαιτέρα αυτών φροντίς. Όθεν παραλαβόντες ό,τι εις με- τρητά ην εναποτεταμειυμένον, διάφορα τιμαλφή, εμά και ενέχυρα, διηρεύνησαν επομένως καλώς και τα έγγραφα και ομόλογα ελπίζοντες χαρτονόμισμα, και επειδή τοιούτον δεν υπήρχε, συναθροί- σαντες επιμελώς τα εκπεσόντα του κιβω- τίου έγγραφα και κλείσαντες το κιβώτιον μοι παρέδωκαν τας κλεις ουχί τόσον ηυ- χαριστημένοι εκ του ευρεθέντος χρημα- τικού ποσού, ανερχομένου μετά των τι- μαλφών εις χιλίας τετρακοσίας λίρας οθωμανικάς, επειδή καθ' ας είχαν πλη- ροφορίας ψευδείς περί της καταστάσεώς μου, ως συμβαίνει πάντοτε, αι ελπίδες

αυτών ήσαν πολλῶ μείζονες, δι' ο εἰς τῶν ληστών, μάλλον δύσπιστος, προέτεινεν ἵνα με βασανίσωσιν, ἀλλ' ο ἀρχηγός ἔκων μέσον ασφαλέστερον δι' εαυτὸν καὶ τοὺς ὀπαδοὺς του πρὸς εἰσπραξίν καὶ του τελευταίου ὀβολοῦ μου προσεποιήθη ὅτι ἀπεστρέφετο τα βάσανα καὶ διέταξεν ἀμέσως τὴν ἀναχώρησιν ἀπαγορεύσας καὶ τὴν εἴσοδον εἰς ἕτερα δωμάτια, ὡς εὐτελές. Ἀλλ' ἡ διαταγή αὕτη του ἀρχηγού εἰς οὐδενός ὤτα ἤχησεν, οἱ λυμεῶνες ἠρεύνησαν καλῶς καὶ ἐκαθάρισαν ἅπαντα τα δωμάτια ἡνοῖξαν δε δια πελέκων τα κιβώτια τῆς μητρὸς καὶ τῆς συζύγου μου καὶ ἀφῆρεσαν παν τὸ κείμενον ἐντός, εἴτε τιμαλφὴ εἴτε χρηματικόν, ὡς καὶ τα πολυτιμώτερα ἐνδύματα, φουστάνια καὶ ἐπανωφόρια μέχρι τῶν υποκαμίσων καὶ σανδαλίων ἐκ τῆς προικὸς τῆς ἀνυπάνδρου ἀδελφῆς μου. Οὕτω δε διεκπεραιώσαντες ἐν πάσῃ ἀκριθείᾳ τὸ ἔργον τῶν ἐσήμερον τὴν ἀναχώρησιν διὰ τῆς σάλπιγγος καὶ δέσαντές με ἐλαφρῶς καὶ τα σανδάλιά μοι υποδύσαντες καὶ τὸ ἐπανωφόριον περιθέντες περὶ τὸ νυκτικόν με ἔλαβον δύο ἐκ τῶν χειρῶν ἐκατέρωθεν καὶ ὡς νύμφην πολὺ φερνον με ἐξέβαλον πομπωδῶς τῆς οἰκίας ἀποχαιρετώντες ὀνομασί τοὺς γείτονας καὶ πυροβολοῦντες εἰς τὸν αέρα, ἐνῶ ἐγὼ κατὰ διαταγὴν αὐτῶν παρεκάλουν, εἰ καὶ μὴ ὑπῆρχε τοιαύτη ἀνάγκη, μὴ τυχόν αὐθάδης τῆς πυροβολήσεως κατὰ τῆς συνοδείας μου. Κατηρχόμεθα ἤδη θορυβωδῶς, ἐν μέσῳ συχνοῦ πυροβολισμοῦ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ διὰ τάχους, πρὸς τὸ "παλαιοχώριον" ἤλπιζον εἰσέτι πολὺ ὁ τάλας,

διότι ἐπίστευον εἰς ὅ,τι μοί εἶπον, ὅτι, ὅπως ἐξασφαλίσωσι τὴν ἐξοδὸν με παρέλαβον καὶ μόνον διελογιζόμεν τίνι τρόπῳ θὰ δυνηθῶ διὰ τῆς ἤδη παραλελυμένης γλώσσης μου, ἀν τυχόν ἐσθῆθη ἐνέδρα ἐν τῶν παλαιοχωρίῳ, νὰ πείσω τοὺς ἐνεδρεύοντας νὰ μὴ ἐπιτεθῶσι κατὰ τῶν ληστών, ὁ δε κίνδυνος μοι ἐφαίνετο τοσοῦτον σπουδαῖος καθόσον ἤδη ἐγγὺς του παλαιοχωρίου ὄντες, βλέπω πλήθος ἐνθεν καὶ ἐνθεν καθὼς καὶ ἀνωτέρω εἰς τὴν αὐλαίαν του Γιαγιάσμπεν, ἐνθα προ ολίγου ἐλθὼν εὐρίσκετο ἐντός καὶ ὁ υποδιοικητὴς μας (Καϊμακάμης) διακρίνω ὑπὸ τὸ Σεληνιακὸν φῶς στήλβαντα ὅπλα, ἀλλ' ὁ κίνδυνος παρήλθε πλέον ἢ ὅσον ἤλπιζον ευχερώς. Οἱ ὀπλοφόροι συμπολίται ὀθωμανοὶ ἀπαρτίζοντες τὴν πολιτοφυλακὴν καὶ προ τριῶν ἤδη μηνῶν ἐξασκούμενοι ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος ἐπεδείξαντό μοι ἄκραν εὐπίθειαν ἐπὶ τῇ προσκλήσει μου «μὴ πυροβολήσῃ κανεῖς», οἱ δε λησταὶ παρήλασαν ἐνώπιον αὐτῶν ἀνά οκτῶ ἢ δέκα πυροβολοῦντες εἰς τὸν αέρα καὶ σείοντες τα ξίφη καὶ οὕτως ὁλῶς ἐλεύθεροι καταβαίνομεν εἰς τὸν παρά τὸ παλαιοχώριον ρύακα, ὅστις καὶ οὗτος ἦτον ἐλεύθερος ἐνέδρας. Ἐνταῦθα πρὶν ἢ διέλθωμεν τὸν ρύακα καὶ ἐννοήσω καλῶς τὴν θέσιν μου, ἐπιθυμῶ ἵνα ἐρευνήσω περὶ τοῦ Γλοῦζμπαση καὶ τῶν χωροφυλάκων, εἰς οὓς προ τεσσάρων ὡρῶν εἶχον τοσαύτην πεποιθήσιν σχηματίσει. Καὶ κατὰ ταύτην μεν τὴν στιγμὴν οὐδὲν δύναμαι νὰ γνωρίζω καθότι οὐδαμῶς ἐφάνη τις, ἀλλὰ συναγαγὼν βραδύτερον τὰς περὶ τούτων πληροφορίας πρὶν

ἢ ἐγκαταλείψω τὴν Κόνιτσαν, ὅπερ εἰσέτι κολακεύομαι νὰ μὴ θεωρῶ βέβαιον δέον ἵνα, ἐπισυνάψω ἐνταῦθα καὶ τὰς τούτων ἐνεργείας, σχέσιν ἐχοῦσας μετὰ τῶν προειρημένων.

Οἱ λησταὶ ἐκ τοῦ παλαιοχωρίου, ἐνθα τὸ πρῶτον ἠκούσθησαν οἱ πυροβολισμοί, εὐρέθησαν μετὰ εἴκοσι βήματα κάτωθεν τῆς οἰκίας ἐν ἡ κατῶκει ὁ Γιούσμπασης καὶ παρήλασαν, οὕτως εἰπεῖν, ἐνώπιον αὐτοῦ, εἴτα δε διαβάντες τὸν διὰ τῆς ἀγορᾶς διερχόμενον ρύακα κατέλαβον θέσιν τινα ἀπέναντι, κάτωθεν καὶ ἐντός του κήπου τοῦ Χρ. Γόγγα ὁλῶς ἐκτεθειμένοι, ἀλλὰ διὰ τίνα λόγον ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος δὲν ἔκρινε καλὸν νὰ πυροβολήσῃ οὔτε ἤδη οὔτε ὅτε οἱ λησταὶ παρήλαυνον, ἀγνωστον μένει. Οὔτε δε καὶ ἐντός τῆς οἰκίας τοῦ ταύτης ἔμεινε, (τὰ σελεμλήκια τοῦ Γιαγιά-μπεν), ἀλλὰ μετὰ τινα λεπτά πόθεν διελθὼν ἐθεάθη εἰς πάνυ κατάλληλον θέσιν εἰς τὸν κήπον τοῦ Γεωργίου Ἰβρου ἄγων καὶ τινα τῶν ὑπ' αὐτὸν χωροφυλάκων, πέντε ἢ ἑξ τὸν ἀριθμὸν καὶ ἰδοὺ ἀντιμέτωπος πρὸς τοὺς ἀπέναντι παρά τὴν οἰκίαν τοῦ Παγουρτζή τεταγμένους ληστας ὀπισθεν τοῦ ἄνω τῆς ἐπιφανείας τοῦ κήπου περὶ τὸν πῆκυν ὑψουμένου τοίχου περὶ τοὺς τεσσάρους δε πῆχεις ἔχοντος τὸ ὅλον ὕψος ἑξῶθεν, θεωρῶν καὶ προσβάλλων ὅλον τὸν δρόμον μέχρι τῆς αὐλαίας τῆς οἰκίας μου καὶ ἐπὶ ἀπωτέρω πρὸς τα κάτω ὡς ὑπερκείμενης τῆς θέσεως, νὺν εἶχε καταλάβει. Συνελόντι δ' εἰπεῖν ἴσταται εἰς ἐπικαιροτάτην θέσιν, ἀλλ' ἴσταται ἀπλῶς, τὸ δε ἐκ δεκαῆς φυσεκίων πεπληρωμένον ὄπλον τοῦ ἀρ-

γεί, ἀργούσι δε καὶ τα τῶν ὑπ' αὐτῶν χωροφυλάκων ἐμπροσθογεμῇ. Ὁ Γ. Ἰβρος θεωρεῖ μετ' ἀπορίας ἐκ τοῦ παραθύρου τοῦ καὶ ἐπιτέλους ὠμίλησεν, ἀλλ' ὁ Ρετζέπ ἀγὰς ἐδήλωσεν ὅτι δὲν συμφέρει νὰ καταστήσῃ χάσμιδες (ἀσπόνδους ἐχθροὺς) τοὺς ληστας καὶ οὕτως ὠπισθοχώρησε μικρὸν καὶ ἐξηπλώθη ὑπὸ τα ροδονίας, μετ' αὐτὸν δε προνοοῦσι καὶ οἱ ζαπτιέδες περὶ παρομοίου ἀσύλου. Ἐνθάδε λοιπὸν πάνυ ἐξησφαλισμένον καὶ ἠρεμοῦντα ἐγκαταλείπομεν τὸν Γιούσμπασην, ὃν οὐδέποτε θ' ἀπαντήσωμεν, φίλοι ἀναγνώσται, διότι ὁσονοῦπῳ μέλλει ν' ἀκολουθήσῃ ἐπὶ τα ἴχνη ἡμῶν ἐρευνῶν ἐνδιαφερόντως εἰς τα χωρία καὶ παρά τοις ποιμέσι περὶ ἐκεῖνων, μεθ' ὧν προ ολίγου διετέλει εἰς ἀπόστασιν τεσσάρων ἢ πέντε μέτρων, ἡμεῖς δ' ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ κεῖλος τοῦ ρύακος, ἐνθα χάριν τοῦ Ριτζέπ ἀγὰ ἔστημεν προ μικροῦ.

Διερχόμεθα τὸν ρύακα ἀνυπόπτως, καθότι οὐδεὶς συνέλαβε τοιαύτην τινὰ ιδέαν, ὅπως διαφιλονεικήσῃ αὐτόθι τὴν διάβασιν καὶ βαδίζομεν ἤδη ἐνώπιον τῆς οἰκίας τοῦ Σέχνη Χαμζά διευθυνόμενοι πρὸς τὴν Τοπόλιτζαν ἄνω τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς. Ἐνταῦθα πληροφοροῦμαι καὶ ἐννοῶ κυρίως τὴν θέσιν μου. Εἶμαι αἰχμάλωτος! Εἶμαι εἰς τὴν διάκρισιν ἐξήκοντα ἀτόμων, ἅτινα ἐξασκοῦσιν ἐξ ἴσου κυριότητα καὶ αὐθεντίαν ἐπ' ἐμοί. Ἰδοὺ ιδέα καὶ πραγματικότης, ἐνταυτῷ ἤπης παρέλυσεν ἐντελῶς τα μέλη μου καὶ με καταδιώκει παντοῦ καὶ νυκτός καὶ ἡμέρας, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀποχωροῦσα πλέον.

Οἱ συνοδοιπόροι μου ἀποχαιρετή-

σαντες δια τελευταίου πυροβολισμού την πόλιν, ήτις αβροφρόνως εφιλοξένησεν αυτούς, με έσυρον, ούτως ειπείν εκτός εμαυτού διακείμενον αγεληδόν δια των αγρών βαδίζοντες. Μετά πέντε λεπτά εφθάσαμεν εις την θέσιν Μανδρήκλι ένθα επίομεν ύδωρ και ννάψαμεν σιγάρα και καπνίζοντες ηκούομεν την εν Κονίτση σύγχυσιν και κίνησιν και δεν αμφιβállω ότι ην η στιγμή, καθ' ην ο Καϊμακάμης μετά πολλών οπλιτών εισήρχετο εις την οικίαν μου όπως ποιήσεται ανακρίσεις, καθότι μετά την αναχώρισιν των ληστών αμέσως συνέβη τούτο πράγματι. Μετά μικράν ανάπausιν εγερθέντες ωδεύσαμεν προς τον Άγιον Γεώργιον, εδέησε δε να διέλθωμεν αύλακα και διήλθον αυτόν επί των ώμων του φρουρού ίνα μη βραχώ, προ τούτου, όμως εις των ληστών μοι κατάφερε μίαν δια του κοντακίου ίνα ταχύνω το βάδισμα, αλλ' η σκληρότης αύτη διήγειρε την αγανάκτησιν του φρουρού και της συντροφίας και ο άθλιος ούτος δι' αρίστου ξυλοκοπήματος απέτισε τον φόρον της σκληρότητός του. Διελθόντες επομένως την Τοπόλιτζαν ηλλάξαμεν διεύθυνσιν λαβόντες την φέρουσαν εις την Παναγίαν την Κονιτωϊτικην (εξωκκλήσιον απέχον τρία τέταρτα της Κονίτσης) και εισήλθομεν εις το δάσος. Μετά τινα οδοιπορίν διηρχόμεθα χωρίον, ούτινος εζήτησα να μάθω το όνομα αλλ' οι λησταί προσεποιήθησαν άγνοϊαν (ήν το χωρίον Καβάσιλα) και μετά εν τέταρτον ευρέθημεν ενώπιον

ποιμνης, ένθα έντρομος ενεφανίσθη ο ποιμήν, ος τυχών της ειθισμένης δια ξυλοκοπημάτων δεξιώσεως, διετάχθη ίνα προπορευθή ως οδηγός, ει και ουδεμία ην ανάγκη τοιούτου, αλλ' ο σκοπός άλλων θέλει δειχθή κατωτέρω. Εξακολουθήσαντες επί τινα εισέτι λεπτά βορειοδυτικώς της Κονίτσης πορευόμενοι εδέησε να διέλθωμεν ποταμόν ούτινος το ύδωρ απέπνεεν οσμήν θείου, ενόμισα εκ τούτου ότι ευρισκόμεθα εις τα γνωστά θειούχα λουτρά και απεποιήθην ίνα επί των ώμων του φρουρού διέλθω το ύδωρ, ειπών, ότι μη δυνηθείς άλλοτε όπως επισκεφθώ τα λουτρά επιθυμώ καγώ, ίνα χάριν ενός λουτρού διέλθω τον ποταμόν πεζή ούτω δε και εγένετο, αλλά πράγματι διήλθομεν ποταμόν και η οσμή προήρχετο εκ των πλησίων κειμένων θειούχων υδάτων ενουμένων μετά των ποταμιών. Οδοιπορήσαντες δε επί τινα χρόνον εισέτι εφθάσαμεν περί το λυκαυγές της πρωΐας εις τας δύο και ημίσειαν ώρας απέχον της Κονίτσης χωρίον Βελθούκι, φόβος και τρόμος εκυρίευσε τους δυστυχείς κατοίκους, ενώ οι λησταί ξυλίζοντες και υβρίζοντες απήτουν τροφάς και ζώα. Όθεν εγκαταλιπόντες ενταύθα εξ των συντρόφων προς εξοικονόμησιν των τροφών και δύο ζώων, οι λοιποί μετ' εμού εξηκολούθησαν την οδοιπορίαν φιλοτιμούμενοι καθ' οδόν πάντες σχεδόν να μοι δίδωσιν οπωρικά διάφορα, άπανα εκ του χωρίου είχαν αρπάσει.

(συνέχεια στο επόμενο)

Αφιέρωμα στον όσιο Παΐσιο τον Αγιορείτη

Η εισήγηση για την αγιοκατάταξη του Παΐσιου

Του ΗΛΙΑ ΑΝΔΡΕΟΥ

Στις 12 Ιουλίου, ημέρα της κοίμησής του, θα τιμά η Εκκλησία τη μνήμη του νεότερου αγίου της Ορθοδοξίας, του αγίου Παΐσιου. Αν και η αγιοκατάταξη του Παΐσιου πραγματοποιήθηκε στις αρχές του έτους, ο γέροντας Παΐσιος είχε αναγνωριστεί ως άγιος στις καρδιές των πιστών, αρκετά χρόνια πριν. Πολλοί ήταν αυτοί που μαρτυρούσαν τα θαύματά του, που τον έβλεπαν να τους σώζει από κάποιο τροχαίο ή να στέκεται δίπλα τους σε κάποιο νοσοκομείο, γι' αυτό και στον τάφο του καθημερινά συγκεντρώνονται ασθενείς, πονεμένοι και θλιμμένοι. Οι πιστοί ζητούσαν εδώ και καιρό να συμπεριληφθεί στο συναξάρι των αγίων «ο γέροντάς τους». Ο μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεος, ακούγοντας τη δική του καρδιά και τις φωνές των πιστών, απέστειλε προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο, δια της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, μια πολυσέλιδη εισήγηση για την αγιοκατάταξη του Παΐσιου. Σήμερα την αποκαλύπτει στην «Ορθόδοξη Αλήθεια».

«Όταν το 2004 εκδόθηκε το βιβλίο με τίτλο «Βίος Γέροντος Παΐσιου του αγιορείτου», το διάβασα και ενθουσιάστηκα, και γι' αυτό είπα μέσα μου: Έίναι δυνατόν ο π. Παΐσιος να μην είναι άγιος;». Είχα, βέβαια, προσωπική άποψη για τον άγιο γέροντα από τις πολλές συναντήσεις μαζί του, αλλά είχα εντυπωσιασθεί και από τις συζητήσεις του με τις μοναχές της Ιεράς Μονής Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου Σουρωτής, τις οποίες δημοσίευσε η Ιερά Μονή. Και τότε έγραψα ένα κείμενο δώδεκα σελίδων σε μια γλώσσα αρχαιοπρεπή και εκκλησιαστική, προτείνοντας στο Οικουμενικό Πατριαρχείο την αγιοκατάταξή του, και την απέστειλα σε αυτό δια της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος. Νομίζω ότι το κείμενο της επιστολής είναι μια πνευματική βιογραφία του οσίου Παΐσιου, γραμμένη με θεολογικό και πατερικό λόγο. Αν διαβάσει κανείς αυτό το κείμενο, θα διαπιστώσει ότι δεν ήταν απλώς μια τυπική πρόταση ούτε χρησιμοποίησα διάφορα γεγονότα που επιβεβαίωναν την αγιότητά του, ούτε ακόμη κατέγραψα συγκεκριμένα θαυματουργικά σημεία που έχουν γίνει με την προσευχή του, ούτε αναφερόμουν στις ακολουθίες που έχουν γραφεί, και συγκεκριμένες εικόνες που έχουν αγιογραφηθεί γι' αυτόν.

Κυρίως προσπάθησα να αναδείξω τη θεολογική ύπαρξη του π. Παΐσιου, ότι δηλαδή ήταν πράγματι ένας εμπειρικός θεολόγος, ένας μεγάλος άγιος της Εκκλησίας μας, αν και δεν είχε σπουδάσει Θεολογία σε κάποιο ανώτατο πανεπιστημιακό ίδρυμα.

Αυτός ήταν ένας προφήτης με την αυστηρή ορθόδοξη σημασία του όρου, γιατί οι προφύτες ήταν και είναι οι πραγματικοί θεολόγοι στην Εκκλησία. Ακόμη, ήταν ένας απόστολος, αφού και αυτοί δεν είχαν σπουδάσει σε κάποια θεολογική σχολή της εποχής τους, αλλά ήταν πραγματικοί θεολόγοι μέσα στην Εκκλησία, διότι έφθασαν στο ύψος της Πεντηκοστής. Άλλωστε, ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος γράφει εύστοχα ότι οι άγιοι θεολογούν «αλιευτικώς και ουκ αριστοτελικώς», δηλαδή θεολογούν με την εμπειρία της Πεντηκοστής, όπως έκαναν οι απόστολοι, που, ενώ ήταν αλιείς και αγράμματοι, ήταν θεόπτες, και δεν θεολογούσαν με βάση την αριστοτελική φιλοσοφία, αλλά μέσα από τη θεοπτία τους.

Και ο π. Παΐσιος ήταν προφήτης και απόστολος, δηλαδή πραγματικός θεολόγος. Αυτό προσπάθησα να καταγράψω στο κείμενο που έστειλα στο Οικουμενικό Πατριαρχείο, χρησιμοποιώντας διάφορα χωρία, τόσο της Αγίας Γραφής όσο και των αγίων πατέρων. Στην πραγματικότητα με αυτό που έκανα κατέγραψα τα θεολογικά κριτήρια που αναδεικνύουν και φανερώνουν κάποιον ως άγιο της Εκκλησίας. Γιατί, όπως γνωρίζουμε, οι άγιοι δεν είναι απλώς οι καλοί και ενάρετοι άνθρωποι ούτε κάποιοι που μας κάνουν εντύπωση, γιατί υπάρχουν πολλοί που έχουν τέτοια εξωτερικά προσόντα, αλλά είναι εκείνοι που είναι κατοικητήρια του Αγίου Πνεύματος, και δι' αυτών ομιλεί ο Χριστός, οπότε όλη η ύπαρξή τους είναι θεολογούσα, ο λόγος τους, η σιωπή τους, η γραφή τους, όλα αναδίδουν το άρωμα της αγιότητας. Σε όλα τα θέματα που υπάρχουν στην Εκκλησία πρέπει να βλέπουμε τη θεολογία, και μάλιστα όχι μια στοχαστική, συναισθηματική και ηδιστική θεολογία αλλά την εμπειρική θεολογία που επιβεβαιώνεται με πολλά σημεία».

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΣΙΟ ΠΑΙΣΙΟ

Από τη Μητρόπολη και το Δήμο Κόνιτσας πραγματοποιήθηκαν τριήμερες λατρευτικές εκδηλώσεις με συμμετοχή αρκετού κόσμου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Δευτέρα 10 Ιουλίου 2017

11:00-18:00: Επίσκεψη στην οικία του Οσίου Παΐσιου και ξενάγηση από κληρικούς της Ιεράς Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσας.

18:00 Πορεία από την οικία του Οσίου προς το Εξωκλήσι της Αγίας Βαρβάρας.

19:00-20:00: Παράκληση του Οσίου στο ανωτέρω Εξωκλήσι.

20:00-21:00: Πορεία από την Αγία Βαρβάρα προς το πέτρινο γεφύρι Κόνιτσας και προς την εκκλησία Αγίου Αρσενίου δια μέσου παλαιού μονοπατιού, που βάδιζε ο Όσιος Παΐσιος.

Τρίτη 11 Ιουλίου 2017

Πορεία από το πέτρινο γεφύρι της Κόνιτσας στην χαράδρα του Αώου έως τη Μονή Στομίου (απόσταση διαδρομής 5 χλμ.) Υπάρχει δυνατότητα να διασχίζει κανείς πλέον το παλαιό μονοπάτι που προϋπήρχε και από όπου διερχόταν ο Όσιος Παΐσιος.

07:30-10:30: Όρθρος και Θεία Λειτουργία.

10:30-12:30: Ξενάγηση στη Μονή Στομίου και στο κελί του Οσίου.

12:30-14:00: Επιστροφή στην Κόνιτσα.

19:00-20:30: Εσπερινός στον Ιερό

Προσκυνηματικό Ναό του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού

20:30-12:00: Λιπάνευση της Ιερής Εικόνας του Οσίου Παΐσιου από τον Ιερό Ναό του Αγίου Κοσμά προς οικία Οσίου Παΐσιου και επιστροφή στο Ναό.

Τετάρτη 12 Ιουλίου 2017

07:00: Όρθρος στον Ιερό Ναό του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού.

07:30: Καταβασίες.

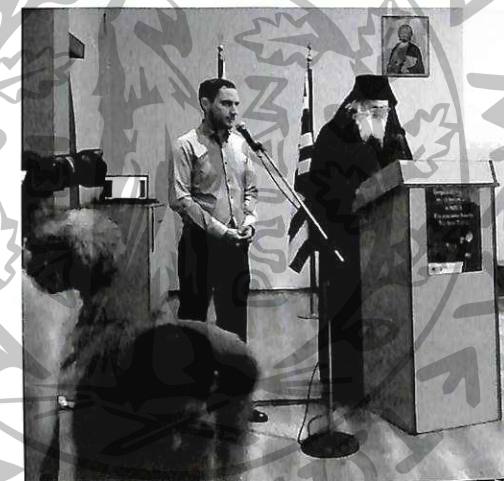
08:30-10:30: Πανηγυρική Αρχιερατική Θεία Λειτουργία.

19:30-11:00: Μικρή Δεξίωση στο Δημαρχείο.

11:00-11:15: Ομιλία Μητροπολίτη.

11:15-11:30: Ομιλία πατρός Κυπριανού από Ρωσία, ηγουμένου και καθηγητή της Θεολογικής Ακαδημίας της Μόσχας.

11:30-12:00: Προβολή ταινίας για τον Όσιο Παΐσιο και την Κόνιτσα με υπότιτλους στα Ελληνικά (Ταινία του Αλέξανδρου Στολιάρου, διάρκεια 26 λεπτά).

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Με ιδιαίτερη επιτυχία στέφθηκε το τριήμερο εκδηλώσεων προς τιμήν των Αποδήμων «Νόστιμον Ήμαρ», που για πρώτη φορά διοργάνωσε ο Δήμος Κόνιτσας 18 - 20 Αυγούστου 2017.

Στόχος της εκδήλωσης ήταν η σύσφιξη των σχέσεων και η αρτιότερη συνεργασία του Δήμου Κόνιτσας με τους Αποδήμους καθώς και η αναζήτηση λύσεων επί διαφόρων σημαντικών θεμάτων που απασχολούν τους διαμένοντες στην περιοχή, η ανάδειξη της τοπικής ιστορίας και της πολιτιστικής ταυτότητας του τόπου.

Στα πλαίσια της εκδήλωσης πραγματοποιήθηκαν τα ακόλουθα:

Την Παρασκευή 18/08/2017 ξενάγηση σε μνημεία της περιοχής και στη συνέχεια λαϊκή βραδιά με τον Δημήτρη Μπάση και τη Δήμητρα Σταθοπούλου στην κεντρική πλατεία της Κόνιτσας, τους οποίους παρακολούθησε με ενθουσιασμό πλήθος κόσμου.

Το Σάββατο 19/08/2017 ημερίδα στην αίθουσα διαλέξεων του Δημαρχείου Κόνιτσας, στην οποία επίσημοι προσκεκλημένοι απηύθυναν χαιρετισμό, διακεκριμένοι ομιλητές ανέλυσαν ενδιαφέροντα θέματα για τις προοπτικές ανάπτυξης του Δήμου Κόνιτσας, ενώ παράλληλα αναπτύχθηκε εποικοδομητικός διάλογος επί ουσιαστικών θεμάτων, που απασχολούν το σύνολο του Δήμου.

Η βραδιά έκλεισε με την παρουσία-

ση του μουσικοχορευτικού παραδοσιακού προγράμματος της νεανικής εστίας του Αγίου Γερασίμου Άνω Ιλισίων και στη συνέχεια υπό τους ήχους της παραδοσιακής ορχήστρας των Χαλκιάδων, απόδημοι και μόνιμοι κάτοικοι ενώθηκαν σε έναν τεράστιο χορευτικό κύκλο στην κεντρική πλατεία της Κόνιτσας.

Την Κυριακή 20/08/2017 Αρχιερατική θεία Λειτουργία στο ναό του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού και Μνημόσυνο για τους απανταχού κεκοιμημένους του Δήμου Κόνιτσας. Η εκδήλωση έκλεισε στην αίθουσα διαλέξεων του Δήμου με τις ακόλουθες τιμητικές βραβεύσεις:

του **Μιχαήλ Αναγνωστόπουλου**, μεγάλου ευεργέτη της περιοχής της Κόνιτσας, για τη διαχρονική σημαντική προσφορά της Αναγνωστοπούλειου Γεωργικής Σχολής στην κοινωνία της Κόνιτσας,

του **Νικολάου Σίμου**, επίτιμου ανώτερου καθηγητού στο Εθνικό Ερευνητικό Κέντρο Brookhaven National Laboratory των ΗΠΑ, BNL's Collider Accelerator Department and at the National Synchrotron Light Source II, για την προβολή των γεφυριών και της τέχνης της πέτρας της Κόνιτσας σε διεθνές επίπεδο.

του **Χαρίση Καλτσούνη**, προέδρου της εταιρίας «Καλτσούνης ΑΕΒΕ» και «Καλτσούνης ΑΕ» για την πολύτιμη δωρεά ενός σύγχρονου ασθενοφόρου για τις ανάγκες του Κέντρου Υγείας Κόνι-

τας.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους εκτός των άλλων, η βουλευτής του Σύριζα κα Μερόπη Τζούφη, ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσας, Ο Δήμαρχος Ζίτσας, κ. Πλιάκος, ο Εντεταλμένος Περιφερειακός Σύμβουλος της Περιφέρειας Ηπείρου, κ. Ι. Καραμπίνας, ο πρώην υπουργός κ. Α. Φού-

σας, ο πρώην Πρόεδρος της Καρδιολογικής Εταιρίας κ. Σ. Φούσας, ο διοικητής του 583 Τ.Π. και πολλοί άλλοι εκπρόσωποι φορέων.

Ευελπιστούμε η εκδήλωση να γίνει θεσμός και κάθε χρόνο να ενώνει τους απόδημους με την ιδιαίτερη πατρίδα τους. Να γίνει αφετηρία για ανταλλαγή απόψεων και για εμπλουτισμό και πρόοδο της κοινωνίας του Δήμου Κονίτσας.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΕΥΧΕΣ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑ ΠΡΟΣ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ

ΣΤΙΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Θερμά συγχαρητήρια σε όλους τους μαθητές για την επιτυχία των πρώτων ακαδημαϊκών στόχων τους ως επισφράγισμα της επιμονής, των κόπων και των προσπαθειών τους. Σήμερα κάνουν ένα νέο ξεκίνημα με ελπίδες και όνειρα, που θα συνοδεύει κάθε βήμα της ζωής τους. Καλές σπουδές και μια επιτυχημένη επαγγελματική σταδιοδρομία στη συνέχεια.

Επίσης, συγχαίρουμε τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι παρείχαν πολύπλευρη στήριξη παρά τις αντιξοότητες και στάθηκαν αρωγοί και

υποστηρικτές των ονείρων τους.

Ιδιαίτερα θα θέλαμε να απευθυνθούμε στους μαθητές, που δεν κατάφεραν τον στόχο τους στις φετινές Πανελλήνιες Εξετάσεις. Η ζωή είναι ένας διαρκής αγώνας με εκπλήξεις και προκλήσεις. Η προσπάθεια δεν τελειώνει εδώ. Συνεχίστε τον αγώνα με θέληση για μάθηση και αποφασιστικότητα. Σύνομα θα δείτε τα όνειρά σας να εκπληρώνονται. Το μέλλον σας ανήκει.

Ανδρέας Ζ. Παπασπύρου

Δήμαρχος Κονίτσας

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΓΕΝ. ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΛ ΚΟΝΙΤΣΑΣ (2017)

Βαγγενάς Σωτήριος του Θωμά, Ηλεκτρονικών Μηχανικών ΤΕΙ Θεσ/νίκης
Γαϊτανίδης Ορφέας του Σπυρίδων, Πολιτικών Μηχανικών Παν. Θεσσαλίας
Γιαννημέλου Αλεξάνδρα του Κων/νου, Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών

ΤΕΙ Αθήνα

Γκέλη Αικατερίνη του Χρήστου, Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Παν. Ιωαννίνων
Γκοντούλη Μαργαρίτα του Δημητρίου, Ανώτερη Σχολή Τουριστικής Εκπ/σης
Ρόδου

Ζηκάκη Βασιλική του Παντελή, Λογοθεραπείας, Ιωάννινα, ΤΕΙ Ηπείρου
Ζώτος Παύλος του Περικλή, Πρόγραμμα Θρησκευτικής Μουσικής και Ψαλτικής Βελλάς Ιωαννίνων

Κολιός Γεώργιος του Σταύρου, Οικονομικών Επιστημών Παν. Θεσσαλίας, Βόλος

Λαράϊ Λορέν του Μυρτζέζα, Διοίκηση Επιχειρήσεων ΤΕΙ Ιονίων Νήσων

Μήσιος Σεβαστιανός του Θωμά, Παιδαγωγικό Δημ. Εκπαίδευσης Αθήνα

Νούτσου Γεωργία του Απόστολου, Εργοθεραπείας ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ

Πορίτση Κατερίνα του Δημητράκη, Πολιτικών Μηχανικών ΤΕΙ Δυτ. Ελλάδας, Πάτρα

Σέρρας Ιωάννης του Χρήστου, Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας Μυτιλήνη

Σπανός Πασχάλης του Γεωργίου, Οικονομικών Επιστημών, Παν. Ιωαννίνων

Στράτος Λάζαρος του Νικολάου, Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περ/κης Ανάπτυξης Παν. Θεσσαλίας, Βόλος

Τζιάλλα Ειρήνη του Ανδρέα, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων πληροφόρησης ΤΕΙ Θεσ/νίκης

Τσιλογιάννη Παναγιώτα του Γεωργίου, Ψυχολογίας Θεσσαλονίκης

Φασούλης Χριστόδουλος του Κων/νου, Φυσικής, Παν. Ιωαννίνων

Χήρα Αντωνία του Παναγιώτη, Ιατρικών Εργαστηρίων ΤΕΙ Θεσσαλίας Λάρισα

Γαϊτανίδης Αθανάσιος του Σπυρίδων, Πολιτικών Μηχανικών ΤΕΙ Αθήνας

Καραγιάννης Λεωνίδας του Ευαγγέλου, Μηχανικών Πληροφορικής ΤΕΙ Ηπείρου

Ρίζος Φώτιος-Φοίβος του Βασιλείου, Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπ/σης Παν. Ιωαννίνων

Πέζη Θάλεια Νομική Παν. Θράκης

Αθανασόπουλος Σταύρος του Κων/νου, Μαθηματικά (και Εφαρμοσμένα Μαθηματικά), Παν/μιος Κρήτης

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ

ΦΩΤ. ΤΣΙΓΚΟΥΛΗΣ

«ΑΓΙΟΣΥΝΗ»

Το πατρικό μου σπίτι, του Βασίλη Νάτση, είναι δυο βήματα από το σπίτι της οικογένειας Εζνεπίδου. Ο Άγιος Παΐσιος που λεγόταν τότε Αρσένης, έπαιζε με τα παιδιά στα σιάδια της Μπούζιους, τσουλέγκα, λομάδες και άλλα παιχνίδια.

Μια μέρα, έρχεται στο σπίτι μας ο Αρσένης και λέει στον Τηλέμαχο, τον μικρότερο αδελφό μου, εφτά χρονών.

«Τηλέμαχε θέλεις ν' αγιάσεις»;

«Και βέβαια θέλω ν' αγιάσω» απαντά ο Τηλέμαχος.

«Πάρε αυτή τη φυλλάδα που λέγεται Αγία Επιστολή να την διαβάσεις, τρεις φορές την ημέρα, και τότε θ' αγιάσεις».

Παίρνει ο Τηλέμαχος την Αγίαν Επιστολή και εξαφανίζεται.

Η μάνα ανησυχούσε. «Γιατί δεν ήρθε να φάει μεσημεριανό ο Τηλέμαχος;» Εγώ λέω, «Ο Τηλέμαχος είναι στη Μεσάντρα, πίσω από το σεντούκι του πατέρα και διαβάζει την Αγίαν Επιστολή».

Βγαίνει από τη Μεσάντρα ο Τηλέμαχος και χτυπάει το πόδι στο πάτωμα με απελπισία.

«Εγώ δεν θ' αγιάσω ποτέ», λέει «γιατί δεν μπορώ να διαβάσω την Αγία Επιστολή ούτε μια φορά την ημέρα, όχι τρεις φορές».

Η μάνα μου του λέει: Τηλέμαχε! εσύ τελείωσες την πρώτη δημοτικού, και διάβασες μόνο το αλφαβητάριο. Όταν πας στην τετάρτη τάξη θα μπορείς να διαβάζεις την Αγία Επιστολή τρεις και τέσσερις φορές την ημέρα και τότε σίγουρα θ' αγιάσεις.

Ο Τηλέμαχος τελείωσε το Πανεπιστήμιο και έγινε ένας πολύ καλός γεωπόνος, πήγε και στην Ολλανδία με υποτροφία και έμαθε για την διατήρηση του εδάφους (Prevention of land erosion).

Βοήθησε πολύ τους Ηπειρώτες γεωργούς, με τις νέες μεθόδους παραγωγής αλλά δεν άγιασε. Ο Άγιος Παΐσιος από μικρός σκεπτόταν την Αγιοσύνη.

Και είναι μεγίστη τιμή για μας να έχουμε τον Άγιο μας τον Άγιο Παΐσιο εκ Κονίτσας.

ΛΙΝΑ-ΚΑΛΛΙΠΡΟΗ, ΝΑΤΣΗ ΘΩΔΟΥ
Ατόφια Κονιτσιώτισσα

Από το περιοδικό μας εκδόθηκε το βιβλίο «ΚΟΝΙΤΣΑ» για τα 100 χρόνια από την απελευθέρωση, με ιστορικό περιεχόμενο.

Για τους φίλους του περιοδικού η συμβολική τιμή 5 € + 3 € έξοδα αποστολής.

Πληροφορίες: Τηλ. 26550 22212 & 6979138737

Η ΑΡΠΑΓΗ ΤΩΝ ΑΛΟΓΩΝ ΣΤΙΣ ΠΟΛΙΤΣΕΣ ΜΕΤΣΟΒΟΥ

ΑΝΑΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ Σ. ΤΟΥΦΙΔΗ
«ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ»

Η Δ/ση του 85 Συν/τος του ΕΛΑΣ είχε έδρα το Σκαμνέλι Ζαγορίου και Τάγματα και λόχοι βρίσκονταν σε διάφορα χωριά Ζαγορίου-Κόνιτσας. Την άνοιξη του 1944 δυο Ιταλοί με τα μουλάρια τους φορτωμένα τρόφιμα και άλλα πράγματα έφυγαν από το Μέτσοβο όπου οι Γερμανοί είχαν βάση με αρκετές δυνάμεις και παρουσιάστηκαν (αυτομόλησαν) στο λόχο του ΕΛΑΣ στους Κήπους. Στην ανάκριση, που έγινε όταν τους πήγαν στο Σκαμνέλι, δήλωσαν ότι προσχωρούν στους παρτιζάνους και ότι στο Μέτσοβο είναι πολλοί Ιταλοί που θέλουν να αυτομολήσουν

Γιώργος Καλλιανέσης

Η Δ/ση (Γ. Καλλιανέσης) συγκεντρώνοντας κι άλλες πληροφορίες διαπίστωσε ότι οι αυτόμολοι έλεγαν την αλήθεια και αποφάσισε να δράσει χωρίς χρονοτριβή. Έμπειρα στελέχη έκαναν αναγνώριση της περιοχής αρκετές μέρες και ήρθαν σε επαφή με τους διατεθειμένους για παράδοση Ιταλούς.

Οι Γερμανοί είχαν οχυρωμένο τον Αϊ Λιά πάνω από το Μέτσοβο για να ελέγχουν την περιοχή και να προστα-

τεύουν την πόλη. Κάθε πρωί έστελναν δεκάδες φορτηγά ζώα (άλογα - μουλάρια) με Γερμανούς στρατιώτες, Ιταλούς και αιχμαλώτους στα λιβάδια του οροπεδίου στις Πολιτσές για βόσκημα και κόψιμο ξύλων από τα δάση οξυάς του βουνού. Σε επίκαιρα σημεία έστηναν μυδράλια για να ελέγχουν αυτούς που

Αντάρτες του 85ου Συντάγματος
από δεξιά Χρ. Χασιώτης;

βοσκούνταν τα ζώα και τους άλλους που έκοβαν ξύλα. Για όποιον άλλο κίνδυνο ήταν έτοιμοι να επέμβουν και οι εγκατεστημένοι στον Αϊ-Λιά.

Ο διοικητής του 85ου συν/τος Καλλιανέσης ή Μεσσήνης ήρθε σε επαφή και με άλλα αντάρτικα Μακεδονικά τμήματα να φυλάνε το δρόμο από την κατεύθυνση Τρικάλων - Καλαμπάκας για να εμποδίσουν τους Γερμανούς, αν έρχονταν απ' εκεί προς το Μέτσοβο.

Κι ενώ όλα ήταν έτοιμα για την επιχείρηση, έρχεται μήνυμα από την Οργάνωση Μετσόβου ότι η υπόθεση προδόθηκε και οι Γερμανοί συνέλαβαν τους Ιταλούς και τους μετέφεραν αλλού για εκτέλεση.

Ο Καλλιανέσης δεν έχασε καιρό και

αμέσως τροποποίησε το σχέδιο, αποφασίζοντας να χτυπήσουν τους Γερμανούς που έβγαζαν τα ζώα στα οροπέδια, αφού ήταν που ήταν εκεί γύρω τα αντάρτικα τμήματα για τη ματαιωθείσα επιχείρηση με τους Ιταλούς.

Περικυκλώθηκε αθόρυβα η περιοχή από τους αντάρτες τα μεσάνυχτα και 5-6 αυτοματιστές έπιασαν θέσεις στα γερμανικά πολυβολεία, με την εντολή να αιφνιδιάσουν τους Γερμανούς, όταν το πρωί θα έφερναν τα ζώα.

Μόλις ξημέρωσε άρχισαν να ανηφορίζουν από το Μέτσοβο οι Γερμανοί, άλλοι καβάλα στα άλογα, άλλοι πάνω στα κάρα, όπως έκαναν κάθε μέρα.

Όταν μετά από κάμποση ώρα έφτασαν στα λιβάδια του οροπεδίου, σταμάτησαν και τα συνεργεία ετοιμάζονταν να πιάσουν δουλειά, το καθένα σύμφωνα με τις διαταγές που έδιναν οι επικεφαλής βαθμοφόροι. Δυο Γερμανοί φορτώθηκαν από ένα μυδράλιο και με άλλους δυο που ακολουθούσαν με αρμαθιές περασμένες στο λαιμό από σφαίρες που λαμποκοπούσαν καθώς φώτιζε ο ήλιος, βάδισαν προς τα πολυβολεία, να πιάσουν τις καθορισμένες θέσεις. Οι αυτοματιστές τους αφήσαν να πλησιάσουν στα 20-30 μέτρα όπως ήταν η διαταγή του δ/τή και ταυτόχρονα άρχισαν το πυρ «κατά ριπάς» εναντίον τους.

Με τις πρώτες ριπές οι Γερμανοί

έπεσαν νεκροί και επακολούθησε ένα πανδαιμόνιο. Πυροβολισμοί, φωνές, χλιμιντρίσματα, ανακατεμένα καλούσαν τον κόσμο, διαταράζοντας το πριν από λίγο ήρεμο βουνίσιο τοπίο.

Από τον Αϊ Λιά οι Γερμανοί αμέσως, μόλις είδαν τι γινόταν στις Πολιτσές, άρχισαν να μυδραλιοβολούν προς τα λιβάδια παρακωλύοντας έτσι το έργο των ανταρτών που προσπαθούσαν να περισυλλέξουν τα σκορπισμένα ζώα.

Η δ/ση είχε φροντίσει από πριν να τοποθετήσει σε επίκαιρα σημεία δύο πολυβόλα απέναντι από τον Αϊ Λιά, με τα πυρά των οποίων καθηλώθηκαν οι Γερμανοί δίνοντας έτσι καιρό στους αντάρτες να μαζέψουν όσα ζώα μπόρεσαν να πιάσουν, καθώς έτρεχαν εδώ κι εκεί αλαφιασμένα από τους πυροβολισμούς. Αντάρτης του 85 συν/τος ο Λάμπρο-Ντίνοσ από την Καλλιθέα Κόνιτσας που έλαβε μέρος στην επιχείρηση, αφηγείται: «Με δυο άλλους συναγωνιστές, χαράματα, πιάσαμε ένα αμπρί που είχαμε επισημάνει από την ημέρα. Είμαστε εφοδιασμένοι με αυτόματα, τρεις γεμιστήρες και από μια χειροβομβίδα.

Λουφάσαμε περιμένοντας να φέξει καλά για να χτυπήσουμε τους Γερμανούς που θα'ρχονταν από το Μέτσοβο όπως μας είπε ο δ/της. Πράγματι, ξημερώνοντας, άρχισε το караβάνι να πλησιάζει τις θέσεις μας. Πιο πέρα, σ' άλλο

αμπρί, λούφαζαν τρεις άλλοι συναγωνιστές.

Μόλις ξεπέζεψαν οι Γερμανοί στα λιβάδια, βλέπω τέσσερις στρατιώτες να ανηφορίζουν στην πλαγιά που ήμασταν εμείς. Οι δυο ξέκοψαν και κατευθύνθηκαν, φορτωμένοι ένα μυδράλιο, προς το δικό μας αμπρί και οι άλλοι δυο προς το άλλο που ήταν πιο πέρα.

Εμείς χωρίς να σηκώσουμε κεφάλι, περιμέναμε με κομμένη την ανάσα να πλησιάσουν και μόλις έφτασαν καμιά τριανταριά μέτρα, αδειάσαμε τ' αυτόματα επάνω τους.

Το ίδιο έκαναν και οι άλλοι από το δεύτερο αμπρί, ενώ τα οπλοπολυβόλα από τα γύρω υψώματα θέριζαν τους άλλους που έσερναν τα ζώα.

Επακολούθησε πανδαιμόνιο. Πυροβολισμοί, φωνές, χλιμιντρίσματα, καλούσαν τον κόσμο.

Από το παρατηρητήριο του Αϊ Λιά οι Γερμανοί είδαν τι συμβαίνει και άρχισαν να μυδραλιοβολούν προς τα λιβάδια. Η δ/σή μας, είχε φροντίσει από πριν να τοποθετήσει ένα βαρύ πολυβόλο απέναντί τους, το οποίο με τα πυρά του καθήλωσε τους Γερμανούς και έδωσε καιρό σε μας να μαζέψουμε όσα ζώα μπορέσαμε να πιάσουμε, καθώς έτρεχαν αλαφιασμένα από τους πυροβολισμούς.

Θυμάμαι έναν χειροδύναμο Ιταλό τον οποίο είχαμε μαζί μας, τον Κων-

σταντίν που άρπαξε δυο Γερμανούς και τους χτυπούσε κεφάλι με κεφάλι, τους τράβηξε ανηφορίζοντας προς τη Δ/ση.

Στο μεταξύ ένας Γερμανός γύρισε το κάρο με δυο άλογα, να φύγει για το Μέτσοβο. Από τα πυρά του πολυβόλου μας σκοτώθηκε το ένα άλογο και το άλλο έτρεχε σβαρνίζοντας κάρο και σκοτωμένο άλογο μαζί, ενώ ο Γερμανός το βίτσιζε. Πιο κάτω σκοτώθηκε και το άλλο άλογο και ο Γερμανός έπιασε θέση πίσω από το κάρο. Πάνω στον ενθουσιασμό του ένας Επονίτης - άπειρος ο φουκαράς- έτρεξε να πλησιάσει το κάρο αλλά σκοτώθηκε από το Γερμανό. Ήταν απ' το Μαυρόπουλο Πωγωνίου, αλλά δε θυμάμαι το όνομά του...».

«Εγώ σ' αυτή την επιχείρηση - αφηγείται ο Θύμιος Παπασπύρου, αντάρτης από την Αιτόπετρα Κόνιτσας, μετέπειτα Ιερέας- μ' έναν κοντοπατριώτη μου από την Καλλιθέα, το Λάμπρο Ντίνο, κωθήκαμε απ' τα χαράματα σ' ένα πρόχειρο γερμανικό πολυβολείο και περιμέναμε ανυπόμονα πότε θα ξεμυτίσουν οι Γερμανοί.

Τους ξαφνιάσαμε και τους κάναμε μεγάλη ζημιά. Πήραμε και δυο μυδράλια. Το Σεπτέμβρη τα χρησιμοποιήσαμε στο χτύπημα που κάναμε με το Ζδράβο στο Χάνι Καλλιθέας. Εκτός από όπλα πήραμε και αρκετά ζώα που μας χρειάζονταν, γιατί όλες οι μεταφορές

τότε γίνονταν με τα άλογα και τα μουλάρια...».

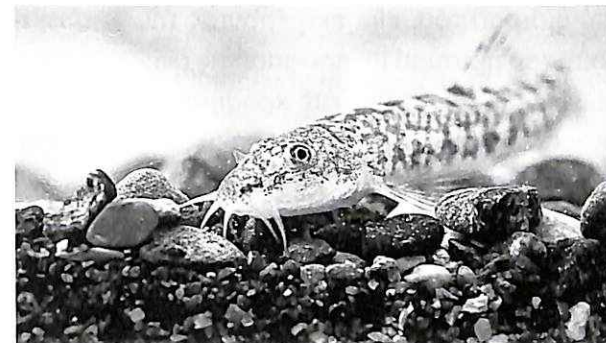
Ο Βαγγέλης Βουρδούκας θυμάται: «... Στις Πολιτισίες Μετσόβου έλαβα κι εγώ μέρος, μαζί με άλλους συναγωνιστές από τα χωριά της Κόνιτσας, στην αρπαγή των αλόγων. Ήταν μια καλοσχεδιασμένη επιχείρηση. Ο Δ/τής μας ο Καλλιανέσης ήταν λεβέντης σ' αυτά και πέτυχε. Μετά την εξόντωση των Γερμανών και τη λαφυραγώγηση οι Γερμανοί κινήθηκαν από το Μέτσοβο, αλλά εμείς μπήκαμε στα δάση και φύγαμε για τα λημέρια μας. Εγώ ξέμεινα πίσω από τους άλλους και χάθηκα μέσα στις οξυές περιπλανώμενος όλη την ημέρα. Στο προσκλητήριο του λόχου απουσίασα και με νόμισαν για σκοτωμένο. Το άλλο πρωί, μόλις παρουσιάστηκα, με υποδέχτηκαν με ζητοκραυγές, λες και είχα αναστηθεί...».

Αυτός ήταν ο αγώνας των ανταρτών. Όπλα και εφόδια τα παίρναν κυρίως από τον εχθρό, γιατί οι «σύμμαχοι και φίλοι μας Εγγλέζοι, εφαρμόζοντας το "διαίρει και βασίλευε" τους τα έδιναν με το σταγονόμετρο, έχοντας το σκοπό τους να μας βάλουν στον εμφύλιο, όπως και τα κατάφεραν στο τέλος με τις φιλοδοξίες κάποιων ηγετών μας και την ανικανότητα κάποιων άλλων...

Πινδοβίνος, αυτός ο άγνωστος

Oxynoemacheilus pindus (Economidis, 2005), «Οξυνημάχειλος της Πίνδου»

Ο Αώος, με συνολικό μήκος 260 χλμ., από τα οποία τα 70χλμ. σε ελληνικό έδαφος, είναι ένας από τους μεγαλύτερους ποταμούς της πατρίδας μας, με σημαντική ιχθυοπανίδα. Στον άνω ρου του, που διασχίζει την επαρχία Κόνιτσας, έχουν καταμετρηθεί δώδεκα ήδη ψαριών. Ένα από αυτά, είναι ο - άγνωστος στους περισσότερους- **πινδοβίνος**. Η σημαντική του αξία έγκειται στο ότι αποτελεί ενδημικό είδος του Αώου ποταμού και των παραποτάμων του, δηλαδή δε συναντιέται πουθενά αλλού στον κόσμο. Γνωστός στους επιστήμονες από το 1991 με το όνομα *Barbatula (Orthrias) pindus*, σήμερα είναι καταγεγραμμένος επίσημα ως «Οξυνημάχειλος της Πίνδου» (*Oxynoemacheilus pindus*, Οικονομίδης). Ανήκει στα

κυπρινοειδή, στην οικογένεια «οξυνημαχειλίδες» και είναι μικρό ψαράκι με μήκος 5-6 εκατοστών, με μακρόστενο σώμα, διάσπαρτο με σκουρόχρωμες ζώνες, ιδιαίτερα προς την ουρά. Έχει χρώμα λαδοπράσινο στη ράχη και ανοιχτόχρωμο στην κοιλιά. Το κεφάλι του είναι μικρό και το στόμα του περιβάλλεται από τρία ζεύγη «μουστακιών», με τα οποία σκαλίζει τον πυθμένα του ποταμού για να βρει την τροφή του, που αποτελείται από μικρά ασπόνδυλα και πλαγκτόν. Προτιμάει πυθμένες με χαλικιά και σταθερή ροή και μέτριο προς ρηχό βάθος της κοίτης. Όπως και άλλα είδη μικρόσωμων ψαριών, αποτελεί τροφή της πέστρφας. Είναι χαρακτηρισμένο ως «απειλούμενο είδος», στην κατηγορία «τρωτό» (VU-vulnerable) και είναι καταχωρημένο στον κόκκινο κατάλογο με τα απειλούμενα είδη. Ο

σημαντικότερος εκθρόνος του (πέρα από τα αρπακτικά ψάρια) είναι ο άνθρωπος, ο οποίος με τη δράση του καταστρέφει τον βιότοπό του, είτε εκτρέποντας την κοίτη του ποταμού με πρόφαση τις ανεξέλεγκτες αμοληψίες, είτε χρησιμοποιώντας επικίνδυνα φυτοφάρμακα στις καλλιέργειες. Η παρουσία του στον Αώο, αν και διακριτική είναι σημαντική και θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο εκτενέστερης μελέτης από τους επιστήμονες.

Πανταζής Σ. Τουφίδης

Πηγές:

Economidis, P.S. 1991. *Check list of freshwater fishes of Greece*. Athens Hellenic Society for the Protection of Nature.
Economidis, P.S. 1995. Endangered

freshwater fishes of Greece. *Biological Conservation* 72: 201-211.

Economidis, P.S. 2005. *Barbatula pin-dus*, a new species of stone loach from Greece (Teleostei:

Balitoridae). *Ichthyological Exploration of Freshwaters* 16(1): 67-74.

Ο Αώος και η φύση του, Σ. Τουφίδης, 1982, επανεκδ. 2001.

IUCN. 2006. IUCN Red List of Threatened Species.

Kottelat, M. 1997. European freshwater fishes. *Biologia* 52(5): 1-271.

<http://www.iucnredlist.org/details/61388/0>

https://en.wikipedia.org/wiki/Oxy-noemacheilus_pindus

<http://www.fishbase.se/summary/46532>

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%8E%CE%BF%CF%82>

Μετεωρολογικά στοιχεία από τον σταθμό του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στην Κόνιτσα σε συνεργασία με το Metar.gr. (www.metar.gr)
Θέση Σταθμού: Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας-Πραμάντων (υψόμετρο 530m)
Ιστοσελίδα Σταθμού: <http://penteli.meteo.gr/stations/konitsa/>

Ιούλιος 2017					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών άνεμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
25,6	40,1	-0,5	20,0	4	ΝΔ
Αύγουστος 2017					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών άνεμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
26,1	42,2	12,7	19,4	3	BBA

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΓΑΜΟ ΣΤΗΝ ΕΡΣΕΚΑ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Το καλοκαίρι του 2012 μας περίμενε μια μικρή έκπληξη, στη Μόλιτσα.

Ο Βλαδιμήρ από την Αλβανία - δεν γνωρίζω αν αυτό ήταν το πραγματικό του όνομα στον τόπο του, ή αν μ' αυτό θόλωνε τα νερά, εδώ στο χωριό μας, γιατί το συνηθίζουν αυτό οι Αλβανοί, που εργάζονται στη χώρα μας- πέρασε αυτοπροσώπως απ' τα περισσότερα σπίτια κι άφησε ένα αναδιπλωμένο προσκλητήριο γάμου τυπωμένο και στις δύο γλώσσες, ελληνικά και Αλβανικά, που περιλάμβανε τα γνωστά:

«Σας προσκαλούμε στο γάμο μας που θα γίνει στην Ερσέκα της Αλβανίας στις 6-9-2012 ημέρα Πέμπτη..., δίχως συγκεκριμένη ώρα τέλεσής του. Στο τέλος υποσημειωνόταν ότι το βράδυ, στις 9 η ώρα θα ακολουθήσει γαμήλιο γλέντι, στο τάδε κέντρο διασκέδασης, μέσα στην πόλη της Ερσέκας».

Ο Βλαδιμήρ, ένας καλοβαλμένος νέος, έως τριάντα ετών περίπου, εργαζόταν, μαζί με τ' άλλα δύο αδέρφια του, από χρόνια, στο χωριό, ως μάστορας-κτίστης, κι επειδή ήταν καθόλα εντάξει, στην εργασία του, τις σχέσεις του και τις συναναστροφές του, είχε καταφέρει ν' αποκτήσει την εκτίμηση και την εμπιστοσύνη - όσο γίνεται- σχεδόν όλων των Μολισινών. Οι περισσότεροι προσκαλεσμένοι περνώντας οι μέρες, το θέμα το άφησαν να ξεθυμάνει και να ξεχα-

στεί.

Ορισμένοι, πήραν εξαρχής την απόφαση, ότι δεν πρόκειται να παραστούν στο γάμο του, στην Αλβανία κι έκαναν επί τόπου το χρέος τους.

Τέλος μερικοί, μεταξύ των οποίων κι εγώ με τον αδερφό μου Χαράλαμπο, ήμασταν αναποφάσιμοι. Κάθε φορά που ο συγκεκριμένος γάμος του Βλαδίμηρου ερχόταν στην κουβέντα μας όλο θα δούμε και θα δούμε λέγαμε.

Όπως σ' όλα τα θέματά μας είμαστε άνθρωποι της αναβολής και της τελευταίας στιγμής, έτσι κι αυτή την μικροποχρέωσή μας την αφήναμε συνέχεια, για αργότερα.

Προσωπικά, το καλόβλεπα το ζήτημα, γιατί εκτός από το γάμο, ήταν ευκαιρία και για μια κοντινή διήμερη εκδρομή, στην άγνωστη Αλβανία - καλοκαίρι καιρός ήταν άλλωστε- ώστε να γνωρίσουμε τον τόπο της, τα μέρη της, τα χωριά και τους ανθρώπους της, για τα οποία είχαμε παντελή άγνοια, περότι απέχουν μια δρασκελιά απόσταση, απ' τα δικά μας χωριά, αφού βρίσκονται ακριβώς πίσω, απ' τη συνοριακή κορυφογραμμή Μαριά-Κάμενικ-Γράμμος, η οποία σαν ένα στενόμακρο παραβάν, μας τα κρύβει όλα και δεν αφήνει τη ματιά μας να περάσει απέναντι.

Για να είμαι σωστός, πρέπει να μην αποσιωπήσω ότι, από νωρίτερα, οι άνθρωποι μας είχαν προειδοποιήσει και

μας είχαν πει, ότι για να μας επιτρέψουν στα σύνορα να περάσουμε, θα πρέπει το αυτοκίνητό μας να διαθέτει πράσινη κάρτα κι εμείς, τα πρόσωπα, καινούργια ταυτότητα ή διαβατήριό. Τις προϋποθέσεις αυτές το αυτοκίνητο κι ο αδερφός μου τις πληρούσαν. Μόνον εγώ είχα ταυτότητα - διαβατήριό δεν είχα μαζί μου - παλιάς κοπής, ήτοι τα ατομικά μου στοιχεία αναγράφονταν μόνο στα Ελληνικά κι όχι και με λατινικούς χαρακτήρες, όπως απαιτείτο κι όπως διαλαμβάνονται στις καινούργιες ταυτότητές μας.

Αψηφώντας, τελικά αυτή τη λεπτομέρεια πήραμε την απόφαση να προχωρήσουμε κι όπου βγει. Είπαμε αν στο τελωνείο μας σταματήσουν, δεν χάνουμε και τίποτα. Κάνουμε τη βόλτα μας βλέπουμε το Μπουραζάνι και τη μισογκρεμμένη γέφυρα, πίνουμε το καφεδάκι μας στην Καλόβρυση κι επιστρέφουμε κι όλα καλά κι όλα ωραία.

Μ' αυτό το σκεπτικό ξεκινήσαμε το πρωί της Πέμπτης της ημέρας δηλαδή του γάμου, με το παλιό αυτοκίνητο του αδερφού μου, φτάσαμε στο τελωνείο, κάναμε το κοροΐδο, για τα ανεπαρκή στοιχεία της ταυτότητάς μου κι εκεί, αφού οι Αλβανοί τελωνειακοί μας κοίταξαν και μας περιεργάστηκαν, για τα καλά, πήγαν κάτι να μας πουν που δεν το καταλαβαίναμε, αλλά δείχνοντάς τους και το προσκλητήριο γάμου, τελικά κάμφθηκαν και μας επέτρεψαν να περάσουμε και να πάμε στην ευχή της Παναγίας.

Πρώτη φορά πατούσαμε Αλβανικό έδαφος κι όσο και νάναι, είχαμε μια μι-

κρή ανησυχία για την ασφάλειά μας και την αντιμετώπιση που θα τυχάναμε απ' την Αστυνομία της γειτονικής χώρας, γιατί όλο και κάτι πικρόχολα σχόλια είχαμε ακούσει και γι' αυτήν.

Ωστόσο προχωρούσαμε κανονικά, ίσια-ίσια, την κοιλάδα του Αώου κι από δω και πέρα του Βογιούσα, περάσαμε τους πρόποδες της Νεμέρτσικας και κάπου εκεί στη μικρή άπλα, συναντήσαμε το χωριό Τσαρτσόβα, όπου ο δρόμος διακλαδίζεται.

Κόψαμε ταχύτητα και πριν προλάβουμε ν' ανοίξουμε παράθυρο του αυτοκινήτου, για να ρωτήσουμε προς τα πού θα πάμε, ήρθε απ' το απέναντι μαγαζί πούγραφε «BOYALKANIZATER», ένας νεαρός και σε άπαιστα ελληνικά, μας καλημέρισε και μας ρώτησε αν θέλουμε καφέ.

Αφού πήρε την αρνητική απάντησή μας κι άκουσε το αίτημά μας, μας υπέδειξε να στρίψουμε δεξιά την ανηφόρα, προς το Λεσκοβίκο, έτσι τον αποκάλεσε και μας ευχήθηκε νάχουμε και καλό δρόμο.

Κρίμα όμως την καλοπροαίρετη, φαντάζομαι ευχή που μας έδωσε ο άγνωστος, νεαρός Αλβανός. Ο αμαξιτός δρόμος από κει κι απάνω ήταν πραγματικός καρόδρομος.

Όλο στροφές και σκαμπανεβάσματα και νεροφαγωμένος και γεμάτος γούβες και λακκούβες, που τρυπούσαν συνεχώς, τη λιγοστή ασφάλτο, η μία πίσω απ' την άλλη, μέχρι του σημείου που όπου κι αν πατούσε το αυτοκίνητο κι όπου κι αν έστριβε, πάλι γούρνα και

λακκούβα εύρισκε. Εγώ, απ' τα νεύρα μου τάπωνα και ξετάπωνα ασυναίσθητα το πλαστικό μπουκάλι με το νερό, ο αδερφός μου παρότι ήρεμος, όλο μουρμούριζε και καταριόταν την Αλβανία, γιατί εκ φύσεως ψείρας, κόλλιαζε το αυτοκίνητό του, αφού φοβόταν μη του χαλάσουν τα λάστιχα, μη στραβώσουν τα ψαλίδια ή αδυνατίσουν τα αμορτισέρ και πάει λέγοντας.

Όσπου να βγούμε επάνω στο Λεσκοβίκι μας είχαν βγει τα άντερα και τα συκώτια έξω.

Εκεί δεν σταματήσαμε, καθόλου, αλλά πληροφορηθήκαμε ότι ο δρόμος αυτός βρίσκεται στο κακό του χάλι, γιατί έχει χαρακτεί κανούργιος, απ' την άλλη πλευρά, γι' αυτό είναι παρατημένος.

Ενώ χάψαμε τα όσα μας είπαν για το δρόμο, στην σκέψη μας και στο μέσα μας δεν άλλαξε τίποτε. Συνεχίζοντας, για ακόμα λίγο το δρομολόγιό μας, υπολογίσαμε ότι βρισκόμαστε από την πίσω πλέον πλευρά της Μαρίας.

Η μορφολογία και το ανάγλυφο του εδάφους κι από τούτη τη μέρα, με τις χαραδρώσεις τους δύσβατους αυχένες και τ' απότομα αντερείσματα, είναι εντελώς όμοια μ' αυτή της δικής μας πλευράς, τίποτα δεν βλέπεις διαφορετικό.

Οι πλαγιές και τα βαθουλώματα καλύπτονται κι εδώ, από ψηλά, αλπικά δέντρα, η βλάστηση και τα είδη της είναι ίδια και η υλοτομία και η κτηνοτροφία πρέπει κι εδώ να έχουν τον πρώτο λόγο, γιατί στο δρόμο μας συναντήσαμε αρκετά κοπάδια από γίδια και στα ξέ-

φωτα, δεξιά κι αριστερά ντανιασμένα καυσόξυλα κι αραδιασμένες τηλεφωνοκολώνες.

Στη μεγάλη κατηφόρα, μιας βαθύσκοινης χαράδρας δίπλα στο δρόμο, υπήρχε ένα μικρό ξενοδοχείο και λίγο παρακάτω στη στροφούλα, μια βρύση με κρυστάλλινο, κρύο νερό, που για λίγο μας ξεδίψασε.

Πιο κάτω στο ίδιο υπήρχε ένα άλλο πανδοχείο, τύπου σαλέ με κούνιες, παγκάκια, γκαζόν και αλογάκια, όλα περιποιημένα αλλά δίχως κόσμο ή επισκέπτες.

Μετά την ανηφόρα ακολούθησε μία ευθεία μήκους πάνω από δύο χιλιόμετρα.

Οι εκτιμήσεις μας έδειχναν ότι βρισκόμασταν απ' την πίσω πλευρά του Κάμενικ.

Κάποια στιγμή σ' αυτή την ευθεία βλέπουμε απ' την αντίθετη πλευρά, να μας ζυγώνει ένα κομβόι αυτοκινήτων, μ' αναμμένα φώτα, φλάμπουρα, κορναρίσματα κλπ.

Το μυαλό μας αμέσως, πήγε στην Αστυνομία γιαυτό και προσδεθήκαμε καλύτερα, σεναριοστήκαμε, ελέγξαμε τις ζώνες και τα φώτα και είμασταν πανέτοιμοι, για τυχόν έλεγχο.

Όταν όμως πλησιάσαμε οι μὲν τους δε θαμάξαμε!

Αντί της Αστυνομίας, ήταν το νιοπαντρο ζευγάρι με την κουστωδιά του, που ερχόταν απ' την Ερσέκα και κατευθυνόταν προς το χωριό του γαμπρού, την Πόντζα, που βρίσκεται κάτω χαμηλά στην καταπράσινη μικροκοιλάδα κι απέ-

ναντι στην από κει μεριά κι όχι προς τη δική μας.

Μετά την έκπληξη, τις χειραψίες, τις ευχές, τις γνωριμίες, τις συνομιλίες, τις εξηγήσεις και τα αγκαλιάσματα κι αφού μας παραχώρησαν, για συνοδό, έναν νεαρό Αλβανό, ο οποίος ήξερε ελληνικά γιατί είχε δουλέψει, παλιότερα, στο χωριό μας, εκείνοι τράβηξαν το δρόμο τους για το νέο σπιτικό της Νύφης κι εμείς συνεχίσαμε το δρομολόγιο προς Ερσέκα με τη διαβεβαίωση, ότι όλα τ' άλλα, θα τα πούμε το βράδυ, στο αντάμωμα στο κέντρο διασκέδασης.

Από κείνη την ώρα μας μπήκαν οι φύλλοι στ' αυτιά, ότι γάμο δεν πρόκειται να δούμε αλλά κρατήσαμε την υποψία μας μέχρις ότου αυτή να επαληθευτεί.

Πιο πέρα τώρα, ήδη είχαμε διαβεί τα οπίσθια του Κάμενικ συναντήσαμε το μαρτυρικό χωριό Μπορόβα. Το μπρούτζινο Μνημείο που στέκεται στην είσοδο του χωριού, μαρτυράει τις θηριωδίες που διέπραξε κι εδώ το ναζιστικό καθεστώς στα χρόνια της Κατοχής.

Σ' όλη τη διαδρομή ο καφτός ήλιος πέφτοντας πάνω στα χορτάρια, τα θέρμαινε κι αυτά στις άκρες της φαγωμένης πίσσας, απλώνονταν ξερά, τσακισμένα κι ανακατωμένα κι οι κορφές τους ήταν γεμάτες χνούδια.

Παντού διέκρινες την καλοκαιριάτικη ανυδρία και ξεραϊλα.

Κάτι άλλο, αξιοπρόσεκτο στο δρόμο μας δεν είδαμε, παρά μόνο μια χελώνα, να τραβάει αργά το δρόμο της, χωρίς να κατορθώνει, τίποτα να τη λοξέψει.

Σ' όλο μας το δρόμο, εκτός εκείνης

της ευθείας καμιά άλλη διαδρομή δεν ήταν ευθύγραμμη. Ήδη βαδίζαμε προς την Ερσέκα, στην οποία φτάσαμε αργά το μεσημέρι.

Πρώτομπαίνοντας στην πόλη ο συνοδός μας οδήγησε αριστερά σ' ένα οίκημα, πάνω στο δρόμο που στο ισόγειό του ήταν ταβέρνα και κέντρο διασκέδασης -εδώ το βράδυ θα γινόταν το γαμήλιο γλέντι- κι από πάνω ξενοδοχείο ύπνου όπου και θα διανυκτερεύαμε.

Πήραμε τα πράγματά μας, ανεβήκαμε στα δωμάτιά μας, που τα είχε κλείσει για λογαριασμό μας ο γαμπρός κι αμέσως κατεβήκαμε στην ταβέρνα, για φαγητό, γιατί, ήδη, ήταν περασμένο μεσημέρι.

Από μακριά μοσχομύριζε αρνί ψητό της σουβλας.

Η μυρουδιά του ψητού, μας άνοιξε περισσότερο την όρεξη και τέτοιο παραγγείλαμε κι εμείς.

Ευχαριστηθήκαμε φαγητό, σερβίρισμα και περιποίηση. Όσο για τη λυπητερή, στο τέλος δεν χωράει σύγκριση, μ' όσα ξέρουμε στα μέρη μας. Ούτε καν τα μισά δεν μας στοίχισε.

Εκεί στην ώρα του φαγητού ρωτήσαμε τον ξεναγό μας, αν γνωρίζει κάτι συγκεκριμένο, για το γάμο και μας απάντησε αρνητικά. Ίσως, μας είπε, να έγινε κάτι το πρωί, στο Δημαρχείο, σε πολύ στενό κύκλο, ή ίσως να γίνει κάτι αύριο το πρωί, πάλι στο Δημαρχείο.

Έξω, τώρα, απ' τις μεγάλες αυλές της ταβέρνας κι απέναντι ακριβώς απ' το δρόμο υπήρχε ένα εγκαταλειμμένο στρατόπεδο, στο οποίο έχασκαν τα πάν-

τα και περίξ του, δημιουργούσε αλγεινή εντύπωση.

Μη έχοντας να κάνουμε κάτι άλλο, μέχρι το βράδυ στις εννιά, παρακαλέσαμε τον νεαρό να περιέλθουμε μαζί τους δρόμους της πόλης, να τη γνωρίσουμε και να καθίσουμε, μετά κάπου για καφεδάκι και για ξεκούραση.

Η Ερσέκα είναι κτισμένη σ' ένα υψίπεδο, σ' ένα επίπεδο εκτεταμένο οροπέδιο κι εκείνο, που πραγματικά εντυπωσιάζει είναι το πόσο ήρεμα και ομαλά, κατέρχεται από τούτη τη μεριά η πασίγνωστη οροσειρά του Γράμμου.

Μοιάζει σαν ένα τεράστιο, απλωμένο πλαγιαστά, σεντόνι που φτάνει μέχρι τις παρυφές της πόλης, χωρίς ανομοιομορφίες και χωρίς μεγάλα γήινα βαθουλώματα και εξογκώματα.

Όσο ανάποδος και κακοτράχαλος πέφτει ο Γράμμος, απ' τη δική μας τη μεριά τόσο ήμερος και στρωτός κατέρχεται από τούτη την πλευρά της Αλβανίας.

Γεμίζει το μάτι σου άφατη ομορφιά. Σ' όλη του την έκταση, είναι σχεδόν γυμνός και μόνο εδώ κι εκεί υπάρχουν τούφες-τούφες, συστάδες δέντρων και πράσινο.

Στη μέση του περίπου, σχηματίζεται ένας ανοιχτός αυχέννας, αυτός της "Μπάτρις", δια μέσου του οποίου, ο διερχόμενος χωματόδρομος, σε βγάζει κατευθείαν, στο δικό μας, το ελληνικό χωριό Πληκάτι.

Η πόλη είναι πέρα ως πέρα επίπεδη, οι δρόμοι της ευθείς και φαρδείς, τα δε σπία της ανακατωμένα. Υπάρχουν και

παλιά, αλλά βλέπεις και καινούργια. Όμως, παντού δεσπόζουν εκείνες οι πανύψηλες μουντές και χωρίς βεράντες και μπαλκόνια, πολυκατοικίες που συναντώνται συνήθως σ' όλες τις πόλεις των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης.

Πού και πού διακρίναμε και κάτι ωραίες πέτρινες μονοκατοικίες πανταχόθεν μαντρωμένες, οι οποίες όπως μας εξήγησε ο συνοδός μας, ανήκουν, κυρίως, σε ξένους, οι οποίοι τις μετέτρεψαν σε Ιδρύματα.

Στους δρόμους της πόλης εκείνη την ώρα κυκλοφορούσαν ελάχιστοι άνθρωποι. Ξένους ή αλλοδαπούς, στη διαδρομή μας δεν συναντήσαμε, ούτε για δείγμα.

Τα λίγα αυτοκίνητα που διέρχονταν, ήταν όλα καινούργια και μεγάλου κυβισμού. Τα λογής-λογής μαγαζιά ήταν όλα κλειστά και σ' ορισμένες γωνιές των λεωφόρων συναντήσαμε καταστήματα ελληνικών τραπεζών, με τις επικεφαλίδες τους, σε ελληνικά κεφαλαία γράμματα.

Περπατώντας, αργά-αργά καταλήξαμε σε μια ωραία σύγχρονη καφετέρια με γκαζόν, πρασιές, πέργολες, ομπρέλες, τέντες κι όλα τα κομψόρ, στην ανατολική άκρη της πόλης. Το περιβάλλον ολούθε, ήταν καταπληκτικό, η θέα απεριόριστη και δε χορταίναμε ν' αγναντεύουμε και ν' απολαμβάνουμε την απλωσιά του Γράμμου, το μέγεθος της έκτασής του και τα σπαρμένα, στις κατωφέρειές του, εδώ κι εκεί, χωριουδάκια του.

Στην επιστροφή γυρίσαμε από μέσα

από μια γειτονιά, όπου κατά παράκληση του ξεναγού μας, συναντήσαμε την ανεγειρόμενη οικοδομή της οικογενείας του, της οποίας, όλα τα μέλη όπως ο ίδιος μας τόνισε, ζουν και εργάζονται συνέχεια, στη χώρα μας.

Εκεί μας περίμενε ακόμα ένα ξάφνιασμα.

Όλα τα πιτσιρίκια της γειτονιάς μόλις μας αντιλήφθηκαν, μαζεύτηκαν γύρω μας κι όλα μαζί εν χορώ και στα ελληνικά μας ζητούσαν επίμονα, χαρτιλίκι σε ευρώ. Δεν τους στερήσαμε την παιδική τους ευχαρίστηση, αλλ' απορήσαμε πως τόσο μικρά παιδιά-αλβανόπουλα, ξέρουν και κουβεντιάζουν ελληνικά. Ίσως, είπαμε, να τάμαθαν απ' τους γονείς τους μπορεί να θήτευσαν στην Αθήνα.... αλλά μπορεί κι απ' τους παππούδες τους που κάποτε....

Λίγο πιο κάτω μπήκαμε μέσα σ' ένα συνοικιακό φτωχομάγαζο κι αγοράσαμε, από δύο χορτάρια σκουπάκια ο καθένας, για το τζάκι, προς πενήντα λεπτά του ευρώ το ένα.

Στις γωνιές των παράδρομων στο κέντρο της πόλης αρκετές γυναίκες και άντρες, διάφορων ηλικιών, πουλούσαν λογιών-λογιών φρούτα, απ' τα καφάσια που τάχαν κατά γης, κάτω στα πεζοδρόμια. Αυτές οι σκηνές μας έφεραν στο μυαλό μας τα δικά μας πέτρινα και φτωχικά χρόνια της πριν το 1950 εποχής, στο χωριό μας και πιο κάτω ακόμα στην Κόνιτσα.

Όλα τα είδαμε και τα προσέξαμε,

παντού περπατήσαμε, αλλά κάτι που να θυμίζει γάμο, πουθενά δεν είδαμε ως τώρα. Ούτε εκκλησία συναντήσαμε, ούτε καλεσμένους απαντήσαμε, ούτε χαρά και γάμο απολαύσαμε. Το "Ερδεν Πρίφτης" δεν το ακούσαμε κι ούτε κατά πως φαινόταν, επρόκειτο να τ' ακούσουμε.

Είχε φτάσει το απόγευμα και τώρα στους δρόμους κυκλοφορούσαν περισσότεροι άνθρωποι.

Τις φλύαρες συζητήσεις μας, τις άκουγαν, γιατί έστηναν αυτί οι παραπλεύρως μας διερχόμενοι Αλβανοί, ορισμένοι απ' τους οποίους επειδή λίγο-πολύ γνώριζαν ελληνικά, έπαιρναν το λόγο από μόνοι τους, για να μας επισημάνουν με κάποια εθνικιστική αντίληψη και προδιάθεση, ότι η Κόνιτσα είναι Αλβανική κι αυτό το γράφει, στο βιβλίο του ο μεγάλος σύντροφος Εμβέρ Χότζα.

Όταν πλέον σουρούπωνε, άρχισαν να καταφτάνουν στο κέντρο διασκέδασης, οι διάφοροι προσκαλεσμένοι ανά παρέες-παρέες ή ανά οικογένειες.

Ο χώρος της εισόδου δεξιά και αριστερά είχε διακοσμηθεί κατάλληλα και νεαρές κοπέλες επί της υποδοχής γεμάτες χαμόγελο και χάρη, παραλάμβαναν τα δώρα, κατέγραφαν τα ονόματα, πρόσφεραν αναψυκτικά και άλλα και κατόπιν οδηγούσαν τους καλεσμένους στις θέσεις τους και στο τραπέζι τους, όπως προβλεπόταν.

(Συνέχεια στο επόμενο)

Υμνητές του Παραδείσου και Θεραπευτές του Πόνου

Περασμένα μεσάνυχτα... κι από μακριά έφθανε με τα ερτζιανά κύματα, ο μελωδικός ήχος ουράνιας μουσικής φτιαγμένης από ανθρώπινο νου, εκτελεσμένης από επιδέξια χέρια μουσικών και τις γλυκές εκφραστικές και αψεγάδιαστες φωνές τραγουδιστών.

Η επίδραση στις αισθήσεις ήταν καταλυτική και μεγάλη ώστε η ψυχή αμέσως να ηρεμήσει, γαληνέψει, ευφρανθή, σα να βρισκόταν έξαφνα στον κήπο της Εδέμ, στον Παράδεισο του θεού, την ομορφιά και την τελειότητα του οποίου υμνούσαν οι γλυκόηχοι φθόγγοι, δημιουργήματα ελεύθερου πνεύματος, θείας έμπνευσης που δρούσαν, συνάμα, σα Βάλσαμο, στις πονεμένες ψυχές των ανθρώπων.

Παράδεισος! κήπος εξαίσιας εξωπραγματικής άφθαστης ομορφιάς και λαμπρότητας, γεμάτος αγαθά αιώνιας άνθησης, χάρμα των οφθαλμών και νοστός ή πραγματικός χώρος απόλυτης ασφαλείας, ελεύθερης και θεάρεστης δράσης όπου ενδημεί η περιζήτητη ευτυχία.

Λέξη ιερή, πολυπόθητη και ιδανική κατοικία ευλογημένων όντων.

Κόσμος! Το ορατό και αόρατο σύμπαν, αληθινό κόσμημα, ανεπανάληπτο, ασύγκριτο μοναδικό. Ασύλληπτο θείο δημιούργημα στις διαστάσεις και στην τελειότητα λειτουργίας, με τους αμέτρητους γαλαξίες, τ' άπειρα ηλιακά συστήματα, συγκροτήματα αστέρων και την απροσ-

διόριστη σκοτεινή ύλη ανάμεσά τους.

Ζωντανό και δυναμικό σύστημα που διαρκώς μετασχηματίζεται χωρίς να διαταρράσσεται η ισορροπία και η αρμονική κίνηση των ουρανίων σωμάτων.

Πλανήτες Γη... μια γαλάζια κοκκίδα του σύμπαντος με τον υπαρκτό υλικό της κόσμο, τα κάθε είδους ζωντανά πλάσματα και την πλημμυρίδα γνωστών και άγνωστων μικροοργανισμών.

Προνομακώς κυρίαρχος ο άνθρωπος αναμφισβήτητος άρχοντας, ορίζει και διαμορφώνει τις σχέσεις του με τ' άλλα είδη πλασμάτων, υπεύθυνος για την εξέλιξη της ζωής και της μοίρας όσων κατοικούν πάνω στη γη.

Το προνόμιο της πνευματικής ανωτερότητας απέναντι στα άλογα πλάσματα, η δυνατότητα λόγου και έκφρασης, με τη βοήθεια της γλώσσας, η ικανότητα σκέψης, επιτρέπουν διαφορετική συμπεριφορά, άλλοτε περήφανη, εγωϊστική, άδικη και παράλογη και άλλοτε ήπια, ήρεμη, συνετή, λογική, σύμφωνα με τις αρχές της ηθικής και του δικαίου.

Το ελεύθερο Πνεύμα του, το δώρο Θεού, ίδιας ουσίας με Αυτόν, ανήσυχο και παραγωγικό αναζητεί το νόημα και το σκοπό ύπαρξής του.

Το πνεύμα είναι ο υπεύθυνος πλοηγός στην απεραντοσύνη της σκέψης, που βοηθά τον άνθρωπο στον αγώνα επιβίωσης και ολοκλήρωσης της προσωπικότητάς του στην προσπάθεια χα-

λιναγωγήσης και καθυπόταξης των παθών, στον έλεγχο της συμπεριφοράς και των ενθουσιασμών της στιγμής, στο συνεχές και ατελείωτο ταξίδι του στο χρόνο και στην εξέλιξή του.

Ελεύθερο το πνεύμα διαμορφώνει τον ψυχικό του κόσμο, τα συναισθήματά του, θαρρύνει τη σκέψη, ενισχύει την αγωνιώδη προσπάθεια ν' ανεβεί ψηλά, πετώντας μακριά στο βάθος του χρόνου, για την εξερεύνηση του άγνωστου χώρου, της ζωής και του σύμπαντος, για την αναζήτηση της αλήθειας, μητέρας του δίκαιου.

Εκπέμπει το ανέσπερο φως της γνώσης που φέρει τη δημιουργική φλόγα των ιδανικών και της ευθύνης διαχείρισης και προστασίας του Φυσικού Περιβάλλοντος, στο οποίο ο συνειδητός άνθρωπος πρέπει να ζη αρμονικά με τους ομοίους του και τα λοιπά πλάσματα της γης.

Με τη σύμπραξη του πνεύματος φτιάχνει το δικό του ονειρικό ή φανταστικό μικροπαράδεισο, διάσπαρτο με ευωδιαστά λουλούδια, που αιώνια ανθούν, θάλλουν και λούζονται στο άπλετο φως, με δροσερό αγέρι, καθαρά νερά, γλυκείς καρπούς, ειρηνόφιλα και άκακα ζώα.

Μέσα στον μικροπαράδεισο θα γεύεται με τους συντρόφους και λοιπούς συγγάτοικους, τις χαρές, την αγάπη, τον έρωτα, λευτερωμένος απ' τα πάθη, τις κακίες, θα διατηρεί άσβεστη την ιερή ερωτική φλόγα και θα διασφαλίζει την πίστη στα υψηλά ιδανικά.

Διακαής πόθος και επιδίωξη αυτού

του ανθρώπου, να φιλοξενεί το θεό, να συνομιλεί μαζί του, κάτω απ' τον ίσκιο μιας φλαμουριάς και ν' απολαμβάνει τους μαγευτικούς ήχους ουράνιας μουσικής, τους σαγηνευτικούς ποιητικούς λόγους, το εκθαμβωτικό φως του χρωστήρα και την πλαστικότητα των γλυπτικών έργων.

Την ομορφιά ενός τέτοιου παραδείσου υμνούν οι ποιητές όταν απαγγέλλουν τους μεστούς και τέλειους στίχους, οι ζωγράφοι με τον υποβλητικό χρωστήρα, οι γλύπτες με τη δυνατή σμίλη, οι γίγαντες της μουσικής σύνθεσης με τους θεϊκούς φθόγγους, οι τραγουδιστές με τις μελωδικές αγγελικές φωνές, οι αθώες και άναρθρες κραυγές των ζώων, το αρμονικό και μεθυστικό κελάηδημα του αηδονιού, το κελάρυσμα του νερού, ο γαλήνιος ή βίαιος ήχος του αγέρα και της βροχής, οι αστραπές και οι βροντές των καταιγίδων.

Όλ' αυτά συνθέτουν τον θεϊκό ύμνο ευχαριστίας για τ' αγαθά του παραδείσου.

Για να φθάση κανείς στην Παραδείσια αυλή πρέπει να επιβιβασθή στις χορδές της μουσικής λύρας, που μαγεύει στον εμπνευσμένο ποιητικό στίχο, στα χρώματα του ζωγράφου, στη σμίλη του γλύπτη και γενικά στη γοητεία της τέχνης.

Προικισμένοι οι καλλιτέχνες αυτοί με το πνεύμα της Ελευθερίας γίνονται οι αναμφισβήτητοι Υμνητές του παραδείσου και της δόξας του θεού, αλλά και ικέτες για μια θέση στον ευτυχισμένο εκείνο τόπο.

Συνειδητοί και άμισθοι οι Υμνητές του παραδείσου, ζουν έντονα το συναίσθημα της υπέρτατης απόλαυσης, της χαράς, της δημιουργίας και σαγηνεύουν με έργα τους το Θεό και τους ανθρώπους.

Αγγάλλονται, συγκινούνται, καίρονται, εκστασιάζονται και συγκλίνουν στη συναδέλφωση, στην αγάπη και στην Αλήθεια.

Ακατάλυτο το πνεύμα Θεού, περιφέρεται αόρατο παντού ευλογεί και αποδέχεται ευχάριστα κάθε λαλιά ή μεγαλόπρεπο μουσικό ζωγραφικό και γλυπτικό αριστούργημα.

Ακόμα και οι πλάνητες οδοιπόροι της ζωής, άτυχοι, θλιμμένοι, αδικημένοι, δυστυχείς, κατάδικοι, πονεμένοι στη γήινη κόλαση, όταν ακούσουν μια ευχάριστη μουσική συναυλία εκτελεσμένη από μεγαλοφυείς διάνοιες, όταν ιδούν τις εξωπραγματικές χρωματικές αποχρώσεις και τις τέλειες μορφές των αγαλμάτων, ξεχνούν για λίγο δάκρυα, θρήνους καημούς και στεναχώριες...

... Σωπαίνουν για μια στιγμή, αφουγκράζονται, αιχμαλωτίζονται απ' τα θεληγίτρα της τέχνης και παραδίνονται αμαχητί στην αγκαλιά του ονείρου, της μαγείας και στην αφοπλιστική γοητεία των πνευματικών έργων. Ημερεύουν!

... Ταξιδεύουν νοερά και οραματίζονται το δικό τους εικονικό παράδεισο, όπως ακριβώς τον εκφράζουν οι Υμνητές του παραδείσου.

Θεραπεύονται, έστω προσωρινά, ξεχνούν τα βάσανα, τους πόνους και ευ-

χαριστούν, με την καρδιά τους, αυτούς που τώρα μεταβάλλονται σε **θεραπευτές του πόνου.**

Οι Υμνητές του Παραδείσου ή θεραπευτές του πόνου, είναι οι αγιάτρευτοι ονειροπόλοι, μελλοντικοί αναμορφωτές των κοινωνιών, οι ανυποψίαστοι σωτήρες του πλανήτη Γη, που συνεχίζουν απόπτοι και ακούραστα, τον αγώνα ψυχικής ανάτασης, φυσικής ανάστασης, αφανισμού της κόλασης και σκηνοθετούν, με τη σειρά τους, το δικό τους παράδεισο.

Με όλον αυτόν τον εξοπλισμό των ευχάριστων ακουσμάτων, των μαγευτικών λόγων, των ζωγραφικών πινάκων και των γλυπτικών έργων, επιχειρούν και προσπαθούν να ευαισθητοποιήσουν τις λεπτές χορδές, κρυφές ή φανερές, κάθε ανθρώπινης ψυχής και να την ταξιδέψουν έστω και για λίγο στο νοητό ή επιθυμητό παράδεισό της, παραμερίζοντας τα βιοτικά προβλήματά της.

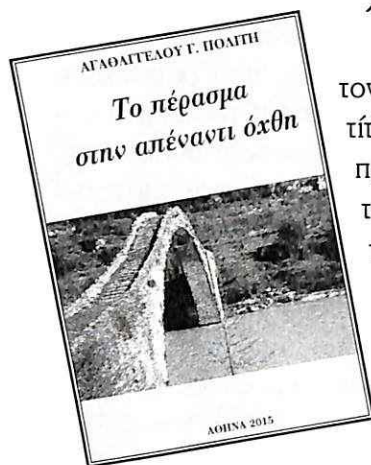
Αναζητούν το πνεύμα του θεού που αιώνια αιωρείται πανταχού, πέραν απ' τα βουνά, τα ποτάμια, τις θάλασσες, σε κάθε πλάσμα Του, στον ορατό και αόρατο κόσμο, στ' ακρότατα σημεία του σύμπαντος.

Παρακαλούν το πνεύμα για την ειρήνη, τη δικαιοσύνη, την ευτυχία, την παγκόσμια αρμονία και ζητούν τη βοήθειά του ώστε να παραμένουν για πάντα «Υμνητές του Παραδείσου και θεραπευτές του Πόνου».

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

«Το πέραςμα στην απέναντι όχθη»

Ένα βιβλίο με τον πιο πάνω τίτλο λάβαμε πρόσφατα από τον συμπατριώτη μας Αγαθάγγελο Πολίτη. Ο τίτλος του, όπως γράφει ο ίδιος

στον πρόλογό του, «για να φανεί το οδοιπορικό της ζωής μου, το πέραςμα από τις στερήσεις και την αμάθεια στη γνώση και στη δημιουργία».

Το βιβλίο αποτελείται από 6 κεφάλαια:

1. Διηγήματα (Νουβέλλες), 2. Ιστορικά διηγήματα, 3. Εκπαιδευτικά, 4. Από την ιδιωτική και δημόσια ζωή των Αρχ. Ελλήνων, 5. Προσωπογραφίες, 6. Θέματα ποικίλης ύλης.

Με το πόνημά του αυτό ο συγγραφέας αναπολώντας τα βιώματα μιας ζωής ζωντανεύει και στον αναγνώστη και προπαντός στους συνομήλικούς του, τα

δικά τους βιώματα στις δύσκολες εποχές φτώχειας και πολέμου των περασμένων δεκαετιών.

Περιγραφές με γλαφυρότητα στα διηγήματά του, όπως στο «Καμπανέλι» π.χ. «... Πρωί-απόγευμα το σχολείο τότε. Και περιμέναμε το καμπανέλι να μας ελευθερώσει από τούτη τη στέρση της ελευθερίας μας. Κι εκείνο ακουγόταν τότε χαρούμενο, κελαηδιστό. Αρπάζαμε τις σάκες και σκορπίζαμε στους μαχαλάδες μας και γέμιζαν οι δρόμοι από φωνές και παιδιά. Το καμπανέλι ζωγράφιζε στην ψυχή μας το φόβο, αλλά και τη χαρά, δέθηκε με τη ζωή μας...».

Όπως θα γνωρίζουν οι φίλοι αναγνώστες του περιοδικού μας, στις σελίδες του, έχουμε φιλοξενήσει πολλές φορές εργασίες του Α.Π. και του ευχόμαστε νά'ναι γερός και πνευματικά ακμαίος να γράφει πάντα. Και τούτο το πόνημα του ν' ακολουθήσει κι άλλο.

Για όσους ενδιαφέρονται, η δ/ση του συγγραφέα είναι: Ιοκάστης 47-15772 Αθήνα.

Σ.Τ.

Φίλε του περιοδικού θυμήσου, έστειλες τη συνδρομή σου;

Μ' ένα γράμμα - Η Επιστροφή

«Κι εγώ θα τα περνώ στου σπλάχνου μου το μυστικό αργαστήρι
κι αγάλια με το παίξε γέλασε και το βαθύ κανάκι
πέτρες νερό φωτιά και χώματα θα γίνουν όλα πνέμα»

(απ' την Οδύσσεια του Καζατζάκη)

Σκέφτομαι τούτα τα λόγια ξαποσταίνοντας στο πεζούλι του Μελικού στο χωριό μου. Οι εικόνες καταγραμμένες στη συνειδησή μου έρχονται μέσα απ' τις ροζιασμένες μορφές με θλιμμένα από καρτερία μάτια τους. Είναι αυτές που συνθέτουν ακόμα, τα χρόνια που μας περίμεναν. Η γιαγιά μου η Γλυκερία, η θεία-Γιώργαινα, η Λυμπιάδα, η Ασημούλα, η Στάθω η Καρανάσαινα, η Ταλίνα, η Αγλαΐα, η Λόπη, σκιές πια είναι και μας καρτερούν.

Κι εμείς δεχόμαστε σιωπηρά το καλωσόρισμά τους έτσι ανακαλώντας τες γράφοντας και κοντά σ' αυτές κι άλλα πολλά πρόσωπα σκιές-φαντάσματα, άγγελοι αυτά που τόσο αγαπήσαμε. Κι όλα γίνονται τέχνη μέσα απ' τον ήχο της σιωπής μιας κι η εποχή μας έχει λυγίσει κάτω απ' το βάρος των λέξεων.

Αυτή μόνο μπορεί να φωτίσει όλα τα φοβερά βάθη, όλες τις γεμάτες αιδώ και θλίψη, αβύσσους της ύπαρξης. Και μέσα σε απολυτρωτική συμπόνοια να μας ξαναφέρει στη γη της Επαγγελίας. Μ' αυτή την έννοια το δικό μου χωριό, η μικρή μου πατρίδα δεν έχει όρια. Την κουβαλώ μαζί μου.

Έτσι για το κακό μάτι. Κι ακούω σαν

νάταν χθες τους συγκωριανούς που μαζώχτηκαν στη μεγάλη αίθουσα του σχολείου να βγάζουν νέα συμπεράσματα για το τι πρέπει να γίνει στην Καστάνια-νη. Ψάχνω να δω τα θρανία μας, δε βλέπω τίποτα. Ούτε το μαυροπίνακα. Χάθηκε κι εκείνη η βέργα του δασκάλου. Περπατώ στους τρεις μαχαλάδες. Τα γιοφύρια σέκουν καλά για τα περάσματά μας. Σπίτια ερμητικά κλειστά παντού κι άλλα μισάνοικτα στην εγκατάλειψη. Οι ρωγμές του χρόνου άφησαν ανέπαφη την κεντρική εκκλησία και ξεδοντιάσανε και το τελευταίο δοκάρι από τις δίπατες καλύβες. Στη μουσική της θλίψης «Διαμαντούλα μ'τι μούσαι τέτοια τέτοια κίτρινη» πάω ν' αγγίξω εκείνο το πλατανόφυλλο που στροβιλίστηκε στο νυχτερινό αεράκι στον πλάτανο στη Ράχη. Θυμάσαι τότε που μετρούσαμε πόσα σπίτια στο χωριό φέγγουν! Λίγο πιο πέρα το σπίτι της Αριστέας και της Σταυρούλας που έγινε ο ξενώνας του χωριού. Τόσα χρήματα που δαπανήθηκαν που φιλοξενήθηκαν σε άδειες τσέπες. Και τόσα και τόσα... Είμαστε όλοι κληρωτοί της εποχής μας, έγραφε ο μεγάλος μας ποιητής Σεφέρης. Και τούτο διότι η διαστροφή της εποχής μας είναι

η εμφάνιση των ανώνυμων κοινωνιών. Χάρη στις συγχίσεις που τις χαρακτηρίζουν οι άνθρωποι ασκούν ατιμώρητα την εξουσία. Άνθρωποι φαντάσματα, άνθρωποι προσωπεία. Κι οι επαναστάτες; οι επαναστάτες του πνεύματος; μια στιγμή μια αιώνια στιγμή. Σε τούτη τη στιγμή υπάρχει τόση ομορφιά όπως σε κάθε αρχίνισμα η ομορφιά της τέχνης, σαν μια παιδίαστική τρέλα της ανθρωπίνης φυλής. Ένας τρόπος ζωής για να μας πλουτίζει, για να μας στήνει από καιρό σε καιρό αντιμετώπους στα μεγάλα μυστικά της. «Ήταν του Μάν το σύννεφο και τ' Απριλιού τ' αγρίμι. Ήταν αέρας και βροχή κορυδαλλός κι εχάθη». Ο ποιητής φτάνει στο άγνωστο, κι ο σκηνοθέτης τόχε δει από μακριά. Τα όμορφα χωριά, όμορφα καίγονται. Κι εσύ παρατηρούσες το κάθε τι γιατί «Μιλούσες για πράγματα που δεν τα 'βλεπαν κι αυτοί γελούσαν. Όμως να λάμνεις στο σκοτεινό ποταμό

Πάνω νερά
να πηγαίνεις στον αγνοημένο δρόμο

στα τυφλά πεισματάρης
Και να γυρεύεις λόγια ριζωμένα
σαν το πολύροζο λιόδεντρο
άφησε κι ας γελούν».

Φωνές ακούγονταν πολλές. Ξεχώρισα τη δική σου. «Το χωριό μας στο Δήμο, στο χωριό μας Μουσείο, του χωριού μας η παράδοση, τα μονοπάτια του χωριού μας. Κι η Γύφτισσα-το βουνό-φλέγεται. Είδα το φεγγάρι τότε στα τέλη του

Οκτώβρη -σου τόλεγα- ν' ανατέλλει» πάνω στις πευκοβελόνες του Μαντριού. Και ταραχτηκε η ψυχή μου εκείνο το βράδυ.

Είδα τις γυναίκες του χωριού να τραγουδάνε και να μοιρολογάνε. Το ίδιο βγάζανε τα σωθικά τους και τα πρόσφεραν ιερά δώρα στις γενεές των γενεών. Άκουσα τους μαστόρους να σφυροκοπάνε στα παλιά γκρεμίσματα ν' ανασύρουν απ' την πέτρα καινούργια ζωή. Κι όταν απέναντι τον είδα έναν μόνο του να φτιάχνει τη στέγη του τόσο επικλινή - μετέωρο βήμα του πελαργού έκανα την προσευχή μου, μην πάθει τίποτε ο μάστορας, ο Κώστας.

Είδα τα όρθια κορμιά των κυπαρισσιών, τους ηλικιωμένους ν' ανοίγουν το χορό στις γιορτές. Να καλούν για προσωπική εργασία στις καθημερινές.

Είδα τους νέους να τραγουδάνε τα βράδια και να θέλω να τρέξω κοντά τους. Άκουσα τις παιδικές μας φωνές που μαζί τους γεννιώνταν τα σπάργανα, το που να σε φυλάξω μικρή γλυκιά ανασεμιά των παιδικών μου χρόνων... Να παρατηρείς αλλά όχι και με πολλή ακρίβεια για να μη σε καταβάλλει η θλίψη του κόσμου. «Να παρατηρείς να σημειώνεις να επεμβαίνεις, που είναι και το πιο τυραννικό και παρ' όλα αυτά νά'σαι εύθυμος με πλήρη συναίσθηση της ηθικής υπεροχής σου σε σχέση με την αποτρόπαιη ανακάλυψη του Είναι - ναι, σωστά». Είναι οι σκέψεις του Τόμας Μαν στον Τόνιο Κρέγκερ. Κρατούσε

πάντα ένα βιβλίο πάνω στα γόνατα χωρίς να διαβάζει ούτε μια αράδα. Απολάμβανε τελείως αποξεχασμένος το λυτρωτικό εκείνο πέταγμα πάνω από χρόνο και χώρο και μόνο σπάνια συνέβαινε να ταραζεται η καρδιά του από ένα πόνο, ένα σουβλερό αίσθημα νοσταλγίας ή μεταμέλειας, μα πάρα πολύ βυθισμένος και ράθυμος για τ' όνομα ή την προέλευσή του.

Στο θόρυβο του χρόνου «Βαρύς ο κόσμος να τον ζήσεις / Όμως για λίγη περηφάνεια το άξιζε». έγραφε ο Ελύτης.

Αφουγκραζόσουν πως οι γονείς πορεύονταν μέσα στα χρόνια σπίνοντας το αγαστό υφάδι των κόπων τους για νέες προσδοκίες. Τίποτα δεν ξεθώριασε.

Στα μπαούλα της κάθε καινούργιας νύφης ήταν ανέγγιχτα τα «προικιά» για χρόνια πολλά. Στο σύστημα αξιών με φρονιμάδα μετακινούσες ολοένα και μακρύτερα τα σύνορα της γνώσης του σύγχρονου πολιτισμού, αυξάνοντας με τη φροντίδα την πνευματική συγκομιδή. «Κατά βάθος είμαι ζήτημα φωτός» έγραψε ο Σεφέρης κι η ευφυΐα κατοικούσε στην ευαισθησία και μέσα στη δράση που καμιά θέληση δεν της αντιστέκεται όταν γνωρίζει την τελειότητα, όταν στη λέξη άνθρωπος κατανοούσες τους ανθρώπους. Ένα-ένα τάβγαζε τα προικιά η κάθε νύφη μη τελειώσει το μυστήριο της ζωής στο όνειρο ευπρόσδεκτη χαμόγελο της περηφάνειας μια χαράκι του σύννεφου περίσεια φωτισμένη. Έτσι, είδα τους Δασκάλους μας να επι-

μένουν για το καινούργιο αγνάντεμα στα μάτια μας.... Σίγουρα η συνάντηση των ειδικών ακολουθείται από δεξίωση, έτσι για να σφαλίσουν τα πεπραγμένα. Εγώ πού είμαι εσύ πού είσαι αναρωτιέμαι. Πήρα ξανά το μονοπάτι απ' το Κόνισμα που βγάζει γρηγορότερα στη Μπούρντζουλου πέρασα το χωριό ανέβηκα στην Αρμύρα άντε και μια ανάσα ακόμα κι έφτασα στην Ανάληψη. Τη βρήκα πριν χρόνια ερειπωμένη. Μέσ' στα ερείπια κάτι κρινάκια ανθισμένα μου θύμισαν ότι υπάρχει λόγος, υπάρχει λόγος στο να σκέφτεσαι αυτά που θέλεις έτσι αναίμακτα, απεριφραστα, ειρηνικά. «Ούτε η αγάπη ούτε οι πραγματικές συναντήσεις ούτε οι βαθιές αποστασιοποιήσεις είναι έργο συμπτώσεων αλλά μας επιφυλάσσονται με έναν μυστηριώδη τρόπο. Πόσες φορές στη ζωή μου δεν μου προκάλεσαν έκπληξη το πως ανάμεσα στα πλήθη των ανθρώπων που υπάρχουν στον κόσμο διασταυρώνομαστε με εκείνους που κατά κάποιο τρόπο γνώριζαν τους κώδικες του πεπρωμένου μας, σα να ανήκουμε στην ίδια μυστική οργάνωση ή στα κεφάλαια του ίδιου βιβλίου. Ποτέ δεν έμαθα αν τους βρίσκουμε επειδή τους αναζητούσαμε ή επειδή περιτριγύριζαν τα όρια του πεπρωμένου μας το μέλλον δεν είναι αποκομμένο από το παρόν. Υπάρχει μια ομαλή συνέχεια στη μετάβαση απ' τις δυο αυτές χρονικές καταστάσεις. Η δύναμη που προκαθόρισε αυτό το δικό μας μέλλον το συνεχώς μεταλασσόμενο

πήγαζε από την ψυχή και τα βαθύτερα αληθινέστερα "θέλω" μας. Όμως σε μια ακατάστατη περιοδικότητα ζωή-θάνατος, μέρα-νύχτα, χειμώνας-καλοκαίρι, εισπνοή-εκπνοή, οφείλουμε να διατηρήσουμε στο βάθος της ψυχής μας αυτή την ιερή την κοινωνική αλληλεγγύη χωρίς απώτερους σκοπούς.

Νιώθουν άβολα οι άνθρωποι όταν εμβαθύνουν. Μια εσωτερική αναταραχή για τις μαζώξεις των "σωτήρων" κι ύστερα έφυγα. Το χωριό έμεινε.

Είδα ξανά τις μορφές με τα κεφαλομάντηλα να στέκουν στη σειρά για το ξεπροβόδισμα. Κι εκείνος στο εργαστήρι του. Κι εκείνη δίπλα στην αυλή. "Ωρα καλή, καλή αντάμωση". Ένας βράχος όλοι τους, να συγκρατούν το πέραςμα των χρόνων. Ξερολιθιές χιλιάδες να σμίγουν το τραγούδι των ποταμιών και τ' αγέρα στέλνοντάς τα να μας δροσί-ζουν τα πρόσωπα, στις ανελέητες πολιτείες. Δεν ξέρω αν μπορώ να επιστρέψω, αφού δεν υπάρχει εκείνη η σειρά των γερόντων που ευλαβικά σηκώνονταν για το καλωσόρισμα. Κι εμείς γέρναμε ταπεινά το κεφάλι ανταποδίδοντας το χαιρετισμό· σα νάθελε να γείρει το εί-ναι μας ολόκληρο στο αρχέγονο, το αυ-

θεντικό μυστήριο της ζωής, σ' εκείνο το μικρόκοσμο με τις μεγάλες σταθερές.

Το παραμύθι τέλειωνε πάντα έτσι: Οξυά μου οξύτσα μου έλεγε η γιαγιά. Άνοιξε νάμπω μέσα. Κι εκείνη έκανε κρρρ.... Κι άνοιξε τον κορμό της διά-πλατα. ... Αλλά το συνεχίζω. Ζούμε τώ-ρα, στην σιωπηλή συνάντηση της Γης που η σπορά έρχεται απ' τ' αστέρια. Εί-ναι μια κρυφή συνεννόηση που κατορ-θώνουμε αυτή την επικοινωνία για νά-χουμε, όσο έχουμε, ένα λόγο ύπαρξης και δικαίωσης για το άδικο που εσύ "μι-λούσες για πράγματα... που δεν τάβλε-παν.

Στη σημερινή πνιγερή μοναξιά, σ' αφανισμένο τούτο παρόν άφησέ τους".

Χάρη στα απροσμέτρητα πνεύματα η ανθρωπότητα γνωρίζει το υπέρτατο μέ-τρο της.

Στην αιώνια επιστροφή υπάρχει η καμπύλη που είναι το μονοπάτι της αι-ωνιότητας.

«Ο θαλασπινός άνεμος κι η δροσιά της αυ-γής

υπάρχουν χωρίς να το ζητήσει κανείς»

ΑΡΕΤΗ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ-ΚΕΛΑΪΔΗ

Η ΠΟΛΥΠΛΕΤΡΗ ΚΡΙΣΗ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΠ. ΖΑΝΗΣ

Διαχρονικά και ανάλογα με τις συνθήκες εμφανίζονται κρίσεις σε διάφορους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας που οξύνουν τα προβλήματα της καθημερινότητας και τροφοδοτούν το άγχος και την ανασφάλεια.

Οι ανατροπές των δεδομένων είναι αναπόφευκτες και χρειάζεται προσαρμογή και δράση ανάλογη για αποφυγή των συνακόλουθων συνεπειών.

Η μελέτη της ιστορίας μας ανοίγει δρόμους για να επαναπροσδιορίσουμε τη στάση μας έναντι των γεγονότων και να προσανατολίσουμε τη δράση μας προς την αναγκαία κατεύθυνση. Με ματιές στο παρελθόν και με συntonισμέ-νη δράση στο παρόν μπορούμε να δημιουργήσουμε ευνοϊκές προϋποθέσεις για ένα καλύτερο μέλλον.

Οι εμφανιζόμενες κρίσεις που οφεί-λονται στον ανθρώπινο παράγοντα και αξιολογούνται ως δυσμενείς επιδέχον-ται παρεμβάσεις για υπέρβαση.

Η Επιστήμη και η τεχνολογία με τη συμβολή της ορθής παιδείας μπορούν να συμβάλλουν θετικά για την αποφυγή των συνεπειών.

Θα πρέπει όμως να ξακαθαρίσουμε τι εννοούμε λέγοντας πολύπλευρη κρί-ση.

Πολύπλευρη κρίση είναι ο κλονι-

σμός των ηθικών αξιών, η αμφισβήτηση των κοινωνικών θεσμών, των αρχών και κανόνων που εξασφαλίζουν την αν-θρώπινη αξιοπρέπεια και καθιστούν τη ζωή αξιοβίωτη. Είναι γεγονός ότι η δια-φθορά σε όλους τους τομείς ροκανίζει συστηματικά τον κοινωνικό ιστό.

Η Δικαιοσύνη αδυνατεί να ανταπο-κριθεί στο ρόλο της και τα πολιτικά κόμ-ματα που εξαρτούν την επιβίωσή τους από τα μεγάλα συμφέροντα δεν εμνέ-ουν εμπιστοσύνη στο λαό που βιώνει τραγικές καταστάσεις.

Κυρίαρχο θέμα συζήτησης η οικον-μική κρίση και τα συναφή με την επιβίω-ση προβλήματα που είναι πολλά και ποικίλα και προβάλλονται κατά κόρον από τα Μ.Μ.Ε. Η αβεβαιότητα και η απαισιοδοξία καλλιεργείται σκόπιμα και συστηματικά από τα διάφορα κέντρα και οι πολίτες παγιδεύονται.

Η εξαθλίωση, η ανεργία, η τρομο-κρατία, η εγκληματικότητα, η φτώχεια και ο παραλογισμός σε παγκόσμια κλί-μακα θέτουν σε άμεσο κίνδυνο τον πλά-νητη.

Ο πάνοπλος και παντοδύναμος σύγ-χρονος άνθρωπος, απογυμνωμένος ηθικά, αποδεικνύεται άσοφος, αφού δεν αξιοποιεί τις δυνάμεις του για να σταθεί όρθιος και να δρομολογήσει μια ζωή αξιοβίωτη για όλους.

Η απεμπόληση των ηθικών αρχών και αξιών, η προσήλωση στην υπερκατανάλωση υλικών αγαθών, η έλλειψη μέτρου στην εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, η ρύπανση του περιβάλλοντος και η καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων οδηγεί αναπότρεπτα στη βαρβαρότητα με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Χωρίς ηθικό εξοπλισμό και την τήρηση των αξιών που εξυψώνουν τον άνθρωπο και εξασφαλίζουν την Ειρήνη, τη Δικαιοσύνη, την Ασφάλεια και τη συνύπαρξη των λαών στον κοινό αγώνα επιβίωσης, το μέλλον είναι δυσόιωνο.

Οι ευθύνες είναι προφανείς και ανάλογες με τη θέση και τη δράση όλων και

του καθενός χωριστά.

Ο ατομισμός, ο αριβισμός, η επιδίωξη αθέμιτου πλουτισμού, ο εγωισμός, η αδιαφορία για το συνάνθρωπο και η έλλειψη αρχών και κανόνων στην καθημερινή μας συμπεριφορά και πρακτική, αποτελούν πληγές που απαντούν άμεση θεραπεία και αντιμετώπιση.

Η πολύπλευρη κρίση αποκτεί πολύ μέτωπο και συνεχή αγώνα.

Εκ των πραγμάτων επιβάλλεται να αναθεωρήσουμε τη στάση μας και να προσανατολίσουμε τη δράση μας και την Αντίσταση στην καταστροφική πορεία

ΧΡΙΣΤΟΣ ΖΑΝΗΣ

Παρακαλούμε τους συνεργάτες και φίλους του περιοδικού μας να είναι όσο πιο σύντιμοι μπορούν στα κείμενα που μας σιέλουν και να αναφέρονται κυρίως στην ιστορία, παράδοση, προβλήματα της περιοχής μας κ.ά. Έτσι, θα δημοσιεύονται περισσότερες εργασίες προς ικανοποίηση όλων.

Οι πρόγονοί μας συμβούλευαν:

«Ουκ εν το πολλώ το ευ...» και «το λακωνίζειν εστι φιλοσοφείν».

«Ο ΚΟΥΜΠΑΡΟΣ ΜΟΥ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ»

Γράφει ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ Μ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
Εγώ μόνο καλοσύνες έκανα”.

Το πρωί ερχόταν ο Εθνικός Στρατός, τους εξυπηρετούσε τσιγάρα, ποτά κ.ά. Το βράδυ οι αντάρτες καθώς τους λέγανε ο Δημοκρατικός Στρατός. Αυτός πολύ πρόθυμος τους εξυπηρετούσε. Όμως τα πράγματα αγρίεψαν.

Γύρω στο 1948, ένα βράδυ, ήρθε στο χωριό ο Δημοκρατικός Στρατός και πήρε μαζί του όλους τους άντρες που βρήκε και μαζί μ’ αυτούς και τον Βαγγέλη Ρέσσο.

Προτού φύγει, πήγε στην γριά πεθερά του, έδωσε τα κλειδιά του μπακάλικου και της είπε μέχρι τη ΒΙΓΛΑ θα πάμε και θα γυρίσουμε. Αλλά αντί για την Βίγλα έφτασε στο Γράμμο. Χάθηκαν τα ίχνη του, όλοι τον είχαν για σκοτωμένο. Τον ρώτησαν, αν μπορεί να κρατήσει όπλο, εγώ δεν ξέρω απ’ αυτά, μόνο μάγειρας ξέρω. Έτσι έγινε μάγειρας αλλά επειδή ως είπαμε είχε δυνατή φωνή του δώσανε το κωνί να φωνάζει συνθήματα. «Παραδοθείτε...».

Θα νικήσουμε... ΖΗΤΩ Ο ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ...» κ.λ.π.

Έγινε γνωστός με το «ΧΩΝΙ».

Όμως τον Αύγουστο του 1949, με την υποχώρηση, του Δημοκρατικού Στρατού, ο κουμπάρος μου συνελλήφθη. Αφού τον περιποιήθηκαν “καταλλήλως”, του έδωσαν κι αυτοί το κωνί, μεγαλύτερο όμως τηλεβόα, ν’ ακούγεται παντού και στο τέλος

Στην ιστορία που θ’ αναφερθώ, είναι καθαρά προσωπική κι έχει ευθυμία αλλά και διδαχή.

Ο κουμπάρος μου (νουνός) από τα Κάτω Ραβένια, ήταν ένας εύθυμος, χαρούμενος, σωματώδης τύπος, με πολύ χαρακτηριστική και δυνατή φωνή. Μπακάλης του χωριού, γνωστός σ’ όλη τη γύρω περιοχή.

Γνωστός και του φίλου μου, συμμαθητή και εκδότη του περιοδικού μας «ΚΟΝΙΤΣΑ» (Σ. Τουφίδη). Την έχω πει πολλές φορές προφορικά στο Σωτήρη και μού’πε γράψτην να τη δημοσιεύσουμε. Βάφτισε εμένα, με στεφάνωσε και βάφτισε και τα παιδιά μου: Έτσι έχουμε κουμπαριά συνέχεια.

Στην κατοχή, εντάχθηκε στην Εθνική αντίσταση και είχε καπετάνιο αρχηγό τον καπετάν ΒΟΡΡΙΑ (Βασίλειο Βλησιδίδη) που πολύ τον θαύμαζε και μυήθηκε κι αυτός στην αντίσταση. Μετά την συμφωνία της Βάρκιζας στο χωριό του έγινε μπακάλης και χασάπης. Εξυπηρετικός, εργατικός, φιλότιμος κι όλοι είχαν να λένε γι’ αυτόν. Στο μικρό του μπακάλικο είχε τα πάντα. Και μαζί με τη νονά μου, την κυρά-Αντωνία, ήταν η ψυχή του χωριού.

Με τον καταραμένο εμφύλιο, άλλαζαν τα πράγματα.

Όλοι έφυγαν από το χωριό. Αυτός δεν το κονούσε. “Γιατί να φύγω; τι έκανα;

να λέει «ΖΗΤΩ Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ», ο κουμπάρος μου όμως, λόγω του ότι είχε συνηθίσει να λέει στο τέλος «ΖΗΤΩ Ο ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ» αντι να πει «ΖΗΤΩ Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ» φώναζε πολύ δυνατά «ΖΗΤΩ Ο ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ». Το τι έγινε δεν λέγεται. Τι ξυλιές και μπουνιές έφαγε και σιδεροδρόμιο τον κατέβασαν στην Κόνιτσα, κι απ' εκεί στις φυλακές του ΦΙΞ, με βαρεία κατηγορία, ότι είναι αμετανόητος κομμουνιστής και θα περάσει στρατοδικείο.

Η πεθερά του, που τάμαθε τρελλάθηκε. Έγραψε στον αδελφό της, μεγάλο δικηγόρο, γνωστό στον Άρειο Πάγο νάρθει στα Γιάννινα και να τον σώσει.

Πράγματι ήρθε ο Δημοκράτης Βλεσσίδης. Αλλά με τις διαδικασίες φθάσαμε στο Σεπτέμβρη του 1949.

Νικητής βέβαια ήταν ο Εθνικός Στρατός.

Γίνεται το Στρατοδικείο. Ρητορεύει ο Βλεσσίδης. Έκανε εντύπωση η αγόρευσή του. Είπε, ό,τι είπε ο κατηγορούμενος είναι βλακείες. Περιπό να σας εξηγήσω κ.κ. στρατοδίκαι ότι βλακεία είναι χαζομάρα, κουταμάρα, ανοησία και μωρία.

Ο κατηγορούμενος είναι βλάκας. Είπε κι άλλα πολλά και στο τέλος είπε «ζητώ ν' αθωωθεί λόγω βλακείας».

Η αγόρευσή του έκανε μεγάλη εντύπωση στους τότε στρατοδίκες (Πρόεδρος ήταν ο γνωστός Πατακός).

Οι Στρατοδίκες πάνω στην έδρα κάτι είπαν και σοβαρός και σύντομος ο πρόεδρος ανακοίνωσε:

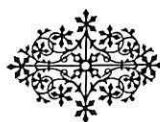
«Ο ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ ΑΠΑΛΛΑΣΣΕΤΑΙ ΛΟΓΩ ΒΛΑΚΕΙΑΣ». Το τι έγινε δεν λέγεται και δεν περιγράφεται.

Όλοι μαζί πήγαν στα Κάτω Ραβένια κι ο κουμπάρος μου χαρούμενος έλεγε «Τι λέτε ορέ, βλάκας εγώ; εγώ μόνο αλήθειες έλεγα και λέγω».

Έσφαξε ένα κατσίκι το ψήσανε κι όλοι ήσαν χαρούμενοι που ξαναγύρισε στο χωριό ο μπακάλης ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΡΕΣΣΟΣ.

Πάντοτε έλεγε αυτή την ιστορία. Πέρασαν χρόνια, ο κουμπάρος μου έφυγε απ' τη ζωή.

Ας είναι αυτή η μικρή-πικρή ιστορία, ένα απλό μνημόσυνο στον αείμνηστο κουμπάρο μου, μπακάλη ΒΑΓΓΕΛΗ ΡΕΣΣΟ ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΤΩ ΡΑΒΕΝΙΑ.

Εγκαίνια Μουσείου - Μνημείου

Στις 19/8 έγιναν στη Θεοτόκο Μαστοροχωρίων τα εγκαίνια Μνημείου-Μουσείου του Δ.Σ.Ε. (Δημ. Στρατού Ελλάδας).

Το σπίτι με το γύρω οικόπεδο παραχωρήθηκε στο Κ.Κ.Ε. από τα παιδιά του αγωνιστή Χρήστου Ζούνη. Κτήριο και οικόπεδο αξιοποιήθηκαν και με εθελοντική εργασία διαμορφώθηκε όλος ο χώρος σε ένα όμορφο σύνολο στην είσοδο του χωριού. Δεκάδες λεωφορεία και ΙΧ. αυτοκίνητα από διάφορα μέρη της Ελλάδας και πολλοί κάτοικοι της περιοχής κατέκλεισαν από το πρωί το χώρο και στις 11 π.μ. άρχισε η εκδήλωση με σύντομο χαιρετισμό από το Νεκτάριο Τριάντη, Γραμ. Επιτροπής Ηπείρου-Κέρκυρας-Λευκάδας και αποκάλυψη του Μνημείου από τον Γ. Γραμ. του Κ.Κ.Ε. Δημ. Κουτσούμπα. Κατόπιν απηύθυνε χαιρετισμό εκ μέρους της οικογένειας Ζούνη ο εγγονός Χρήστος Ζούνης και στη συνέχεια πήρε το λόγο για την κεντρική ομιλία ο Δημ. Γόντικας - μέλος της Κ.Ε. του ΚΚΕ.

Τέλος, με υπόκρουση του μοιρολοϊού του Τ. Χαλκιά διαβάστηκαν τα ονόματα 438 μαχητών του Δ.Σ.Ε. από τα χωριά της Κόνιτσας και Γραμμοχωρίων που έπεσαν στον εμφύλιο. Κρατήθηκε ενός λεπτού σιγή και η εκδήλωση έκλεισε με

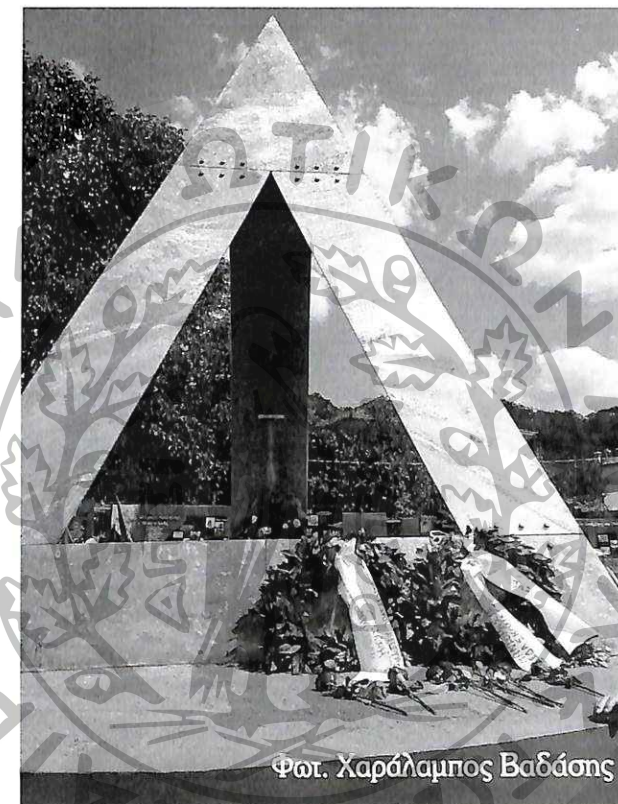
το πένθιμο εμβατήριο και κατάθεση στεφάνων από το Δημ. Κουτσούμπα και τον Γ. Γραμ. της ΚΝΕ Νίκο Αμπατιέλο.

Το Μνημείο με τα 3 Δέλτα είναι το σύμβολο του Δ.Σ.Ε.

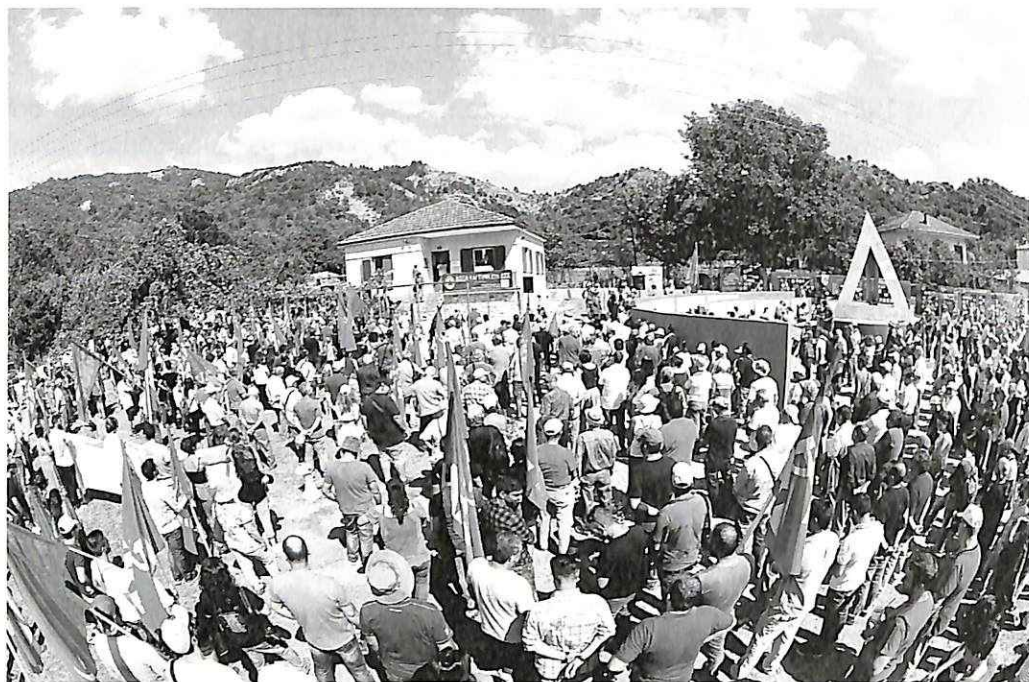
Στο χώρο του Μνημείου ήταν πλήθος φωτογραφιών, για κατατόπιση των επισκεπτών, από την Εθν. Αντίσταση και τον εμφύλιο.

Μετά την εκδήλωση, ο Γ.Γ. Δημ. Κουτσούμπας είχε την ευκαιρία να επισκεφτεί μερικά χωριά του Γράμμου και να επικοινωνήσει με κατοίκους.

Σ.Τ.

Φωτ. Χαράλαμπος Βαδάσης

Φωτ. Αθανάσιος Λεκάτης

Βρέχει στην Κόνιτσα (8-12-1962)

(Σκόρπιες σελ. από το στρατιωτικό μου στην Κόνιτσα
Ιούλιος 1962-Ιούλιος 1963)

(Του Τάκη Παν. Παπαδημητρίου)

Τούτο το κείμενο το γράφω τώρα και μ' αυτό κλείνω τα προηγούμενα που γράφτηκαν ημερολογιακά, σαν υπηρετούσα ως δόκιμος αξιωματικός στην Κόνιτσα, στο εκεί 583 Τ.Π. Και το αφιερώνω στους λίγους καλούς φίλους που πρόλαβα να κάνω εκεί. Αποτίοντας, έτσι, φόρο τιμής και αγάπης προς εκείνους. Τους αναφέρω δίκως η σειρά να αποτελεί και... αξιολογική διαβάθμιση της φιλίας μας:

1. ΑΧΙΛΛΑΕΑΣ ΚΟΛΙΟΣ, ο Πρωτοψάλτης του Μητροπολιτικού Ναού του Αγίου Νικολάου Κόνιτσας, στον οποίον πολλές φορές εκκλησιαζόμουν είτε ατομικά, είτε ομαδικά με τους στρατιώτες μου που οδηγούσα στην εκκλησία. Παθιασμένος με το Ιεροσαλτικό Αναλόγιο, αφού έχω τελειώσει το Ιεροδιδασκαλείο της Βελλίας κι έχω μάθει και επί χρόνια έχω σπουδάσει την Βυζαντινή Εκκλησιαστική Μουσική, πλησίασα το Ψαλτήρι, όπου ιεροσαλτούσε ο Αχιλλέας Κολιός, ο οποίος μου παραχώρησε τη θέση και το δικαίωμα να ψέλνω. Κάπως έτσι γνωρίστηκα με τον Αχιλλέα.

Ευγενικός, πρόθυμος, άνθρωπος χαμηλών τόνων, πάντα με το χαμόγελο για προσφορά, χωρίς να υπολογίζει ανταπό-

δοση. Κάποιες φορές κάναμε παρέα, ήπιαμε καφέ και κουβεντιάσαμε κάπως ανετότερα. Έτσι, μου δόθηκε η ευκαιρία να τον γνωρίσω καλύτερα να τον γραδάρω σαν χαρακτήρα με μεγαλύτερη σιγουριά.

Το 1997, το 1998 και αν δεν κάνω λάθος και το 1999 ήρθε στην Πρέβεζα, Κυριακή πρωί στο Ιεραρχικό Αναλόγιο του Αγίου Ιωάννη του Χρυσοστόμου, όπου πρωτοσαλτούσα. Του παραχώρησα θέση και ευχαριστήθηκε πολύ και συγκινηθήκε. Μετά την εκκλησία κάναμε παρέα, σχεδόν μέχρι αργά το μεσημέρι. Κατευχαριστήθηκα με την παρουσία του Αχιλλέα Κολιού, σεμνού κι αγαθού φίλου στην Πρέβεζα και στον Ναό. Αργότερα έμαθα τον θάνατό του και λυπήθηκα σφόδρα.

2. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΡΙΣΤΑΝΗΣ ο πληθωρικός δάσκαλος και ψάλτης από το Μολυβδοσκεπάστο, που στο ακριτικό χωριό του «φρουρεί Θερμοπύλες» και φυλάει βιγλάτορας. Η αλήθεια είναι ότι τον γνώρισα φευγαλέα στη γιορτή του 15 Αυγούστου στην Παναγία τη Μολυβδοσκεπάστη. Αργότερα προσφέραμε στις παιδικές κατασκηνώσεις Πρόνοιας Ιωαννίνων στην Πρέβεζα και γνωριστήκαμε κα-

λύτερα. Έκτοτε δεν έχουμε συναντηθεί. Παρακαλουθώ κείμενά του στην «ΚΟΝΙΤΣΑ» και πολύ χαίρομαι που συνεχίζει να δραστηριοποιείται. Επανειλημμένως έχω επισκεφθεί την Κόνιτσα και το χωριό του και στενοχωρήθηκα που δεν τον συνάντησα. Τη μια φορά έλειπε στα Γιάννινα, την άλλη έλειπε εκδρομή, την άλλη δεν κατορθώθηκε να τον εντοπίσουμε. Δεν πειράζει. Από τη θέση αυτή του στέλνω τη φιλία μου και την αγάπη μου.

3. ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΡΕΣΤΑΝΗΣ από το Αηδονοχώρι. Ο καλός σύντροφός μου στο χωριό του όταν φτιάχναμε τα πολυβολεία. Κάναμε παρέα συνεχή από τη στιγμή που γνωριστήκαμε. Στα πανηγύρια στο Βασιλικό, στο Μολύβι, στην Καλόβρυση, στην Μελισσόπετρα! Με όμορφη κι αξέχαστη παρέα, με αστεία πειράγματα, χορό, ανέκδοτα! Ωραίες μέρες.

Με τον Βαγγέλη διατηρήσαμε και διατηρούμε και σήμερα φιλική κι εγκάρδια σχέση. Και θυμόμαστε αξέχαστους Αηδονοχωρίτες. Το Βασίλη Γούσια, τον Λάκη Μαλάμη, τον Μήτσο Τσινόλη, τους αξέχαστους Σωκράτη και Πύρρο, τον τότε πρόεδρο Κωνσταντίνο (δυστυχώς έχω ξεχάσει τα επίθετα) και άλλους.

Πριν κλείσω θέλω να αναφέρω τους συμμαθητές μου στο Ιεροδιδασκαλείο Βέλλας: 1) Τον πολύκλαυστο ακριβό μου

συμμαθητή και φίλο, τον χαρισματικό δάσκαλο και δημιουργό Κώστα Μαρτσέκη από την Πυρσόγιαννη και τους συμμαθητές μου Θανάση Κουρτίνο και Γιάννη Μεσσή, από το Παλαιοσέλι. Τους στέλνω νοερά τους θερμούς μου χαιρετισμούς και την αγάπη.

Αγαπητοί μου και πολύτιμοι Αναγνώστες.

Σαν συναντώ παλιούς γνωστούς ξανναζωντανεύουν στη φαντασία μου οι στιγμές που περάσαμε μαζί. Το πανηγυρίζω, αλλά γρήγορα πέφτω σε σκέψεις... Δεν θέλω να θυμάμαι ούτε τον πόνο, ούτε τις δοκιμασίες, ούτε το γήρας, ούτε τον θάνατο. Ανασύρω από τις κοσμηματοθήκες των αναμνήσεών μου εκείνες που συνοπήρξαμε με τους φίλους και συμμαθητές και χαίρομαι και μακαρίζω τον εαυτό μου που τους συνάντησα, που ανέπτυξα φιλία μαζί τους. Με την εκτίμησή μου και την αγάπη μου τους χαιρετώ όλους, σφραγίζοντας με την ανάμνησή τους τη δική μου ζωή, και τις δικές μου αναμνήσεις, ανεξάρτητα αν κάποιοι απ' αυτούς «έχουν αναχωρήσει για τα επείκενα» και οι άλλοι συνεχίζουν να ζουν, να δημιουργούν και να δίνουν κουράγιο και δύναμη και στους άλλους. Σε όλους απευθύνω θερμό χαιρετισμό. «Εις το επανιδείν» φίλοι μου καλοί.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ 1977

Του Κώστα Γ. Παγανιά

Πραγματοποιήθηκε στις 13 Αυγούστου 2017 στην Κόνιτσα η συνάντηση των αποφοίτων του Γυμνασίου σαραντα χρόνια μετά την λήξη των γυμνασιακών τους σπουδών. Μαζί μας και όσοι καθηγητές μπόρεσαν να παρευρεθούν και των οποίων τα ονόματα αισθάνομαι τιμή και υποχρέωση να αναφέρω.

Μαζί μας ήταν οι φιλόλογοι Επίχαρις Μιχαηλίδου, Στασινός Νικόλαος, Γάτσιος Δημήτριος, ο φυσικός Τσαούσης Δημήτριος, ο μαθηματικός Κωλέτσος Σωτήριος καθώς και οι γυμναστές Δάλλας Λεωνίδα και Ράπτης Αριστείδης.

Οι στιγμές που ζήσαμε ήταν πάρα πολύ συγκινητικές. Όλοι μας είχαμε κάτι να θυμηθούμε από την φοίτησή μας στο Γυμνάσιο, σε συνθήκες πολύ διαφορετικές απ' αυτές που επικρατούν σήμερα. Χωρίς κινητά τηλέφωνα, χωρίς υπολογιστές, χωρίς τηλεόραση, χωρίς διαδίκτυο, χωρίς καφετέριες, με αυστηρούς περιορισμούς στην κυκλοφορία μας, η ζωή μας κυλούσε ανήσυχα μεν, όμως όμορφα.

Ζήσαμε βέβαια την μεταβατική περίοδο της μεταπολίτευσης, την κατάργηση της μαθητικής ποδιάς, την καθιέρωση της Δημοτικής γλώσσας, την εκλογή των μαθητικών συμβουλίων, την μικτή βόλτα στην γυμνασιακή αυλή καθώς και την απαρχή κάποιας, έστω μικρής, ελεύθερης έκφρασης.

Φυσικά η άνοιξη έφτασε με μεγάλη καθυστέρηση στην Κόνιτσα, λόγω των ιδι-

αιερωτήτων της περιοχής.

Σε σχέση όμως με τις μαθησιακές διαδικασίες είναι αλήθεια ότι στο Γυμνάσιό μας η γνώση μεταδιδόταν από τους καθηγητές μας με αγάπη, με συνέπεια, με επιμονή, με υπευθυνότητα, και με στόχο την επιτυχία της εισαγωγής στα πανεπιστήμια. Είχε πάρα πολλές επιτυχίες το γυμνάσιό μας χωρίς φροντιστήρια, αλλά μόνο με την αμέριστη βοήθεια και συμπαράσταση των καθηγητών μας. Έτσι λοιπόν και από την τάξη μας αναδείχτηκαν επιστήμονες σε κάθε γνωστικό αντικείμενο, με λαμπρή πορεία και προσφορά στην κοινωνία.

Όλα αυτά τα θυμηθήκαμε, τα σχολιάσαμε στην συνάντησή μας αυτή. Μεσήλικες πλέον βρεθήκαμε μετά 40 χρόνια, χαρήκαμε, κλάψαμε, γελάσαμε, χορέψαμε διασκεδάσαμε.

Βέβαια φέραμε στην μνήμη μας και μαθητές και καθηγητές που έφυγαν από την ζωή τελώντας λιτό μνημόσυνο για την ανάπαυσή τους.

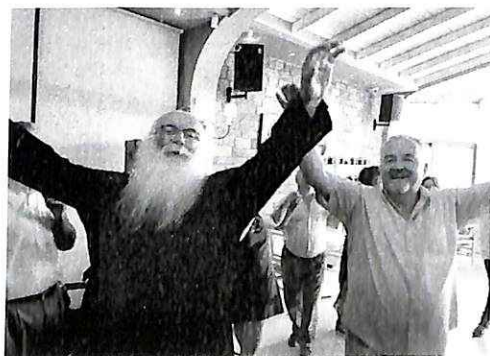
Επισκεφτήκαμε τους χώρους του Γυμνασίου μας. Καθήσαμε στα ίδια θρανία. Ξεφυλλίσαμε τον φοβερό κατάλογο επίδοσης μαθητών, που μας έφερε ο κ. Γάτσιος. Μέσα στην αίθουσα οι καθηγητές μας όλοι ανέφεραν κάποιο γεγονός από την τότε εποχή που είχε σχέση με τους συναδέλφους τους ή με εμάς τους μαθητές.

Όλα αυτά τα συναισθήματα που νοιώσαμε συμπληρώθηκαν με το γεύμα και

τον χορό που ακολούθησε με τον κλαρίνο του Κονιτσιώτη Σπύρου Δερδέκη σε εξοχικό κέντρο.

Χωρίσαμε αργά το απόγευμα με μια

δέσμευση. Να ξαναβρεθούμε όλοι τον Αύγουστο του 2027. Κι αυτό θα γίνει. Να έχουμε υγεία κι να είμαστε όλοι παρόντες.

ΠΕΚΛΑΡΙ -26 ΚΑΙ 27 ΙΟΥΛΗ -Το Πανηγύρι του χωριού-

- Εδώ στ' απόσκια της Τύμφης, στις ανθόσπαρτες πλαγιές της Τραπεζίτσας, εδώ είναι κτισμένο το πέτρινο Πεκλάρι.

- Εδώ στις 26 και στις 27 Ιουλίου - Μνήμη των Αγίων μας ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ και ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΑ γίνεται το έλα να δεις.

- Οι όπου γης Πεκλαρίτες και όχι μόνο, ευλαβείς προσκυνητές, έρχονται στο Μεγάλο αντάμωμα, στο Πανηγύρι του χωριού. Στις 26 πουνό-πουνό πριν ο ήλιος ροδίσει, όλοι οι δρόμοι, όλα τα σοκάκια, όλα τα σταυροδρόμια του χωριού, οδηγούν στον Ιερό βράχο της Αγίας Παρασκευής.

- Ευλαβείς προσκυνητές κάθε ηλικίας παρακολουθούν με κατάνυξη τη θεία λειτουργία, αγιάζονται στο Μέγα Αγιασμό, αλληλοσπάζονται, εύχονται τα καλύτερα και στη συνέχεια στις δροσερές αυλές των σπιτιών ξεφαντώνουν με το γνήσιο απόσταγμα, τσίπουρο - ρακί και με άφθονο μπρούσκο βαρελίσιο κοκκινέλι, παραγωγής μας και με χειροκάμωτες παραδοσιακές λιχουδιές της Πεκλαρίτισσας νοικοκυράς.

- Η ψησταριά στην πανέμορφη πλατεία του χωριού, το μεσοχώρι, έχει στηθεί, το χωριό ευδιδάξει, βραδάκι αρχίζουν να καταφτάνουν τα πρώτα καραβάνια των πανηγυριστών. Η πλατεία σφύζει, το αδιαχώρητο από πανηγυριστές κάθε ηλικίας, το φαγοπότι αρχίζει και η παραδοσιακή Ηπειρώτικη μούσα ενθουσιάζει και συναρπάζει τους μερακλήδες.

- Το ίδιο σκηνικό επαναλαμβάνεται και τη δεύτερη μέρα 27 του Αγίου Παντελεήμονα. Το προαύλιο της γραφικής εκκλησίας του Αγίου, κάτω από τον σπάνιο αιωνόβιο πλάτανο σφύζει από προσκυνητές. Η τελευταία βραδιά του πανηγυριού ανεπανάληπτη. Φέτος οι διοργανωτές του Πανηγυριού «Ο ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ -ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ και ΦΙΛΟΠΡΟΔΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ» του χωριού

ού που είχε την ευθύνη και την οργάνωση του πανηγυριού μας ξάφνιασαν ευχάριστα. Οι νέοι του χωριού με τις πρωτοβουλίες τους πραγματοποιήσαν πανηγυρικές εκδηλώσεις που έχει να γνωρίσει το Πεκλάρι από 15ετίας. Η τελευταία βραδιά του πανηγυριού καταχωρείται στα Πολιτιστικά δρώμενα του χωριού. Η μεγάλη ιστορική πλατεία χωρητικότητας 1.000 και πλέον καθισμάτων, χωρίς υπερβολές έφτασε το αδιαχώρητο.

- Για πρώτη φορά φέτος η πρωτοβουλία του Συλλόγου μας, μας ξάφνιασε. Περιηγητές 12 εθνοτήτων - 70 ατόμων - ερευνητές της παράδοσης εθίμων των πανηγυριών της επαρχίας προσήλθαν - τους έγινε η προσήκουσα υποδοχή και ενημέρωση - τους δεξιώθηκε ο Σύλλογός μας με παραδοσιακό δείπνο στο γραφικό παραδοσιακό κτήριο του Δημοτικού μας Σχολείου - δείπνο με παραδοσιακά εδέσματα Πεκλαρίτικης Παραγωγής - χειροκάμωτα από τις Πεκλαρίτισσες νοικοκυρές και βέβαια το παραδοσιακό μας απόσταγμα - τσίπουρο (ρακί) και το μπρούσκο βαρελίσιο κοκκινέλι έρρεαν άφθονα. Τέτοιες πρωτοβουλίες προάγουν και προβάλλουν το χωριό μας, αξίζουν θερμά συγχαρητήρια στους οργανωτές για τις πρωτοβουλίες αυτές!!! Άλλο γκρούπ 100 περίπου Οικολόγων Τουριστών με επικεφαλής τον γνωστό πλέον καθηγητή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Βασίλη Νητσιάκο, προσήλθαν και στον προαύλιο χώρο του Πολιούχου μας Αγίου Γεωργίου, τους έγινε ενημέρωση για την οικολογική περιβαντολογική φύση του χωριού μας από τον ίδιο τον καθηγητή με την συμπαράσταση του Πεκλαρίτη Δημοτικού υπαλλήλου Νίκου Φ. Κεφάλα. Στη συνέχεια ξεναγήθηκαν στα αξιοθέατα του χωριού και το βράδυ συμμετείχαν ενεργά στο μεγάλο γλέντι.

- Την τελευταία βραδιά του Αγίου Παντελε-

ήμονα το αποκορύφωμα των διήμερων πανηγυρικών εκδηλώσεων τίμησαν με την παρουσία τους, πέραν από τους εκλεκτούς μας ξένους που προαναφέραμε - ο Δήμαρχός μας Ανδρέας Παπασπύρου, μετά της συζύγου του, παρόντες ο ιερέας του χωριού Ευάγγελος Δόνος, ο Πρόεδρος της Κοινότητας Βασίλης Σπανός, οι Δημοτικοί μας Σύμβουλοι Σταύρος Κίτσιος και Βασίλης Ι. Σπανός και ο Πεκλαρίτης πλέον καθηγητής Βασίλης Νιτσιάκος. Και επώνυμοι και ανώνυμοι φίλοι.

- Η ορχήστρα του Παγκοσμίου φήμης Καλλιτέχνη Νίκου Φιλίππιδη προσέφερε κάτι το διαφορετικό, κάτι το ξεχωριστό στο φετινό μας πανηγύρι. Οι επισκέπτες περιηγητές έμειναν έκ-

πληκτοι με τα δρώμενα του Πεκλαριού.

- Θέλω να πιστεύω, ότι όλοι οι παράγοντες συνήργησαν σ' αυτήν την ανεπανάληπτη πανηγυρική εκδήλωση. Θα ήταν όμως άδικο να μην αποδοθούν τα εύσημα στους οργανωτές - τον πρόεδρο του Συλλόγου μας Ευθύμιο Α. Βουρδούκα και το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου - και γενικά στους νέους του χωριού και τις Πεκλαρίτισσες νοικοκυρές που προσέφεραν εαυτούς!!!

- Εύχομαι και του χρόνου να είμαστε όλοι εδώ και να προσφέρει ο καθένας το κατά δύναμη... για το καλό του χωριού μας.

Με εκτίμηση
Κ.Γ.Κ.

Από την υποδοχή των επισκεπτών -τουριστών ερευνητών της παράδοσης τοπικών πανηγυριών. Τους εκλεκτούς επισκέπτες υποδέχτηκαν ο Πρόεδρος του Πολιτ. Συλλόγου Ευθ. Α. Βουρδούκας και το Δ.Σ. Στις φωτογραφική ενμέριση για την παράδοση και την τέχνη της πέτρας.

Είναι αναστρέψιμη η κατιούσα στον Αμάραντο και στα άλλα χωριά της Επαρχίας μας;

Από τον Φιλόλογο Αγαθάγγελο Γ. Πολίτη

Από το μπαλκόνι του σπιτιού μου, ώρες κάθομαι πρωί-απόγευμα, εδώ στον Αμάραντο, βλέπω στο μακρινό και εγγύτερο χώρο εικόνες, που τόσο με επηρεάζουν, ώστε άλλοτε γίνομαι αισιόδοξος και άλλοτε κατά το πλείστον πεσιμιστής και απαισιόδοξος.

Ο πιο μακρινός χώρος ασφαλώς είναι ο ουράνιος, που περιορίζεται στα τρία σημεία του ορίζοντα από τις ψηλές βουνοκορφές του χωριού μου και μόνο το νότιο μέρος εκτείνεται ως πέρα στην οροσειρά της Πίνδου και του Σμόλικα. Αυτός λοιπόν ο ουράνιος χώρος όλον τον Ιούνιο είναι συννεφοσκεπής και μόνο κάποιες πρωινές ώρες είναι καθαρός και καταγάλανος. Πολύ σπάνια τον διασχίζει κάποιο αεροπλάνο, αδήλου προέλευσης και προορισμού και πιο κοντά σμήνος από αγριοκελίδονα με το σπαθάτο κιτρινόμαυρο σώμα τους φαίνεται πως ανιχνεύουν το χώρο για να σήσουν τη φωλιά τους. Πολύ θάθελα να προτιμήσουν κάποια γωνιά του σπιτιού μου, αλλ' αυτά βιάζονται να πάνε αλλού, για να ξανάρθουν την άλλη μέρα, δίνοντας μια νότα ζωής, στον ακατοίκητο πλέον κάτω Μαχαλά του Αμαράντου.

Σύρριζα της εξώπορτας βρίσκεται η ροδακινιά μας. Το γέρικο κορμί της φέ-

ρει επάνω του λιγότερους καρπούς από τα χρόνια της. Μάρτυρας ίσως μοναδικός από τα καρποφόρα δέντρα, που καλλιεργούσε ο μακαρίτης ο πατέρας μου.

Τα κηπευτικά με τη φροντίδα του συνεργάτη μου, Βλαδίμηρου είναι σε πλήρη ακμή, αλλ' ακόμα δεν γευτήκαμε τίποτε απ' αυτά.

Πολύ κοντά με τον κήπο είναι ο ναϊσκος του Αγίου Δημητρίου και δίπλα το περίπτερο, κλειστό και ξεχασμένο, περιμένει πότε θα φανεί ο αγροτικός γιατρός για να τον δεχτούν οι δυο ηλικιωμένες γερόντισσες του Μαχαλά.

Στον Αν-Δημήτρη κάνει στάση το λεωφορείο Κόνιτσα-Λουτρά Αμαράντου. Τα τελευταία τουλάχιστον 5 χρόνια οδηγό έχουμε τον Τόλη, [έτσι προτιμά να τον φωνάζουμε] αφοσιωμένο στη δουλειά του και στο τιμόνι του, με τόση συνέπεια και προσοχή, που αποτελεί παράδειγμα αφοσιωμένου στα καθήκοντά του υπαλλήλου.

Περνά από την Αγία Βαρβάρα, την Πηξαριά, διέρχεται τη γέφυρα του Σαραντάπορου και αναρριχάται στις στροφές με ελάχιστο ορατό χώρο ως να φθάσει στην Εξοχή.

Σύνολο επιβατών από τα 4 χωριά 8, την Τρίτη 20-6-2017. Από πού να αν-

λήσει κανείς μια αισιόδοξη σκέψη για το σταμάτημα της κατιούσας που πήραν τα χωριά μας!

Όσο να φθάσει στην Κόνιτσα τελειώνει και η κασέτα του Τόλη με τα ηπειρώτικα τραγούδια της ξενιτιάς.

«Ανάθεμά σε ξενιτιά και συ και τα φλουριά σου
μας πήρες τα παιδάκια μας
και τά'κανες δικά σου».

Δεν φταίει η ξενιτιά! Φταίνε οι αλόγιστες πιλιτικές που εφάρμοσαν οι πολιτικοί μας από τον εμφύλιο ως την τελευταία οικονομική κρίση, που ρήμαξε ο τόπος και χάθηκε η ελπίδα να αναγεννηθεί. Ιδιαίτερα για την ακριτική Κόνιτσα, που έγινε δύο φορές ολοκαύτωμα, κανείς πολιτικός δεν ενδιαφέρθηκε να αξιοποιήσει τις πνευματικές και υλικές δυνάμεις που διαθέτει ο τόπος μας.

Κλείνω εδώ την παρένθεση γιατί αυτά εις "ώτα" μη ακουόντων ματαιώς απευθύνονται.

Επανέρχομαι σημειώνοντας πως μέχρι τώρα 25-6 το λεωφορείο δεν ανεβαίνει στα Λουτρά. Γρήγορα όμως επιτρέποντος και του καιρού θα επανέλθουν όσοι γνώρισαν την ιαματική αξία των Λουτρών και οι λάτρες της περιβαλλοντικής φύσης που ξεπερνά Αυστρίες και Ελβετίες.

Και προς πείσμα της κρίσης θα βρουν αυξημένες σε απαιτήσεις εξυπηρετήσεις στη διάρκεια της παραμονής των.

Το απερίγραπτο σε ομορφιά φυσικό περιβάλλον των Λουτρών, η θεραπευτι-

κή δύναμη που έχουν και η διάνοιξη του δρόμου προς Μακεδονία, δημιουργούν για το χωριό μας μια αισιόδοξία ότι θα επιζήσει και θα βρει το δρόμο της επανάκαμψης.

Με αφορμή την στάση στον Αν-Γιώργη θα σταματήσω για να αναφέρω δι' ολίγων την προσωπικότητα του πατρός Νικολάου Μέμου. (Αν και γνωρίζω ότι περιπεύουν οι έπαινοι για έναν τόσο άξιο λειτουργό του Υψίστου). Η παρουσία του παπα-Νικόλα όχι μόνο στην κεντρική μας εκκλησία αλλά και σ' όλα τα διάσπαρτα εξωκλήσια γύρω από το χωριό είναι αξιοθαύμαστη. Ακούραστος, είναι πανταχού παρών, έχει καρδίσει τον σεβασμό και την αγάπη όλων των ενοριτών, που σπεύδουμε να ακούσουμε την άφρονη ψαλμωδία, το απλό και απέρριπτο κήρυγμα και να ασπασθούμε παίρνοντας το αντίδωρο την σεπή δεξιά του.

Δίπλα του αθόρυβος, με το προσήκον ήθος, με ήπιο και σεβαστό παρουσιαστικό, για πολλά-πολλά χρόνια ο εθελοντής (μη διορισμένος) νεωκόρος μας Σωτήριος Νάκος. Αυτό είναι άδικο και δεν ξέρω ποια Αρχή μπορεί να αποκαταστήσει αυτή την αδικία, του Σωτήρη που είναι τόσο δεμένη η ζωή του με τον Αν-Γιώργη. Κάνει τα πάντα για να είναι όλα τέλεια και στην ώρα τους.

Στο ψαλτήρι του Αν-Γιώργη χρόνια τώρα επιμελώς και ανελλιπώς, στέκουν δυο εξαίρετοι Αμαραντιώτες.

Ο Κώστας Ζάμπος και ο Αχιλλέας Ζακόπουλος πρωί-πρωί, πριν και από την

1η καμπάνια, παρόντες στο δεξιά ψαλτήρι, συνεχίζουν όσο το δυνατό σωστά να ψάλλουν τα εωθινά, τα κοντάκια και τα τροπάρια και όλο το λειτουργικό. Για τον Κώστα, προικισμένο με ταλαντούχα φωνή, η πολύχρονη θητεία του στο ψαλτήρι, αποτελεί μεγάλη προσφορά για το χωριό μας και ο «πας λόγος» δεν είναι αρκετός να εκφράσει τη μεγάλη αυτή προσφορά. Και όλα εθελοντικά, χωρίς καμιά επαγγελματική απαίτηση.

Για τον Αχιλλέα πτυχιούχο της Γηραιάς Ζωσιμαίας Ακαδημίας, τα όποια στοιχεία της βυζαντινής μουσικής διδάχτηκε δεν πήγαν επί ματαιώ καθόσον μάλιστα η βυζαντινή μουσική δεν υπέστη τόσες αλλοιώσεις, όσες η γλώσσα. Γιατί άγρυπνος φύλακας της Β. μουσικής είναι η Εκκλησία, ενώ για τη γλώσσα καμιά Ακαδημία και κανένα Ελληνικό κοινοβούλιο δεν πήρε κάποια αμυντικά μέτρα να την περιφρουρήσει από την αθρόα εισβολή ξένων λέξεων.

Πάντως οι όποιες γνώσεις δεν θα

ήταν αρκετές, αν δεν είχε τον Ένθεο πόθο, τον ζήλο και την άοκνη εργατικότητα να προσφέρει. Το τονίζω αυτό, γιατί στις μικρές κοινωνίες δεν συνηθίζεται να γίνεται αποδεκτό μικρό ή μεγάλο έργο. Είναι ίδιον της ανθρώπινης φύσης να μεγαθύνει κάποια παράλειψη και να σιωπά στα ωραία και χρήσιμα. Ο Αχιλλέας τρέχει παντού να βρίσκει την πρόπουσα λύση στα μικρά ή μεγάλα θέματα της Ενορίας μας. Εξαίρω την προσωπικότητα των δύο ιεροψαλτών μας και εύχομαι να είναι γεροί, με υγεία και να ακούονται από το ψαλτήρι σε ταιριαστή αρμονία, όπως π.χ. στο χερουβικό.

Όταν υπάρχει αμετακίνητη η πίστη σε κάποιες αξίες, αισιόδοξώ, πως το καμπαναριό του Αν-Γιώργη θα διαλαλεί όχι τους χαμένους παραδείσους που έφυγαν, αλλά αυτούς τους καινούργιους που θάρθουν. Η ιστορία μας διδάσκει πως ύστερα από κάθε πτώση ακολουθεί η Ανάσταση.

Ορειβατικός Σύλλογος
Κόνιτσας στον Αμάραντο

Ύμνος στην Δημοκρατία

Στά βάθη των αιώνων
Η Δημοκρατία γεννήθηκε
και την πατρίδα της
την πρώτη
Με λαμπρότητα χαιρετά!

Είναι σαν ένας ήλιος που ανατέλλει
Πάνω από τα μελωδικά βουνά
Κάνεις άξαφνα να ανθίζουν
Ελπίδες μέσα μας ξανά!

Τους θρόνους σου ετίμησες
Και διώχνεις μακριά κάθε οργή
Κι ύστερα αρχίζεις να σαλπίζεις
Με βροντερή φωνή λαλιά!

Χαίρε, προγονική μας θεά
Χαίρε, μητέρα του φωτός
Παιδιά σου είναι μαγεμένα
Το δίκιο κι ο Πολιτισμός!

Σήμερα είναι ανάγκη
να παραμείνεις ζωντανή
Με χαρακτηριστικά τη
Δύναμη, την πυγμή

χαρά σ' όλον τον
κόσμο να σκορπάς
και τους αδικημένους να τιμάς!

Βικτωρία Ν. Τσάγκα

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Α. Καλοκαιρινή εκστρατεία ανάγνωσης και δημιουργικότητας «Περιπέτειες από σημείο σε σημείο»

Για 6η συνεχόμενη χρονιά από 16 Ιουνίου έως 4 Αυγούστου υλοποιήθηκε στη βιβλιοθήκη μας η καλοκαιρινή εκστρατεία ανάγνωσης και δημιουργικότητας με θέμα «Περιπέτειες από σημείο σε σημείο». Για σχεδόν 2 μήνες **550 παιδιά ηλικίας 4-14 ετών** συμμετείχαν σε ένα πανελλήνιο παιχνίδι σύνθεσης γύρω από διαφορετικά σημεία: σημεία εκκίνησης, σημεία σίξης, σημεία ισορροπίας, σημεία καμπίης, σημεία βρασμού, σημεία του ουρανού, σημεία και τέρατα! Φέτος η καλοκαιρινή εκστρατεία «ταξίδεψε» και στις Δημοτικές Ενότητες Κεφαλοχωρίου, Αγίας Παρασκευής, Διστράτου και Δροσοπηγής! Ευχαριστούμε θερμά όλα τα παιδιά που γέμισαν και αυτό το καλοκαίρι τη βιβλιοθήκη μας, τους γονείς τους που μας εμπιστεύτηκαν και όλους όσοι βοήθησαν εθελοντικά για μια ακόμη χρονιά προκειμένου να υλοποιηθεί η καλοκαιρινή εκστρατεία.

Β. Προγράμματα INTERREG.

Δύο νέα προγράμματα που θα χρηματοδοτηθούν από το διασυνοριακό πρόγραμμα Ελλάδας-Αλβανίας INTERREG εγκρίθηκαν στη βιβλιοθήκη μας.

Το πρώτο με τον διακριτικό τίτλο «EXPLORAL» έχει ως στόχο τον εμπλουτισμό της ψηφιακής βιβλιοθήκης

«Balkaneana» με προφορικές μαρτυρίες για την ιστορία και τις παραδόσεις της περιοχής καθώς και τη δημιουργία μιας εφαρμογής για κινητές συσκευές που θα περιέχει διαδραστικές πληροφορίες για την περιοχή και επίσης θα συνδέεται με τη «Balkaneana». Το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί σε συνεργασία με το τμήμα Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και τους δήμους Αργυροκάστρου και Πρεμετής. Ο συνολικός προϋπολογισμός ανέρχεται στις 597.586 ευρώ, ενώ ο προϋπολογισμός για τη Δημόσια Βιβλιοθήκη Κόνιτσας ανέρχεται στις 113.950 ευρώ.

Το δεύτερο με τον διακριτικό τίτλο «Business Clubs» έχει ως στόχο τη δημιουργία «μονάδων υποστήριξης» και «χώρων φιλοξενίας» καινοτόμων και μικρών επιχειρήσεων που θα ιδρυθούν στις συνεργαζόμενες βιβλιοθήκες, προκειμένου να δοθούν κίνητρα για να παραμείνουν στην περιοχή νέοι και να μειωθούν οι μη βιώσιμες επιχειρήσεις. Το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί σε συνεργασία με τις βιβλιοθήκες των Δήμων Αργούς Ορεστικού, Καστοριάς και Πρεμετής και με το Πανεπιστήμιο Αυλώνα «Ismail Qemali». Ο συνολικός προϋπολογισμός ανέρχεται στις 577.380 ευρώ, ενώ ο προϋπολογισμός για τη Δημόσια Βιβλιοθήκη Κόνιτσας ανέρχεται στις 128.335 ευρώ.

ΣΩΤΗΡΗ Π. ΤΟΥΦΙΔΗ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ
ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

- ΚΟΝΙΤΣΑ - ΠΩΓΩΝΙ - ΖΑΓΟΡΙ -
(ΤΙΜΩΡΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ Κ.Α.)

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2017

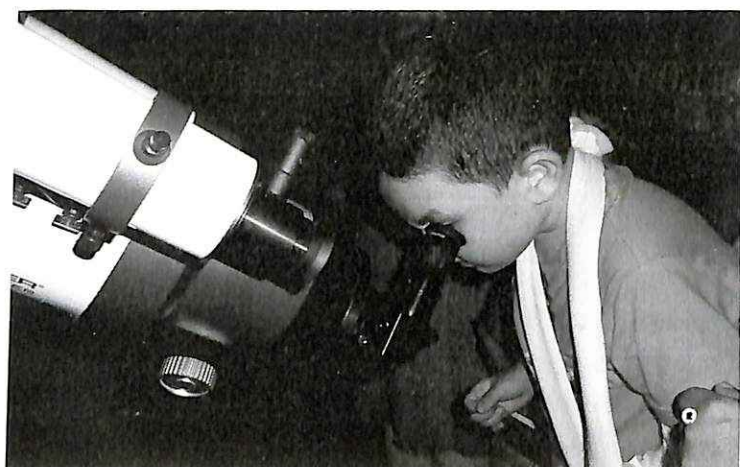
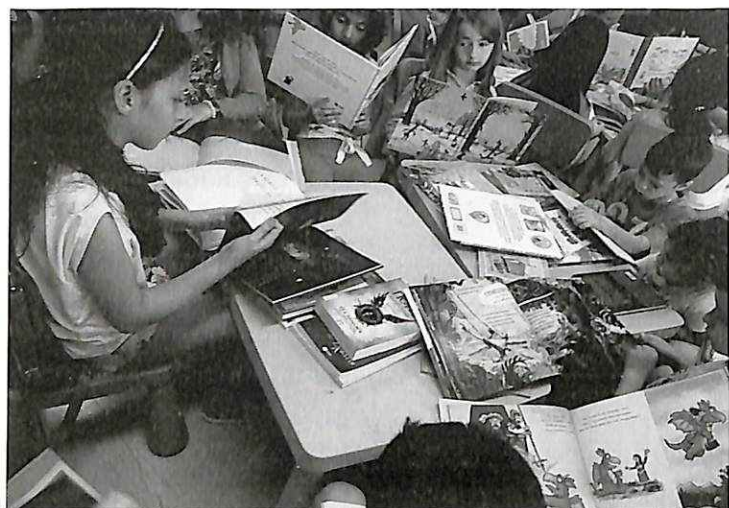
Μόλις κυκλοφόρησε το νέο βιβλίο του Σωτ. Τουφίδη

**Διάθεση: Κόνιτσα τηλ. 26550-22212
κιν. 6979138737**

**Βιβλιοπωλείο: Ε. Κυρίτση Κόνιτσα
Τηλ. 26550-22434**

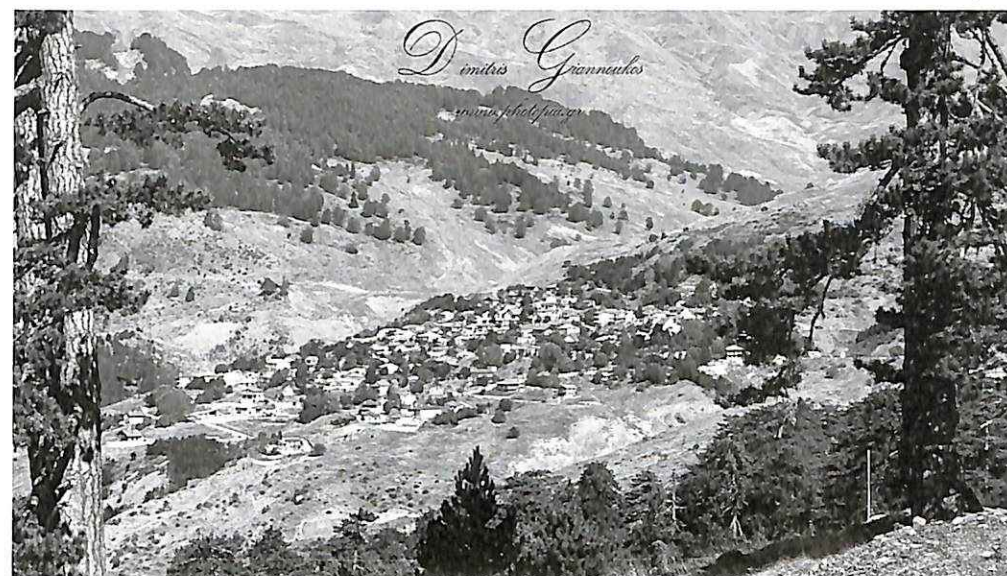
**Αναγνώστης: Πυρσινέλλα ΙΙ
Γιάννινα**

**Κουμπλομάτης: έναντι Δικ. Μεγάρου
Γιάννινα**

ΤΡΙΗΜΕΡΟ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑ

Του Κώστα Γ. Παγανιά

Αρχές Αυγούστου (4-5-6/8) πραγματοποιήθηκε στο Βλαχοχώρι του Γράμμου, στο ψηλότερο χωριό της πατρίδας μας, στην Αετομηλίτσα η γιορτή της κτηνοτροφίας. Πριν 17 χρόνια ο τότε πρόεδρος της Κοινότητας Χρήστος Νιτσιάκος υλοποίησε για πρώτη φορά την ιδέα της γιορτής μιας και η Αετομηλίτσα είναι κατ' εξοχήν κτηνοτροφικό χωριό.

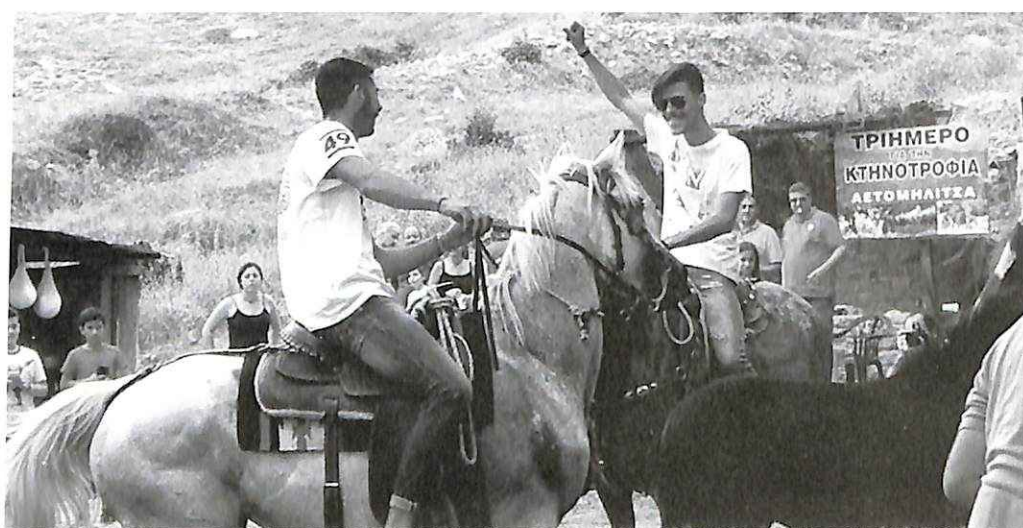
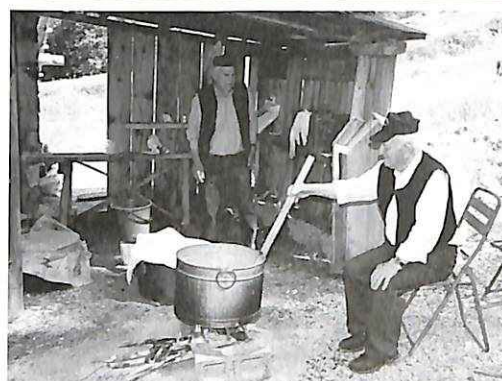
Από τότε η γιορτή έχει παγιωθεί και την αγκάλιασαν όχι μόνο οι Ντενισκιώτες αλλά και πολύς κόσμος από όλη την Ελλάδα. Ο εθελοντισμός, η προσφορά και η άσπογη φιλοξενία αποτελούν τα χαρακτηριστικά της γιορτής. Επίσης κάθε χρόνο αναδεικνύονται και συζητούνται τα προβλήματα του κλάδου των κτηνοτρόφων με σημαντικές ημερίδες, στις οποίες παίρνουν μέρος εξειδικευμένοι επιστήμονες και άλλοι παράγοντες που έχουν σχέ-

ση με τον συγκεκριμένο τομέα της πρωτογενούς παραγωγής.

Σε όλα αυτά τα χρόνια σημαντική είναι η προσπάθεια για την ανάδειξη και την προώθηση ενός μοναδικού προϊόντος, που παρασκευάζεται μόνο στην Αετομηλίτσα, της λεγόμενης ούρδας.

Με την επί τόπου παρασκευή της ούρδας και το γλέντι στην "Γκούρα" κλείνει κάθε χρόνο η γιορτή, στην οποία προσφέρεται δωρεάν σε όλους, γίδα βραστή, ψητά, πίτες, γλυκό και άφθονο κρασί. Συγχαρητήρια σε όλους τους συντελεστές, τους χορηγούς, τους εθελοντές, τους συλλόγους και σε όλους τους Ντενισκιώτες για την εκδήλωση αυτή.

ΚΩΣΤΑΣ Γ. ΠΑΓΑΝΙΑΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΒΛΑΧΩΝ ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ

ΤΑ ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ ΤΟΥ ΑΡΜΑΤΟΒΟΥ

ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Arúngu Αρούγγκου. Ονομασία της επίπεδης έκτασης κάτω από το *Τζίλου-ρούσιου*. Από το βλάχικο ουσιαστικό *rúngu* «ρόγκι», προφερόμενο με το πρόθεμα *a-*. Χάριν ευφωνίας, σε πολλές λέξεις της βλάχικης, κυρίως όσες αρχίζουν απο *-l* και *-r*, προτίθεται ένα *-a*, π.χ. *a-róšiu* «κόκκινος», *a-răci* «ρακί, τσίπουρο», *a-úmbra* «ίσκιος». (Ν. Κατσάνης - Κ. Ντίνας, Γραμματική της κοινής Κουτσοβλαχικής, σ. 20. Νικολαΐδης, ό.π., σ. μα'). Η λέξη *núngu* προέρχεται είτε από τον λατινικό αμάρτυρο τύπο *runcus* και αυτός από το ρήμα *runcō - runcare* «βοτανίζω, ξεχορταριάζω», είτε από το αλβανικό *roge* «λιβάδι με χορτάρι στη μέση του δάσους, απογυμνωμένο με φωτιά τμήμα γης και αυτό από το λατ. *rogi* «πυρά, καταστροφή» (Θ. Δασούλας, Αγροτικές κοινωνίες του ορεινού χώρου κατά την οθωμανική περίοδο, Ιωάννινα 2009, σ. 370). Κατά τον Οικονόμου (Σλαβικά λεξιλογικά δάνεια στα ελληνικά ιδιώματα της Ηπείρου, Ιωάννινα 2010, σ. 39), το ουσιαστικό *ρόγγι* προέρχεται από το σλαβικό ρήμα *goreti* «καίω». Πάντως, *ρόγγια* λεγόταν η καλλιέργεια πάνω σε καμένες ή εκχερσωμένες εκτάσεις.

-al Nástα αλ Νάστα (Γ' *Arúngilú-*) = στο *ρόγγι* του Νάστα. Η πλαγιά πάνω από το *Λιλέκη*. Το όνομα Νάστα - Νάστος είναι μετασχηματισμός του βαπτιστικού Αναστάσιος.

Arungurinā Αρουγκουρίνα (I'-). Η απόκρημνη και κατάφυτη από οξυές πλαγιά πίσω από τον *Σμίλιανο* και πάνω από τη *Μπούια*. Από το ουσιαστικό *arúngu* και την κατάληξη *-inā*, λατ. *-inus*. Εδώ η λέξη φαίνεται να χρησιμοποιείται με τη σημασία που ο όρος *rúngu* έχει όταν προσδιορίζει τμήμα δάσους που φέρει πυκνή βλάστηση (Δασούλας 2009, σ. 269).

Αγύμ Αρούου = ποτάμι. Έτσι ονομάζεται γενικά η περιοχή του Αώου. Είναι το κατεχοχόν ποτάμι του χωριού. Η λέξη *αγύμ* προέρχεται από το λατ. *rivus*, i «ο ποταμός».

Aguálbu Αρουάλμπου (I'-) = στον ασπροπόταμο. Ονομασία του ποταμιού που αποτελεί το όριο με τις Πάδες. Σύνθετο τοπωνύμιο από το ουσιαστικό *αγύμ* και το επίθετο *álbu* «άσπρος», λατ. *albus*, a, um.

Azvistiriaμ Ασβιστιριά (I'-) = στην ασβεσταριά. Η περιοχή πριν από τη *Βόλια Σιάκα* και πάνω από τον επαρχιακό δρόμο. Πήρε το όνομά της από την ασβεσταριά που είχε εγκαταστήσει εκεί προπολεμικά ο Χρήστος Καραΐσκος.

Báltā Μάλτα (Ia-). Η επίπεδη έκταση πριν από τις κεραίες κινητής τηλεφωνίας με χωράφια καλλιεργούμενα παλιότερα με δημητριακά. Το τοπωνύμιο είναι συνηθισμένο και δίνεται σε τοποθεσίες που αναβλύζουν νερά. Προέρχεται από το βλάχικο ουσιαστικό *bálta* «στάσιμο νερό, έλος, βάλτος», λέξη ευρύτατα διαδεδομένη στον βαλκανικό χώρο, ώστε να είναι αμφισβητούμενο ζήτημα αν προέρχεται

από τα σλαβικά (blato «το τέναγος, το έλος») ή αν πρόκειται για παλιά βαλκανική λέξη (Οικονόμου 2010, σ. 18).

- Sun Kátrā la Báltā Σουν Κιάτρ^α λα Μπάλτ^α = κάτω από την πέτρα στην μπάλτα. Μικρό ίσιωμα κάτω από τον βράχο που βρίσκεται στην τοποθεσία αυτή. Η πρώτη λέξη του περιφραστικού αυτού τοπωνυμίου είναι η πρόθεση sun(m) «κάτω από, υπό» (λατ. sub) και η δεύτερη το ουσιαστικό kátra «πέτρα, βράχος».

Birdéj Μπινρτέν¹ (la-) = στα μπερντένια. Η βραχώδης έκταση πάνω από την Κορομηλιά. Τα μπερντένια είναι είδος άγριου λαχανικού, το φυτό asphodeline lutea, πολυετής πόα με βρώσιμο βολβό.

Bisiáricā Μπισεάρικ^α (la-) = στην εκκλησία. Το τοπωνύμιο αναφέρεται στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου, στο κέντρο του χωριού. Είναι ο πολιούχος άγιος, προστάτης όχι μόνο των ναυτιλλομένων, αλλά και όσων ταξιδεύουν. Η εκκλησία εγκαινιάστηκε το 1810 και αγιογραφήθηκε το 1862 από Σαμαριναίο αγιογράφο.

Bolirā Μπολίρ^α (la-). Ονομασία της επίπεδης έκτασης βόρεια του χωριού, όπου μέχρι πρόσφατα καλλιεργούνταν κηπευτικά. Το τοπωνύμιο εμφανίζεται, με διάφορες παραλλαγές, συχνά στον ελλαδικό χώρο. Ο Max Vasmer (ό. π., σ. 156) καταγράφει το Μπολιάρι και Μποολιάρι στην Αρκαδία και το συνδέει με το skr Boliare, βουλγ. Bolerono, Boleriski Isvor, τα οποία ανήκουν στο πβουλ. boljarind πληθ. boljare «ευγενείς, ευπάτριδες». Ο Οικονόμου (1986, σ. 899) στο Βορίλα, η - Βορίλες αναφέρει τις απόψεις του Μέρτζιου και του Βλαχόπουλου, ο πρώτος από τους οποίους

το σχετίζει με το ρουμ. borila «νότιος άνεμος» ή με τα σλαβ. vrilja «πηγή» ή το αλβ. vrole «δίνη ύδατος» και ο δεύτερος με το σλαβ. voril «ελατότοπος». Πιθανή, όμως, είναι και η προέλευση του τοπωνύμιο από το σλαβ. bolie, bolje «μεγαλύτερος, καλύτερος» (Miklosich, Etymologisches..., σ. 17 και Lexicon palaeoslovenico-graeco-latīnum, σ. 40). Θα μπορούσε έτσι να σημαίνει τον γόνιμο και εύφορο τόπο, ακριβώς δηλαδή αυτό που είναι.

Brádū Μπράντ^{ου} (la-) = στο έλατο. Τοποθεσίες πίσω από την Τσίούμα και στη Μπούια. Φυτώνυμια που πήραν την ονομασία από μεμονωμένα έλατα που υπήρχαν εκεί. Το βλάχικο αυτό ουσιαστικό προέρχεται από το αρχ. ελλ. βράθυ -νος «είδος θάμνου με κυπαρισσοειδή φύλλα», απ' όπου και το αλβ. bredh (Οικονόμου 1986, σ. 802).

Buršunétsi Μπουρσ'ιουβέτς¹. Η πλαγιά με χαμηλή βλάστηση μετά τη Βάλια Σιάκα, πάνω από την επαρχιακή οδό. Το τοπωνύμιο προέρχεται από το σερβ. bush «δάσος θάμνων, θαμνόδεντρα, θάμνο», αλβ. bus-i (Ζιώγας Κόνιτσα 77, 326), με την προσθήκη της σλαβικής κατάληξης -bcb >-ec, η οποία, εκτός της υποκοριστικής σημασίας, ουσιαστικοποιεί επιθετικούς τύπους (Οικονόμου 2010, σ. 72).

Búi Μπού¹ (tu-). Η άγρια χαράδρα που διασχίζεται από τον Ασπροπόταμο. Σλαβ. buj «χειμαρρώδης, ορμητικός άγριος», σερβ. bujan «σφοδρός βίαιος», αλβ. buje-a «ο πάταγος ο θόρυβος, ο κρότος» (Miklosich, Etymologisches... σ. 24 Οικονόμου 2000, σ. 23, Ν. Γκίνης, Αλβανο-ελληνικό λεξικό, σ. 90).

ΣΧΟΛΙΑ

Για την Αριστεία

Κι άλλη φορά, από τις στήλες του περιοδικού μας, έχουμε σχολιάσει για την Αριστεία και την Παιδεία. Το θέμα είναι τεράστιο και οι εκάστοτε κυβερνήσεις, που έρχονται και παρέρχονται -με σκοπιμότητες- καϊδεύουν τα αφτιά του κομματικού τους ακροατηρίου. Η πολιτεία έχει καθήκον να μελετήσει σοβαρά το θέμα. ΟΧΙ επιπολαιότητες!

Βεβαίως ν' ακουστούν οι γνώμες των μεν και των δε, να καθίσουν κάτω και να βρει η Πολιτεία, διάβαζε Υπουργείο Εθνικής Παιδείας σωστές λύσεις.

Δεν χρειάζεται μακρηγορία.

Σχεδόν εδώ και τρεις χιλιάδες χρόνια πριν, ο προπάτοράς μας ο Όμηρος στην "Ιλιάδα" το έλυσε το θέμα και συμπύκνωσε σε δύο στίχους το μεγάλο θέμα της Παιδείας και του Ελληνικού μας Πολιτισμού. «Ιδού πως: "Αιέν αριστεύειν και υπείροχον έμμεναι άλλων, μηδέ γένος πατέρων αισχυνέμεν"». Δηλαδή στη γλώσσα μας: «Πάντα ν' αριστεύεις, να ξεπερνάς τους άλλους και να μην ντροπιάζεις τη γενιά των προγόνων σου». Αυτό τα λέει όλα. Σήμερα σχεδόν κινδυνεύουμε να φθάσουμε στο άλλο άκρο και μερικοί να θεωρούν την αριστεία παράδειγμα προς αποφυγή. Και όλα να γίνονται με κλήρο, υποβάθμιση και οπισθοδρόμηση. Όλοι χρειάζονται: «Ενί δε εκάστω ημών εδόθη η χάρις κατά το μέτρον της δωρεάς του Χριστού».

(Επιστολή προς Εφεσίους Αποστ. Παύλου κεφ. Δ. § 1-7).

Πιστεύουμε με άλλους, ότι η Παιδεία μας πρέπει να στρέφεται σε όλους τους το-

μείς της γνώσης και της αξιοποίησης όλων των νέων μας. Ο Όμηρος είναι πάντα Επίκαιρος.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

• Από κάποιους περιέργους πυροβολισμούς στην χαράδρα Αώου δημιουργείται η υποψία ότι ενδέχεται μερικοί αδιόρθωτοι λαθροθήρες να ενεδρεύουν σε διάφορα σημεία που κατεβαίνουν τα διψασμένα, από τον παρατεταμένο καύσωνα, αγριόγίδα, για νερό.

Καλό θα είναι οι αρμόδιες υπηρεσίες να κάνουν που και που κανέναν έλεγχο.

- «Αύγουστε καλέ μου μήνα, να ήσουν δυο φορές το χρόνο».

Επαλήθευση της λαϊκής παροιμίας μας θύμισε η κίνηση στους δυο μήνες (Ιούλιος-Αύγουστος) του καλοκαιριού. Πολύς κόσμος στα χωριά και μέσα στην Κόνιτσα.

Εκδηλώσεις, πανηγύρια, συνωσιμίες από αυτοκίνητα στους δρόμους και γεμάτα από πελάτες σούπερμάρκετ κ.λ.π. Σ.Τ.

• Πλούσιες οι φετινές καλοκαιρινές εκδηλώσεις από το Δήμο και τους διάφορους Συλλόγους στην Κόνιτσα και τα χωριά, παρατηρείται όμως "τοιγγουνιά" στα χειροκροτήματα από τους θεατές - ακροατές.

Τα χειροκροτήματα είναι η αμοιβή αυτών που ιδρωκοπούν στην εξεδρά για να απολαμβάνουν οι άλλοι στις καρέκλες τους αναπαυτικά το θέαμα. Δεν μας στοιχίζουν τίποτε, γιαυτό ας τους ανταποδίδουμε τη χαρά με περισσότερα και ζωηρά παλαμάκια.

Ανακοίνωση

Η συνεστίαση των 50 χρόνων των αποφοίτων Γυμνασίου Κόνιτσας 1967 απέτυχε παρά τις προσωπικές γραπτές προκλήσεις σε όλους και δημοσιεύσεις.

Εκ των 43 αποφοίτων βρέθηκαν μόνο 10. Το λυπηρό και ακατανόητο ήταν ότι πολλοί συμμαθητές βρίσκονταν στην Κόνιτσα ή στα γύρω χωριά και δεν παρευρέθηκαν ενώ άλλοι ήρθαν ειδικά ακόμη και από Αθήνα. Τι κρίμα!...

Πάντως τα 50 κεριά σβήστηκαν και ορίστηκε η επόμενη συνάντηση να γίνει στα 100 χρόνια, με την ευχή έως τότε "καλά γεράματα".

Γ. ΜΑΡΡΑΙΗ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

• Χωρίς βροχές και με θερμοκρασία 40ο μας αποχαιρέτησε ο Ιούλιος, δίνοντας τη σκυτάλη στον Ιούλιο που συνέχισε με τον ίδιο καιρό.

Ο Ιούλιος είναι μήνας με πολλά πανηγύρια στην περιοχή μας αλλά και μήνας μνήμης από την επιδρομή της γερμανικής μεραρχίας Εντελβάις που στις 9-10/7 του 1944 πέρασε τα αλβανικά σύνορα και πυρπολόησε σπίτια, σκότωσε αθώους ανθρώπους κ.λ.

Εκδηλώσεις μνήμης έγιναν στην Μολυβδοσκεπάστη, στο Αηδονοχώρι, που αναγνωρίστηκε φέτος ως "μαρτυρικό χωριό" με Προεδρικό διάταγμα, καθώς και

στο γειτονικό χωριό του Πωγωνίου Κεφαλόβρυσο, στο οποίο οι Γερμανοί δολοφόνησαν 22 άτομα καίγοντάς τα σ' ένα σπίτι.

• Αδελφοποίηση των Δήμων Κόνιτσας και Χάλκης γενέτειρας του υπολοχαγού Αλεξάνδρου Διάκου που έπεσε ηρωικά στον Αϊ Λιά Φούρκας το 1940 έγινε στις 19/7 στην αίθουσα τελετών του Δήμου.

• Στις 20/7 γιορτάστηκαν τα 77 χρόνια Μνήμης στον Αϊ Λιά Φούρκας. Η εκδήλωση άρχισε με την καθιερωμένη Δοξολογία και επιμνημόσυνη Δέηση, χοροστατούντος του Μητροπολίτη Κόνιτσας κ. Ανδρέα.

Στέψη των προτομών Συν/ρχη Δαβάκη και Υπ/γού Διάκου και κατάθεση στεφάνων, σύντομη τοπογραφική και ιστορική ανασκόπηση από Αξ/κό του 583 Μ.ΤΠ και ομιλία με θέμα "Η Γυναίκα της Πίνδου το 1940 - Μαρτυρίες" από τον Πρόεδρο της ΚΕΔΚ κ. Αθαν. Λάκκα. Ακολούθησε αναπαράσταση του τραυματισμού του Δαβάκη από στρατιώτες του 583 τ.π.

Στο τέλος έγινε δεξίωση στην πλατεία της Φούρκας και το πρόγραμμα έκλεισε με παραδοσιακούς χορούς από τον χορευτικό Όμιλο Κόνιτσας.

Παρέστησαν, ο Περιφερειάρχης κ. Αλεξ. Καχριμάνης, οι Δήμαρχοι Χάλκης κ. Μιχ. Πατρός και Κόνιτσας κ. Ανδρέας Παπασπύρου, εκπρόσωποι στρατιωτικών και αστυνομικών Αρχών και αρκετός κόσμος.

• Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε στην Αετομνηστή η καθιερωμένη γιορτή των κτηνοτρόφων.

• Χωρίς βροχή με παρατεταμένη ξηρασία και θερμοκρασία πάνω από 40 βαθμούς έφυγε ο φετινός Ιούλιος. Πολλά δέντρα έρριξαν τα φύλλα λόγω του

καύσωνα και τα πουλιά έγιναν "μάσιγα" με επιδρομές ακόμα και στις αυλές των σπιτιών στα χωριά ρημάζοντας φρούτα και κηπευτικά.

• Ο Αύγουστος ξεκίνησε με ανομβρία και καύσωνα, όπως ο Ιούλιος. Είναι ο μήνας με τα πανηγύρια και τις διάφορες εκδηλώσεις στα χωριά μας.

• Με πλήθος κόσμου γιορτάστηκε στο Μοναστήρι του Νικάνορα η μνήμη του Αγίου στις 7-8-17.

• Τριήμερο εκδηλώσεων πραγματοποιήθηκε στην Κόνιτσα από 11-12-13 Αυγούστου.

Στις 11 το βράδυ στην κεντρική πλατεία έλαβαν μέρος τα χορευτικά των Συλλογών:

1) Σύλλογος Πολιτιστ. Ανάπτυξης Θήβας "ΛΑΙΟΣ".

2) Πολιτιστικός Σύλλογος «ΧΟΡΟΣΤΑΤΕΣ» Λαμίας.

3) Πολιτιστικός & Λαογραφικός Οργανισμός "ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ"

4) Μορφωτικός Σύλλογος Ποντίων Κομοτηνής "Ο ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΠΟΝΤΟΣ"

Την παράσταση έκλεψε ο συμπατριώτης μας Παναγιώτης Σδούκος με δυο ποντιακά τραγούδια που ενθουσίασαν το κοινό.

• Στις 12/8, στην εκδήλωση που έγινε στο χώρο του πρώην αρχοντικού της Χάμκως (Α. Κόνιτσα), έλαβαν μέρος:

1) Ο Χορευτικός Σύλλογος Ερυθρών "ΤΟ ΚΡΙΕΚΟΥΚΙ".

2) Ο Μουσικοφιλολογικός Σύλλογος Άρτας "Ο ΣΚΟΥΦΑΣ".

3) Ελληνικό Κέντρο Λαογρ. Μελετών.

4) Ο Λαογρ. Σύλλογος Θηριόπετρα

"Ο Μ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ"

5. Ο Μορφ. Όμιλος Κομοτηνής.

• Στις 13/7 το πρωί στο εξωκκλήσι της Παναγίας (Α. Κόνιτσα) ημερίδα με θέμα: "Η Μουσικοχορευτική παράδοση της Κόνιτσας και τα Μαστοροχώρια της"

Ομιλητές: Αλεξ. Λάκκας, εκπ/κός Φυσ. Αγωγής.

Ανδρομάχη Μπούνα, ερευνήτρια μουσικοχορευτικής παράδοσης Κόνιτσας.

• Εκδηλώσεις έγιναν και στην Αγ. Παρασκευή (Κεράσοβο).

Στις 11/8 Παρράσταση Καραγκιόζη.

12/8, Συναυλία Βαλκανικής Μουσικής και παράσταση Μουσικών Ομάδων από ορχήστρα Ξανθούλας Ντακοβάνου.

13/8, Χορευτικά Αδ/των Αγ. Παρασκευής Αθηνών και Ιωαννίνων. Χορωδία Αδ/τας. Πολιτιστ. Συλλόγου Καβαλιωτών Αιγινίου "Ανατ. Ρωμυλία"- ΕΛ.ΚΕ.ΛΑ.Μ Φαλήρου.

• Έκθεση έργων των σπουδαστών της Σχολής Αγιογραφίας Κόνιτσας στην Πυρσόγιαννη.

• Στις 17/8 εκδήλωση στην κεντρική πλατεία με παραδοσιακούς χορούς απ' όλη την Ελλάδα με τον Χοροδιδάσκαλο Γιάννη Κατσιλή.

Η εκδήλωση είχε μεγάλη επιτυχία και μεγάλη συμμετοχή κόσμου.

• Όπως κάθε χρόνο, κι εφέτος με λαμπρότητα γιορτάστηκε η μνήμη του Αγ. Κοσμά του Αιτωλού, του μεγάλου εθναπόστολου που αφιέρωσε τη ζωή του στην αφύπνιση του Έθνους για το "ποθούμενο", την απελευθέρωσή του.

Το βράδυ της παραμονής έγινε η καθιερωμένη λιτανεία, με την εικόνα του

Αγίου, από την εκκλησία του Αγ. Κοσμά προς την πλατεία.

• Παρέστησαν, εκτός του σεβ. Μητροπολίτη μας Ανδρέα και οι Μητροπολίτες:

Διδυμοτείχου Δαμασκηνός, Σιδηροκάστρου-Ανδίδων, Μακάριος, Καναδά Χριστόφορος. Χοροστάτησε ο σεβ. Μακάριος και στο κήρυγμά του αναφέρθηκε στο έργο του εθναπόστολου.

Ανήμερα τελέστηκε λειτουργία στο Ναό του Αγ. Κοσμά και δεξίωση στο Δημαρχιακό Μέγαρο και οι Μητροπολίτες αναχώρησαν για το Μοναστήρι της Μολυβδοσκεπάστης για επιμνημόσυνη δέηση στον τάφο του Μακαριστού Σεβαστιανού.

• Στις 28/8 η χορωδία Ενηλίκων του Δήμου Κόνιτσας συμμετείχε σε εκδήλωση του Δήμου Ζίτσας στη Ελεούσα (Μπισδούνη). Με τραγούδια Ελλήνων ποιητών Ρίτσου, Ελύτη, Σεφέρη και μουσικοσυνθετών Θεοδωράκη-Χατζηδάκη εντυπωσίασαν το ακροατήριο που έμεινε ευχαριστημένο.

• Χωρίς βροχές έφυγε και ο Αύγουστος με πρωτοφανή ξηρασία. Τα δέντρα άρχισαν να ρίχνουν τα φύλλα και πολλά στέγνωσαν.

Ακόμα και τα πετεινά τ' ουρανού από έλλειψη τροφής (ακριδες κ.ά.) ορμούν ακάθεκτα σε οπωροφόρα δέντρα κληματαριές στις αυλές των σπιτιών αφανίζοντας τους καρπούς πριν να ωριμάσουν...

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις:

• Ο Γρηγόρης Κιτσάκης και η Μαρία Νάτσι απόκτησαν κοριτσάκι στην Ηλιόρραχ.

ραχ.

Βαπτίσεις

• Στις 17/6 βαπτίστηκε στην Ηλιόρραχ ο Αργύριος Κολόκας του Βασιλείου.

• Στις 17/6 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα ο Αριστοτέλης-Μάριος του Ανδρέα Τζινέρη.

• Στις 2/7 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα ο Ιωάννης Κουρτίνος του Αποστόλου.

• Στις 8/7 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα η Βασιλική-Μελίνα Γεωργοπούλου του Ιωάννη.

• Στις 20/8 η Φωτεινή Τζάλλα του Παναγιώτη και ο Ιωσήφ Τζάλλας του Παναγιώτη στην Κόνιτσα.

• Στις 24/8 ο Δημήτριος και η Χρυσίδα Ζέρβα βάπτισαν το αγοράκι τους στην Ηλιόρραχ. Όνομα Παναγιώτης.

• Ο Δημήτριος Δρόσος και η Ευανθία Κων/νου Μπούσμπουλα βάπτισαν στις 26/8 το κοριτσάκι τους στην Κων. Όνομα: Μαρία-Ιωάννα.

• Στις 17/8 ο Παναγιώτης Πάντος και η Ελένη Καντζέλη βάπτισαν το αγοράκι τους στα Γιάννινα. Όνομα Απόστολος.

Γάμοι:

• Στις 8/7 ο Ιωάννης Γεωργόπουλος και η Χριστίνα Δημοπούλου στα Καβάσιλα.

• Στις 8/7 ο Παναγιώτης Τάσος και η Καλλιόπη Αγόρα στο Αηδονοχώρι.

• Στις 19/8 παντρεύτηκαν στην Αθήνα η Άρτεμις, Σταύρου Μπούσμπουλα και ο Βαγγέλης Πενίδης.

• Στις 23/7 ο Ζαχαρίας Καρατοράκης και η Κυριακή Καλλινιτέρη στην Κόνιτσα.

Απεβίωσαν:

• Στις 10/7 ο Λεωνίδας Ράπος, ετών 85, στη Βούρμπιανη.

• Στις 10/7 ο Χρήστος Καρράς, ετών 73, στη Δροσοπηγή.

• Στις 31/7 ο Κων/νος Τέρτσος, ετών 91, στη Βούρμπιανη.

• Στις 3/8 ο Σωτήρης Ευθυμίου, ετών 89, στη Θεοτόκο.

• Στις 10/8 ο Γεώργιος Κουφός, ετών 82, στη Βούρμπιανη.

• Στις 15/8 η Ευλαμπία Φασούλη, ετών 97, στο Κεφαλοχώρι.

• Στις 21/8 ο Θωμάς Τσιγκούλης, ετών 77, στη Δροσοπηγή.

• Στις 3/7 ο Ματθαίος Μπακόλας, ετών 74, στην Κόνιτσα.

• Στις 13/7 η Θεοδώρα Μάνη, ετών 90, στη Μολυβδοσκεπάστη.

• Στις 15/7 η Ευτυχία Κυρίτσι, ετών 83, στην Αγ. Παρασκευή.

• Στις 17/7 ο Κων/νος Νικολόπουλος, ετών 87, στην Κόνιτσα.

• Στις 19/7 η Αλεξάνδρα Τσάμη, ετών 87, στην Κόνιτσα.

• Στις 20/7 η Βεατρίκη Μήτσικα, ετών 87, στον Νικάνορα.

• Στις 6/8 ο Πάτροκλος Μαλάμης, ετών 85, στο Αηδονοχώρι.

• Στις 9/8 η Ουρανία Τζίνα, ετών 94, στην Αγ. Παρασκευή.

• Στις 11/8 η Ανδρομάχη Καλλινιτέρη, ετών 91, στην Κόνιτσα.

• Στις 15/8 η Ερμιόνη Βραχά, ετών 93, στην Κόνιτσα.

• Στις 12/8 ο Βασίλειος Κοσκινάς,

ετών 51, στον Πύργο.

• Στις 15/8 ο Σταύρος Κρυστάλλης, ετών 87, στην Κόνιτσα.

• Στις 23/7 απεβίωσε στα Γιάννινα η Στυλιανή Τιμ. Παπαδιαμάντη, πλήρης ημερών και κηδεύτηκε στις 24/7 στα Γιάννινα.

ΜΝΗΜΕΣ

Ο Γιώργος Ελευθ. Καρανάσιος, φίλος του περιοδικού, στη μνήμη του Ιωάννη και της Αθηνάς Καρανάσιου, του Γιώργου και Αλεξάνδρου Καρανάσιου και του Κων/νου και Όλγας Κοντογιάννη, προσφέρει στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» 100 ευρώ για ενίσχυσή του.

• Η Χαρίκλεια Τσιαλιαμάνη στη μνήμη του συζύγου της Θεοδοσίου, προσφέρει στο περιοδικό μας 50 ευρώ.

• Η Αφροδίτη Πορφυριάδη, στη μνήμη της αδελφής της Φρόσως, προσφέρει στο Εκκλ. Γηροκομείο Κόνιτσας 40 ευρώ.

• Στη μνήμη του αγαπημένου εξαδέλφου και συμμαθητή μου ΙΑΣΟΝΑ ΜΟΥΡΑ, που έφυγε από τη ζωή, σε ηλικία 68 ετών, στην Αθήνα στις 2/8 και κηδεύτηκε στην Κόνιτσα στις 4/8, προσφέρω στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» το ποσό των 50 ευρώ.

Γιώργος Μάρραιν

Αυτοί που έφυγαν

† Το ύστατο χαιρε στην Ευλαμπία
Φασούλη του Θωμά

Το ύστατο χαιρε στην Ευλαμπία Φασούλη του Θωμά

Η Ευλαμπία Φασούλη του Θωμά, το γένος Νικολάου Φασούλη, γεννήθηκε στη Λυκόρραχη

Κονίτσας στις 14 Μαρτίου 1920 και απεβίωσε στις 15 Αυγούστου 2017 στο Κεφαλοχώρι Κονίτσας. Στις 16 Αυγούστου που έγινε η κηδεία της της απηύθυνα τον ακόλουθο ύστατο χαιρετισμό:

*Πολυαγαπημένη μου γιαγιά,
Ευλαμπία*

Μαζευτήκαμε όλοι σήμερα εδώ να σου πούμε το ύστατο Χαίρε

Καταρχάς πρέπει να σου πω ότι δεν είναι τυχαίο που κοιμήθηκες την ημέρα της Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Κοιμήθηκες την ημέρα αυτή, γιατί τολμώ να πω ότι η ζωή σου προσιδίαζε στη σεπτή ζωή της Θεοτόκου. Μερικές στιγμές της ζωής σου θα δικαιολογήσουν αυτόν τον τολμηρό ισχυρισμό μου. Χήρεψες στα 27 σου χρόνια μέσα στις σκληρές συνθήκες του Εμφυλίου και αγωνίστηκες έκτοτε σαν ηρώδα να μεγαλώσεις τα παιδιά σου. Ήσουν υπόδειγμα μητέρας. Παρότι χήρα, τόλμησες να αντιστα-

θείς στην επιδίωξη των ανταρτών να αποσπάσουν από την αγκαλιά σου τα παιδιά σου. Ο λόγος για το Παιδομάζωμα του 1948 μέσα στην Αλβανία. Πίστευες ότι η μητρική αγάπη δεν αντικαθίσταται από καμιά ιδρυματική φροντίδα την οποία έταζαν οι αντάρτες. Πίστευες ακόμα ότι κανένα σχολείο του κόσμου δεν θα κατόρθωνε να διδάξει στα παιδιά σου τις αξίες της ανθρωπιάς, της εντιμότητας, της αξιοπρέπειας και της εργατικότητας καλύτερα από σένα την ίδια. Όλα αυτά εσύ τα δίδαξες με το παράδειγμά σου. Για τον αγώνα σου να κρατήσεις τα παιδιά σου στην πατρίδα και να μην τα δώσεις στο Παιδομάζωμα δεν σε αντάμειψε κανένας. Ούτε η ίδια η πατρίδα, η οποία κατάφερνε πολλές φορές να φέρνεται σαν μητριά. Σου έμελλε η μοίρα πριν καλά καλά δεις τα παιδιά σου να γίνονται άνδρες, να τα δεις να παίρνουν το δρόμο της ξενιτειάς. Ζωντανή έμεινε στη μνήμη μου η εικόνα του πένθους που βίωνες κάθε φορά που έφευγαν για την Γερμανία. Ζωντανά είναι ακόμη στη μνήμη μου και τα κλώνάρια της κρανιάς που έβαζες στην πόρτα σου για να γυρίσουν πίσω γερά. Ολοζώντανη τέλος είναι ακόμη στη μνήμη μου η χαρά που έπαιρνες, όταν σου έφερναν τα συχαρίκια ότι έφτασαν από τη Γερμανία κι όπου νάναι θα τα δεις στο σπίτι σου. Ήταν από τις λίγες φορές που σε έχω δει χαρούμενη. Ήσουν για την κοινωνία του χωριού ο στυλοβάτης της παράδοσης. Πιστή στις έννοιες της

οικογένειας και της συγγένειας τίμησες την οικογένειά σου και όλο σου το σόι και έφυγες τιμημένη απ' όλους. Τα παιδιά σου σου ανταπόδωσαν τον αγώνα που έκανες γι' αυτά και σε φρόντισαν μέχρι τα βαθιά γεράματά σου. Επιπλέον είχες την τύχη να έχεις νύφη την εξαιρετη Αργύρω Κολωνιάρη, η οποία σε περιποιήθηκε σαν να ήταν παιδί σου. Σαν να την έβγαλες από τα σπλάγχχνα σου. Ο εγγονός σου ο Αλέξανδρος σου ανταπόδωσε τα παιχνίδια που του έκανες όταν ήταν μικρός και σε ντάντεψε μέχρι την τελευταία σου στιγμή.

Πριν σου απευθύνω τον ύστατο χαιρετισμό εκ μέρους όλων, θέλω να σε ευχαριστήσω περισσότερο από όλα για το ακόλουθο επίτευγμά σου: κατάφερες να με πείσεις με τον τρόπο σου από τα παιδικά μου χρόνια ότι το χειρότερο πράγμα για έναν άνθρωπο είναι να είναι άχρηστος για το κοινωνικό σύνολο. Έτσι προσπάθησα να είμαι χρήσιμη στο κοινωνικό σύνολο. Θέλω να πιστεύω ότι τα κατάφερα.

Κι ήρθε η στιγμή να σου απευθύνω το ύστατο χαιρε.

Οι γιοι σου, η κόρη σου, η νύφη σου, τα εγγόνια σου, η δισέγγονή σου, οι ανεψιοί σου, οι ανεπιές σου, καθώς και όλοι οι υπόλοιποι συγγενείς σου, οι συγχωριανοί κι οι φίλοι σου ευχόμαστε καλό ταξίδι και ανάπαυση στη βασανισμένη σου ψυχή. Ζητάμε επιπλέον από το πνεύμα σου, όπου κι αν βρίσκεται, να μας προστατεύει όλους.

Αιωνία σου η μνήμη!

Καλό σου ταξίδι!

Η εγγονή σου

Αγόρω Τσίου

Ευχαριστώ το Περιοδικό Κόνιτσα
για τη φιλοξενία.

† Κώστας Βαβανάτσος

Ήρθες ... κι έφυγες!

Αγαπημένη μου Κωστή, ήρθες στην ζωή μου ξαφνικά, μαζί πήραμε το μονοπάτι για να φτιάξουμε την οικογένειά μας.

Την φτιάξαμε, την μεγαλώσαμε, και την καμαρώνουμε.

Είμαστε ευλογημένοι γονείς και παπούδες.

Ήρθες το 1974 στην Ήπειρο. Τη γνώρισες, τη θαύμασες, την αγάπησες.

Αγάπησες την Οξυά, τον τόπο καταγωγής μου, λάτρευες την φύση και απολάμβανες στωικά τις συζητήσεις με τους μεγάλους ανθρώπους της εποχής εκείνης, που είχαν μία άλλη "Σοφία".

Τα χρόνια περνούσαν και το χωριό μου σε κέρδιζε χρόνο-χρόνο.

Μεταλαμπαδεύσαμε αυτή την αγάπη στα παιδιά μας κι εκείνα κάνουν το ίδιο στα δικά τους.

Κρατώ βαθιά μέσα μου την εικόνα της πρώτης φοράς που ήρθες στην Οξυά και σε υποδέχθηκε στην πλατεία η αγαπημένη μου εξαδέλφη Αθανασία Κυπαρίσση, με μια αγκαλιά "κράνα"

που τα είχε κόψει για τον “καινούργιο γαμπρό”.

Κωστή μου, ήρθες ... έφυγες νωρίς και ξαφνικά... όπως μπήκες στην ζωή μου... θα μπορούσες να έμενες κι άλλο κοντά μας... αυτό δεν μπόρεσε να γί-

νει...

Η Οξυά θα σε περιμένει τα καλοκαίρια ... η Οξυά θα σε θυμάται πάντα.

Αθήνα 1-9-2017

Ντία Πορφύρη

Βαθανάτσου

† Για τον Γιάννη Παπανικολάου

Για τον Γιάννη Παπανικολάου

που έφυγε νωρίς και θα τον θυμόμαστε με αγάπη

Αρχάγγελος στο παραμιλητό σε μαγικό καθρέφτη
κι η σκέψη ταξιδεύει σε χιλιοπατημένους δρόμους
καύχημα αυγής και φεγγαρόβολο βράδυ
με νυχτοπλάνα όνειρα κι απέραντη συμπόνια.

Χελιδόνι που φτερούγισε απ' την κάμαρη

με λέξεις τρυφερά ειπωμένες από προσπιές μορφές

λόγια αγαθά στους φίλους και φεύγει σιωπηλός

Η σιγή σου ουρανογραμμές σε γόνιμο αέρα,

μη ρωτάτε για τη σιωπή επειδή ακούμπησε τον πόνο.

Σε μουσική Καραϊνδρου τα κόκκαλα ονειρεύονται

τη στάχτη τους φτερουγίζοντας στο σύμπαν.

Βουβή γαλήνη, αισθήσεις μετέωρες στα βλέφαρα που λύγισαν

γαλήνια βυθίζονται στην άπειρη σιγή.

Ήρθες από μακριά για μια λάμψη στο χρόνο

που θα γίνεις αριθμός ανάμνησης σε κόρες και σε γιούς

να περπατούν σε δρόμους και θα λένε αλληλούια

είμαστε χελιδόνια κι η αγάπη θα φτιάχνει μια φωλιά

Γιαννούχου Φωτεινή 31/07/2017

Συνδρομές

Νάτσης Χρήστος U.S.A.	30	Ζάρρου Μάγδα Αθήνα	15	Σγούρας Ιωαν. Δράμα	15
Κοτσίνης Βασ. Γερμανία	30	Δάγκος Θωμάς Αθήνα	20	Ντίνης Δημ. Κέρκυρα	20
Παναγιώτου Δημ. Καναδάς	30	Τζιομάκας Ιωαν. Αθήνα	40	Ιερ. Χανδρινός Γεωργ. Κέρκυρα	20
Δάλλας Πίτερ U.S.A.	30	Κούσιος Δημ. Αθήνα	50	Κουκέρη Ελένη Κατερίνη	20
Παπαλάμπρου Αλίκη Αθήνα	30	Ξεφτέρης Μιχ. Αθήνα	15	Καραγιώργος Κων. Βέροια	15
Πολίτης Αγαθ. Αθήνα	15	Κώστα Άννα Αθήνα	20	Σακελλάρη Παρασκευή Χαλκίδα	20
Καραγιάννη Χριστίνα Αθήνα	15	Σιούλης Αριστ. Αθήνα	15	Τσιτσιμίδης Αναστ. Καστοριά	20
Παπαϊωάννου Χρήστος Αθήνα	15	Γαϊτανίδου Ελπίδα Αθήνα	20	Νάνου Άννα Ξυλόκαστρο	20
Φασούλης Νίκος Αθήνα	20	Μήτσικας Δημ. Αθήνα	20	Μακάριος Βασ. Άρτα	15
Κίτσιος Αθανάσιος Αθήνα	30	Μπλιθικιώτη Κυράτσου Αθήνα	20	Πορφυριάδης Ιωαν. Άρτα	15
Χατζή Αθανασία Αθήνα	20	Πέτσα Βάσω Αθήνα	15	Τζιάτζιου Ανθούλα Κορωπί	15
Κίτσιος Δημ. Αθήνα	20	Σταύρου Χρήστος Αθήνα	20	Τσινασλάνδης Αλ. Ηγουμενίτσα	20
Μήτσης Απόστολος Αθήνα	30	Κατσάμπας Γεωργ. Αθήνα	15	Λιάλιας Χαρ. Φλώρινα	50
Βαδάσης Χρήστος Αθήνα	100	Κούσιος Χρήστος Αθήνα	20	Κυριάκης Μαργ. Λάρισα	15
Σουφλέρης Γιάννης Αθήνα	30	Κούσιος Λουίζα Αθήνα	20	Μεσσής Ανδρέας Λάρισα	15
Αηδόνης Αναστ. Αθήνα	25	Κούσιος Ιωάννα Αθήνα	20	Καρακατσούλη Ελένη Πρέβεζα	15
Μπαζίγλου Μαρία Αθήνα	15	Κούσιος Μαίρη Αθήνα	20	Ζάμπου Ευθαλία Κόνιτσα	18
Δούκα Ευανθία Αθήνα	15	Χαρίσης Νίκος Θεσ/νίκη	30	Τσινασλάν Αποστ. Κόνιτσα	30
Αθανασοπούλου Λέλα Αθήνα	15	Ντίνος Μάνθος Θεσ/νίκη	45	Τζιάλλας Ανδρέας Κόνιτσα	20
Σδούκου Μαρία Αθήνα	20	Βιρτσώνης Εμμ. Θεσ/νίκη	15	Αρχ. Μάϊπας Αρσένιος Κόνιτσα	30
Μπεκιάρης Μένης Αθήνα	20	Ντάφλη Βασιλική Θεσ/νίκη	20	Κήτας Βασ. Κόνιτσα	15
Λιάτσης Νίκος Αθήνα	30	Σδούκος Π. Δημ. Θεσ/νίκη	20	Γαργάλας Κώστας Κόνιτσα	20
Λασιονίκος Γεωργ. Αθήνα	15	Σπανός Αποστ. Θεσ/νίκη	30	Χουρσανίδης Αποστ. Κόνιτσα	30
Λασιονίκου Λουκία Αθήνα	15	Ντίνης Δημ. Θεσ/νίκη	20	Ζούκης Αθαν. Κόνιτσα	15
Κυπαρίσσης Βασ. Αθήνα	20	Μουλαϊδης Θεοφ. Θεσ/νίκη	15	Γαϊτανίδης Γ. Μάκης Κόνιτσα	20
Λέτσιου Μελομένη Αθήνα	20	Παπαχρήστος Χρήστος Θεσ/νίκη	20	Γκούμας Κων. Κόνιτσα	15
Βλάχος Ανδρέας Αθήνα	15	Νικόπουλος Βασ. Θεσ/νίκη	100	Πάντος Χαρίσης Κόνιτσα	20
Μπέλτσιου Ουρανία Αθήνα	20	Μπουζούλα Μαρία Γιάννινα	20	Ράγγας Αθαν. Κόνιτσα	15
Τσούκα Ουρανία Αθήνα	20	Αράπογλου Μιχ. Γιάννινα	20	Μπουνα Χριστίνα Κόνιτσα	20
Εζνεπίδου Μαρία Αθήνα	30	Κοτσίνης Ιωάννης Γιάννινα	15	Μάλιακας Χρήστος Κόνιτσα	20
Τσάγκα Βικτωρία Αθήνα	20	Κατσάνου Βούλα Γιάννινα	30	Τζίμα Βασιλική Κόνιτσα	25
Στυλιάρη Σωτηρία Αθήνα	30	Σταυρίδου Κασσιανή Γιάννινα	20	Νικολόπουλος Γεωρ. Κόνιτσα	50
Ζιακόπουλος Δημ. Αθήνα	30	Μάνου Ελένη Γιάννινα	15	Καφετζή Ράνια Κόνιτσα	20
Πορφύρη Ντία Αθήνα	30	Δελμηήτρου Όλγα Γιάννινα	15	Ζώη-Κούση Ουρανία Κόνιτσα	30
Παπαδημητρίου Γωγώ Αθήνα	15	Φωλίδου Ασπασία Γιάννινα	15	Παγανιάς Κων. Κόνιτσα	15
Κουτρομάνος Κων. Αθήνα	20	Γιάκκας Ανδρέας Γιάννινα	20	Μπλιθικιώτης Δημ. Λαγκάδα	20
Σπανός Βασ. Αθήνα	30	Βάλλη Φρόσω Γιάννινα	25	Πατισωτού Ροϊδούλα Δροσπηγή	20
Βαδάσης Χαραλ. Αθήνα	30	Χριστοδούλου Ελευθ. Γιάννινα	30	Γκουιντούλης Κων. Αγ. Παρασκευή	20
Παπακώστα Ουρανία Αθήνα	20	Λέτσιος Νικ. Γιάννινα	15	Δούκας Θωμάς Καστανιανή	20
Χαρισιάδης Βασ. Αθήνα	15	Πρίντζος Αποστ. Σαλαμίνα	15	Μπλιθικιώτης Παν. Λαγκάδα	20
Παναγιώτου Γεωργ. Αθήνα	20	Ι. Μονή Ευ. Ιωάννου Θεσ/νίκη	15	Σακκάς Ζήσης Ελεύθερο	15
Πορφύρης Σπύρος Αθήνα	20	Σταυρίδου Σωτηρία Θεσ/νίκη	40	Κεφάλας Θεοδ. Ηλιόρραχη	15
Τσάνου Φωτεινή Αθήνα	15	Ντίνος Μάνθος Θεσ/νίκη	30	Καρράς Αποστ. Ηλιόρραχη	15
Σταματάκη Ειρήνη Αθήνα	30	Παπαχρήστου Χρήστος Θεσ/νίκη	20	Παπαχρήστου Ευφρασία Οξυά	20
Σιώρος Ειρήνη Αθήνα	20	Μουλαϊδης Θεοφ. Θεσ/νίκη	15	Σπανού Αθ. Πελαγία Πηγή	20
Δήσιος Χρήστος Αθήνα	30	Λαμπρινού Άννα Μεσσηνία	15	Παπαδημητρίου Γιάννης Ζέρμα	20
Χαραλαμπίδου Σοφία Αθήνα	30	Παπαγιαννόπουλος Βασ. Βόλος	15	Στεργίου Κώστας Καστανιανή	15
Στεφάνου Αναστασία Αθήνα	20	Νάτσης Χρήστος Βόλος	15	Νάτσης Παναγ. Λαγκάδα	30
Στεφάνου Δημ. Αθήνα	20	Σουφλέρης Κων. Χαλκίδα	30	Γέγιος Παναγ. Γαλακτίδα	20
Στεργίου Γιώργος Αθήνα	20	Πλατής Θωμάς Αλεξάνδρεια	40	Καλησώρας Γεωργ. Καστανιανή	20
		Κωφός Νίκος Δράμα	15		
		Σταυρίδης Παναγ. Δράμα	15		

"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ
ΜΕΛΕΤΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ 4
454 44 ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Πινδοβίνος ο άγνωστος. Φωτ.: Π.Σ.Τ.

ΥΠΟΔ.1031 ΚΑΥ.25.90.09.0010	
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ / RETOUR	
Άγνωστος	☐ Inconnu
Διεύθυνση ανεπαρκής	☐ Adresse insuffisante
Απαράδεκτο	☐ Refusé
Απεβίωσε	☐ Décédé
Συνωνυμία	☐ Synonymie
Δ/ση δ/σα-νάγνωστη	☐ Adresse illisible
Αζήτητο	☐ Non réclamé
Έφυγε χωρίς να αφήσει διεύθυνση	☐ Parti sans laisser d' adresse

ΔΙΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Κόνιτσα 441 00
Τηλ. 26550 22-464
22.212

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Αρ. Αδείας
2573

